Konsultants: **SIA Skepast & Puhkim**
Kalna iela 17-1, Rīga,
Latvija, LV-1003
+371 26605599
info@skpk.lv
Reģ.Nr.: **40203343632**

SKEPAST & PUHKIM

Vēja parks "Nīcgale"

Ietekmes uz ainavu novērtējums - atzinums

Versija: **2**

Datums: **12.10.2026**

Autors: **Viesturs Ozols**

Satura rādītājs

IEVADS 4

1.1. Projekta apraksts 4

1.2. Novērtējuma mērķis un darba uzdevumi 6

2. IETEKMES UZ AINAVU NOVĒRTĒŠANAS PIEEJA 8

3. PLĀNOŠANAS DOKUMENTU UN NORMATĪVĀ REGULĒJUMA ANALĪZE 12

4. ESOŠĀ AINAVA –RAKSTUROJUMS UN JUTĪGUMS 21

4.1. Ainavas telpiskais konteksts 21

4.2. Ainavas telpiskā struktūra un zemes lietojums 25

4.3. Paredzētās darbības teritorijas ainavas raksturs 28

4.4. Apdzīvojuma struktūra un uztvērēju grupas 28

4.5. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības ainavas kontekstā 31

4.6. Rekreācija un tūrisms 33

4.7. Ainaviski vērtīgās teritorijas reģionālajā kontekstā 35

4.8. AAA "Nīcgales meži" ainaviskā uztvere un jutīgums 37

4.9. Kopsavilkums par ainavas jutīgumu 39

5. VIZUĀLĀS IETEKMES NOVĒRTĒJUMS 41

5.1. Ainavas vizuālā atvērtība un teorētiskā VES redzamība 41

5.2. Fotofiksāciju un fotomontāžu analīzes kopsavilkums 43

5.3. Ietekme uz kultūrvēsturisko mantojumu 54

5.4. Kumulatīvā vizuālā ietekme 57

5.5. Nakts vizuālā ietekme 58

5.6. Būvniecības un transportēšanas ietekme uz ainavu 59

6. IETEKMI MAZINOŠI PASĀKUMI 60

6.1. VES izvietojuma optimizācija 60

6.2. Pievedceļu un būvlaukumu izvietojuma optimizācija 60

6.3. AAA "Nīcgales meži" un Nīcgales Lielā akmens apkārtnes aizsardzība ainavas kontekstā 61

6.4. Elektropārvades un inženierkomunikāciju risinājumi 61

6.5. VES vizuālie parametri 61

6.6. Būvdarbu un transportēšanas ietekmes ierobežošana 62

6.7. Kultūrvēsturisko objektu aizsardzība 63

6.8. Rekreācijas un sabiedrības informēšanas iespējas 63

6.9. Monitorings un turpmāka izvērtēšana 63

6.10. Kopsavilkums par ietekmi mazinošiem pasākumiem 64

7. SECINĀJUMI 65

8. PIELIKUMI 67

9. IZMANTOTIE AVOTI 67

10. ATBILDES UZ IVN ZIŅOJUMA SABIEDRISKĀS APSPRIEDES JAUTĀJUMIEM 71

Ievads

Eiropas Savienības līmenī noteikto klimata mērķu sasniegšanai paredzēts būtiski palielināt atjaunojamo energoresursu, tostarp vēja enerģijas, izmantošanu, vienlaikus uzlabojot energoefektivitāti un attīstot citus ilgtspējīgus risinājumus, kas veicina oglekļa emisiju samazināšanu.

Līdzīgi attīstības virzieni ir noteikti arī Latvijā, kur nacionālie enerģētikas un klimata politikas dokumenti paredz palielināt atjaunojamo energoresursu īpatsvaru, vienlaikus stiprinot enerģētisko drošību un samazinot atkarību no importētajiem fosilajiem energoresursiem[1]. Ilgtermiņā šie mērķi ir cieši saistīti ar valsts virzību uz lielāku enerģētisko neatkarību un stabilu, ilgtspējīgu energoapgādi[2].

Tomēr atjaunojamās enerģijas attīstība nav tikai enerģētikas vai ekonomikas jautājums. Vēja elektrostaciju un vēja parku izbūve ir telpiski nozīmīga darbība, kas tieši ietekmē apkārtējo vidi, tostarp ainavu kā cilvēka uztveres un dzīves telpas būtisku sastāvdaļu.

Ņemot vērā vēja elektrostaciju mērogu un to vizuālo dominanci, to izvietošana var radīt izmaiņas ainavas raksturā, vizuālajā uztverē un teritorijas identitātē. Šīs izmaiņas var būt dažāda rakstura un intensitātes, un to nozīmīgums ir cieši saistīts ar konkrētās teritorijas ainaviskajām īpašībām, jutīgumu un esošajām vērtībām.

Tādēļ vēja parku attīstības kontekstā būtiska nozīme ir ietekmes uz ainavu novērtējumam, kas ļauj identificēt potenciālās izmaiņas, izvērtēt to nozīmīgumu un, ja nepieciešams, noteikt pasākumus negatīvās ietekmes mazināšanai.

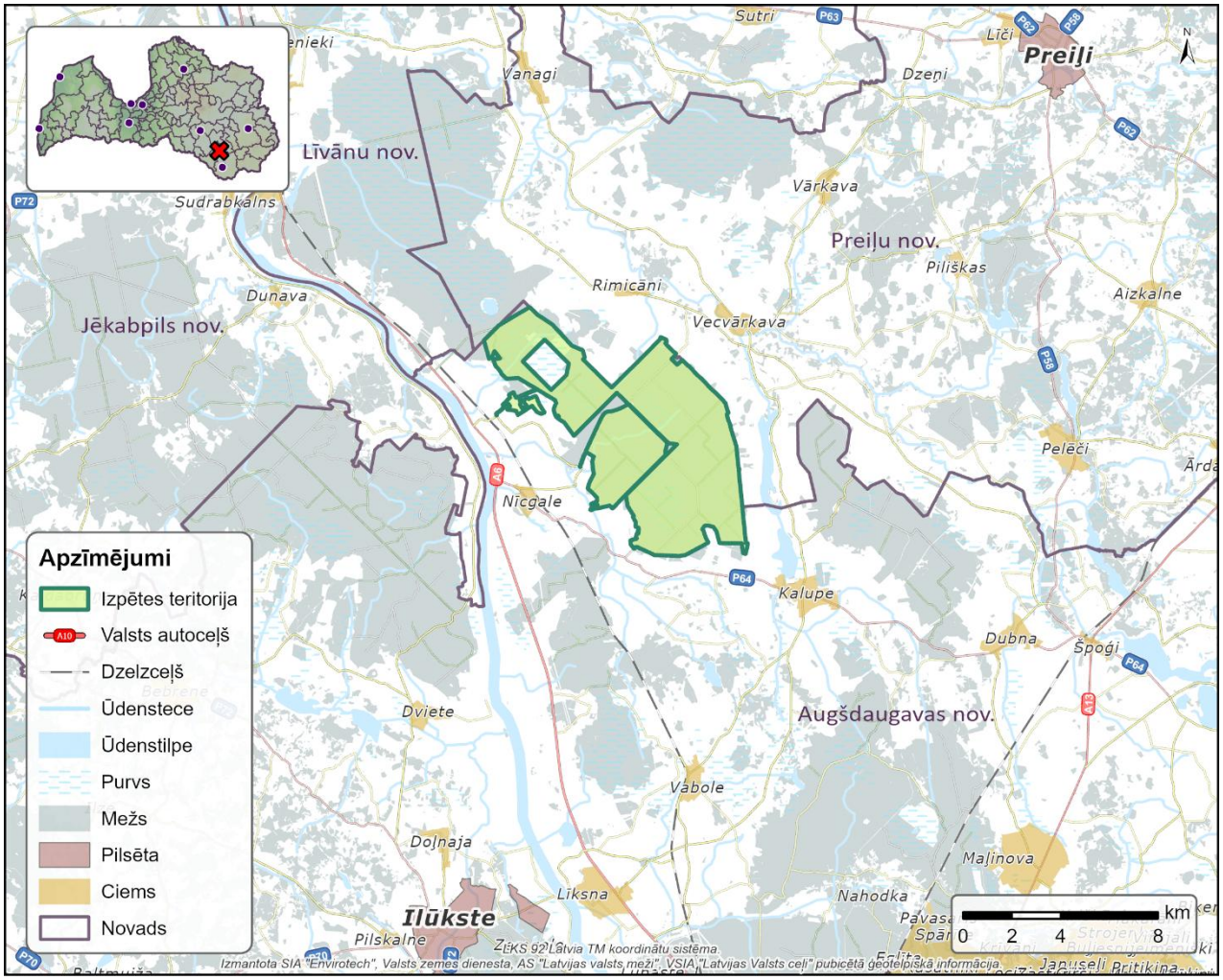
Plānotā vēja parka "Nīcgale" attīstība ir tieši saistīta ar Eiropas Savienības un Latvijas enerģētikas politikas mērķiem veicināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu, mazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas un stiprināt enerģētisko neatkarību, vienlaikus konkrētā projekta ietvaros šie vispārīgie mērķi materializējas kā lokāli telpiski risinājumi – vēja elektrostaciju un saistītās infrastruktūras izvietojums, kas neizbēgami ietekmē apkārtējo ainavu un prasa detalizētu šīs ietekmes izvērtējumu.

1.1. Projekta apraksts

Plānotā darbība paredz vēja elektrostaciju parka "Nīcgale" un ar to saistītās infrastruktūras izbūvi Latvijas dienvidu daļā, Augšdaugavas novada Nīcgales un Kalupes pagastos (1. attēls). Projekta ietvaros paredzēta vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) uzstādīšana un ar to funkcionēšanu saistītā infrastruktūra, tostarp elektropārvades kabeļlīnijas, transformatoru apakšstacijas, pievedceļi un elektroenerģijas uzkrāšanas risinājumi (BESS), kuru tehniskie risinājumi tiks precizēti ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

1 Ekonomikas ministrija (EM), n.d. Nacionālais enerģētikas un klimata plāns. Pieejams: https://www.em.gov.lv/lv/nacionalais-energetikas-un-klimata-plans (skatīts: 28.04.2026).

2 Klimata un enerģētikas ministrija (KEM), 2025. Latvijas enerģētikas stratēģija. Pieejams: https://www.kem.gov.lv/sites/kem/files/media_file/LV_Ener%C4%A3%C4%93tikas_strat%C4%93%C4%A3ija_05.2025.pdf (skatīts: 28.04.2026).

1. attēls. Vēja parka "Nīcgale" novietojums.

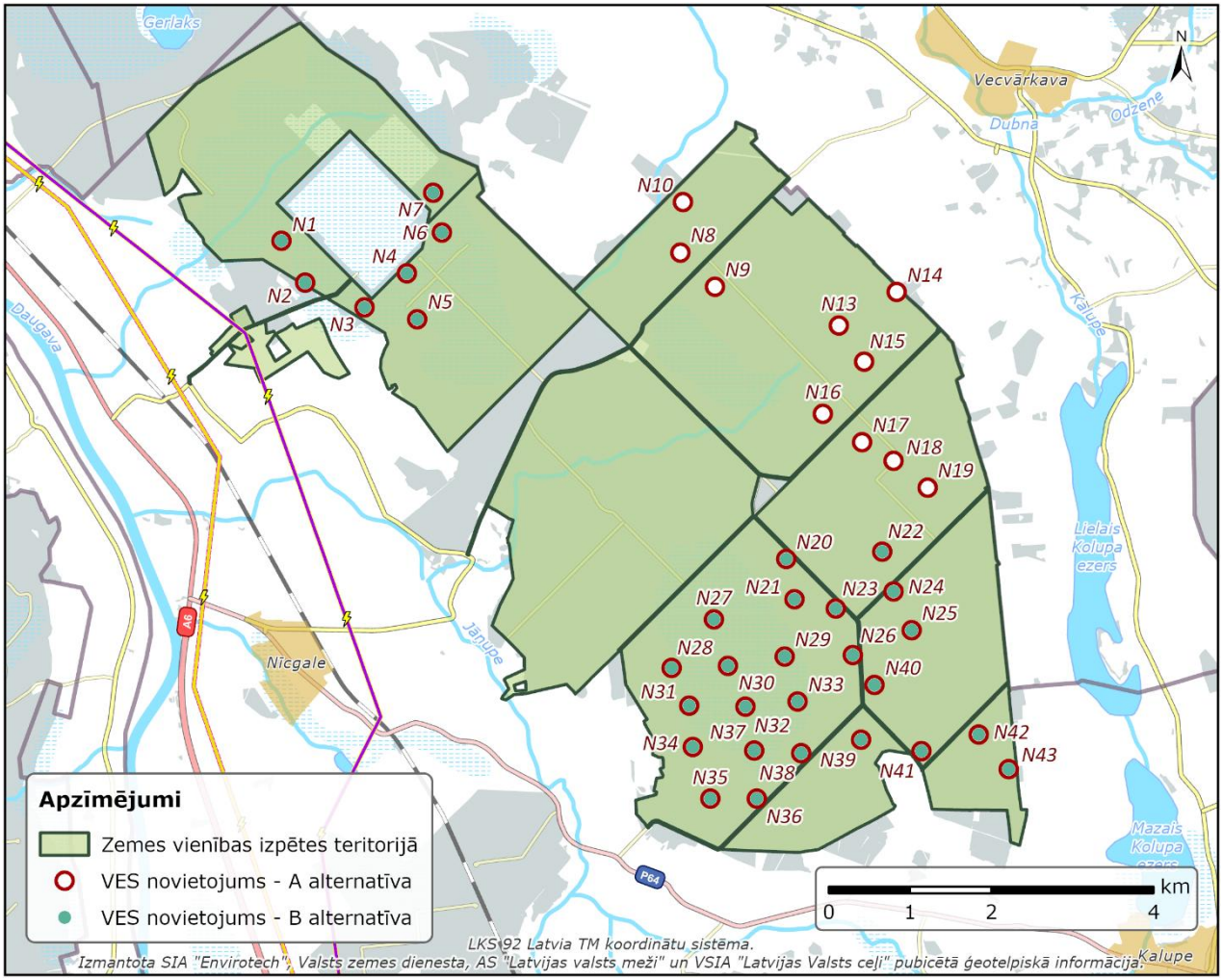
Saskaņā ar IVN programmu vēja parkā plānots uzstādīt līdz 59 VES ar kopējo jaudu līdz aptuveni 472 MW, kur vienas elektrostacijas nominālā jauda var sasniegt ~8 MW . Maksimālais VES kopējais augstums var sasniegt līdz 300 m. VES modelis, skaits un izvietojums tiks noteikts IVN procesa gaitā, izvērtējot vairākas tehniskās un telpiskās alternatīvas.

IVN procesa ietvaros jau ir izstrādātas divas galvenās VES izvietojuma alternatīvas (2. attēls):

- **Alternatīva A** – paredz līdz 41 VES izvietošanu;
- **Alternatīva B** – paredz līdz 31 VES izvietošanu, saglabājot tos pašus izvietojuma principus, bet samazinot turbīnu skaitu.

Plānotās VES paredzēts izvietot nosacīti trīs klāsteros ap īpaši aizsargājamo dabas teritoriju "Nīcgales meži" ziemeļrietumu, ziemeļaustrumu un dienvidaustrumu virzienos, savukārt Alternatīvas B gadījumā tiek saglabāti ziemeļrietumu un dienvidaustrumu klāsteri.

Izpētes un pieguļošā teritorija galvenokārt sastāv no mežu teritorijām, kas mijas ar lauksaimniecības zemēm, un raksturojama kā mazapdzīvota teritorija ar izkliedētu apbūvi.

2. attēls. VES novietojuma alternatīvas.

1.2. Novērtējuma mērķis un darba uzdevumi

Ietekmes uz ainavu novērtējuma mērķis ir identificēt, analizēt un izvērtēt plānotā vēja parka "Nīcgale" potenciāli iespējamo ietekmi uz ainavu, ņemot vērā gan ainavas fizisko struktūru, gan tās vizuālo uztveri, raksturu un vērtības.

Novērtējuma ietvaros ainava tiek skatīta kā komplekss jēdziens, kas ietver gan dabiskos un antropogēnos elementus, gan cilvēka uztveri un pieredzi konkrētajā telpā, tādējādi vērtējot ne tikai redzamību, bet arī ainavas rakstura izmaiņas un to nozīmīgumu.

Lai sasniegtu novērtējuma mērķi, darba ietvaros tiek veikti šādi uzdevumi:

- izvērtēti plānošanas un politikas dokumenti, kas nosaka teritorijas attīstības un aizsardzības nosacījumus;
- identificētas ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti un nozīmīgi skatu punkti;
- veikta esošās ainavas raksturošana un jutīguma novērtējums;
- izstrādāta vēja elektrostaciju redzamības analīze (ZTV);
- sagatavotas vizualizācijas un fotomontāžas no reprezentatīviem skatu punktiem;

- izvērtēta plānotās darbības ietekme uz ainavas raksturu, vizuālo uztveri un ainaviskajām vērtībām;
- analizēta kumulatīvā ietekme kontekstā ar citām esošām un plānotām attīstībām;
- nepieciešamības gadījumā identificēti ietekmes mazināšanas pasākumi.

Novērtējuma ietvaros īpaša uzmanība pievērsta vizuālās ietekmes zonējuma analīzei, ņemot vērā attāluma ietekmi uz ainavas uztveri – no dominējošas ietekmes tuvumā līdz pakāpeniski mazākai ietekmei lielākos attālumos.

2. Ietekmes uz ainavu novērtēšanas pieeja

Ietekmes uz ainavu novērtējums izstrādāts, balstoties uz ietekmes uz vidi novērtējuma vadlīnijām, Eiropas Ainavu konvencijas principiem un starptautiski lietotām ainavu analīzes pieejām, tostarp Landscape Character Assessment (LCA) pieeju. Novērtējums veikts kā strukturēts analītisks process, kura mērķis ir identificēt un izvērtēt paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz ainavas raksturu, vizuālo uztveri, ainaviskajām vērtībām un jutīgām uztvērēju grupām.

Ņemot vērā ainavas uztveres subjektīvo raksturu, novērtējumā izmantota vienota metodiska pieeja, apvienojot telpisko datu analīzi, redzamības modelēšanu, lauka apsekojumus, fotofiksācijas un fotomontāžas. Šāda pieeja ļauj samazināt interpretācijas subjektivitāti un nodrošināt secinājumu sasaisti ar pārbaudāmiem telpiskiem un vizuāliem datiem.

Normatīvo aktu un plānošanas dokumentu analīze

Novērtējuma sākotnējā posmā veikta spēkā esošo normatīvo aktu, teritorijas attīstības plānošanas dokumentu un nozaru vadlīniju analīze. Tās ietvaros identificēti ainavas aizsardzības un attīstības nosacījumi, izvērtēti teritorijā noteiktie aprobežojumi, kā arī noteiktas ainaviski, kultūrvēsturiski un rekreatīvi jutīgas teritorijas un objekti.

Īpaša uzmanība pievērsta Augšdaugavas novada teritorijas plānojumam un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem, jo tie tieši attiecas uz paredzētās darbības izvietojumu. Preiļu novada plānošanas dokumenti analizēti kā blakus esošās teritorijas plānošanas un vizuālās uztveres konteksts, ņemot vērā vēja parka novietojumu pie pašvaldību administratīvās robežas.

Esošās ainavas raksturojums un jutīguma izvērtējums

Esošā ainava raksturota, izmantojot ainavas rakstura analīzes pieeju. Analīzē vērtēta ainavas telpiskā struktūra, zemes lietojums, apaugums, reljefs, atvērtības un noslēgtības pakāpe, dominējošie ainavas elementi, kultūrvēsturiskās un estētiskās vērtības, dabas vērtības, rekreācijas iespējas, apdzīvojuma struktūra un uztvērēju grupas.

Ainavas jutīgums vērtēts, ņemot vērā ainavas mērogu, pārskatāmību, vizuālo ievainojamību, spēju absorbēt lielmēroga vertikālus objektus, kā arī konkrēto ainavas vērtību nozīmi. Šajā novērtējumā būtiski nošķirta fiziskā redzamība no faktiskas ainaviskās ietekmes. Tas, ka vēja elektrostacijas ir teorētiski redzamas, pats par sevi vēl nenozīmē būtisku ietekmi uz ainavas raksturu; būtiski ir vērtēt, vai to klātbūtne maina ainavas mērogu, telpisko struktūru, uztveri vai aizsargājamo vērtību kontekstu.

Redzamības un vizuālās ietekmes zonu analīze

Izmantojot telpisko modelēšanu, sagatavota vizuālās ietekmes jeb redzamības zonu analīze, kas attēlo teritorijas, no kurām plānotās vēja elektrostacijas var būt pilnīgi vai daļēji redzamas. Modelēšanā izmantots konservatīvs pieņēmums, vērtējot paredzētās darbības iespējamo ietekmi pēc augstākā vērtētā VES modeļa parametriem, proti, Nordex N175 6.8 (ar masta

augstumu 179 m, rotora diametru 175 m un kopējo maksimālo augstumu 266,5 m), kā arī plānoto VES novietojumu.

Redzamības analīzē ņemti vērā digitālie augstuma dati, tostarp digitālais reljefa modelis (DTM) un digitālais virsmas modelis (DSM), kas ļauj vērtēt gan reljefa, gan apauguma un citu virsmas objektu ietekmi uz redzamību. Redzamības analīzes ietvaros veidota redzamības karte (ZVI – no angļu val. *Zone of Visual Influence*). Tās veidošanā izmantots DTM, DSM, augstākais no klienta norādītajiem VES modeļiem. Konservatīvās pieejas ietvaros, modelējot sliktāko scenāriju, ZVI modelēts ar nosacījumu aprēķināt visas vietas, kur 1,5 m augstumā (pieņemtais viduvējais cilvēka acu augstums) ir redzamas pilnīgi viss vēja turbīnas tālākais lāpstiņu punkts, nevis tikai tās masta augstums. Balstoties uz redzamības kartēm un papildus telpisko informāciju, identificētas teritorijas un skatu punkti, kuros nepieciešama detalizētāka vizuālās ietekmes analīze.

Vizuālās ietekmes analīzē izmantots attāluma zonējums, kas balstīts uz Abromas et al. (2015) pieeju vertikālu liela mēroga objektu ietekmes izvērtēšanai ainavā[3]. Atkarībā no attāluma līdz VES vizuālā ietekme vērtēta šādās zonās:

- **dominances zona** < ***1 km*** - VES var vizuāli dominēt ainavā un būtiski noteikt tās uztveri;
- **vispārējās dominances zona** ~ ***1–3 km*** - VES ir vizuāli nozīmīgi elementi un var būtiski ietekmēt ainavas uztveri;
- **akcentu zona** ~ ***3–7 km*** - VES uztveramas kā ainavas akcenti un ietekme parasti ir mērena;
- **fona zona** ~ ***7–10 km*** - VES pārsvarā uztveramas kā sekundāri vai fona elementi panorāmas skatā.

Papildus attālumam vērtēts VES vizuālais kontrasts ar apkārtējo ainavu, ņemot vērā formu, krāsu, mērogu, kustību, fonu, skatpunkta novietojumu, skata atvērtību un uztvērēju grupu jutīgumu. Analīzē ņemta vērā arī ainavas telpiskā struktūra, jo mežainās un slēgtās ainavās faktiskā redzamība un ietekme var būt būtiski mazāka nekā atklātās ainavās.

Lauka apsekojumi un fotofiksācijas

Lai pārbaudītu redzamības modelēšanas rezultātus un novērtētu ainavas faktisko uztveri dabā, veikti lauka apsekojumi un fotofiksācijas no reprezentatīviem skatu punktiem. Skatu punkti izvēlēti, ņemot vērā redzamības analīzes rezultātus, apdzīvoto vietu izvietojumu, ceļu tīklu, kultūrvēsturiskos objektus, rekreācijas vietas, aizsargājamās dabas teritorijas, ainaviski jutīgas teritorijas un publiski pieejamas skatu vietas.

Fotofiksāciju uzņemšanai izmantota pilnkadra digitālā bezspoguļkamera Sony Alpha 7 III (ILCE-7M3). Galvenokārt fotofiksācijas uzņemtas ar 50 mm fokālo attālumu, kas pilnkadra kamerai aptuveni atbilst cilvēka acs uztverei un tiek plaši izmantots vizuālās ietekmes novērtējumos kā

3 Abromas, J. and Kamičaitytė-Virbašienė, J., 2015. Identification of Visual Influence Zones of Wind Farms in Lithuania. Architecture and Urban Planning, 9, pp. 43–46. doi:10.7250/aup.2014.006.

reprezentatīvs skata attēlošanas veids. Šāda pieeja ļauj izvairīties no pārmērīgas perspektīvas deformācijas, kāda rastos, izmantojot pārāk platu vai pārāk šauru objektīvu.

Gadījumos, kad plānotais vēja parks ainavā horizontāli aizņem plašāku telpu, nekā iespējams attēlot vienā 50 mm kadrā, uzņemti secīgi, savstarpēji pārklājoši fotoattēli. No šiem attēliem sagatavoti panorāmas tipa reprezentatīvi skati. Panorāmas attēli veidoti, izmantojot Image Composite Editor 2.0.3.0 programmatūru (Microsoft Corporation).

Fotomontāžu sagatavošana

Fotomontāžas sagatavotas, izmantojot windPRO 4.1.287 programmatūru (EMD International). Fotomontāžās redzama plānoto VES iespējamā novietojuma un mēroga attiecība pret esošo ainavu no izvēlētajiem skatu punktiem. Fotomontāžu sagatavošanā izmantoti plānotie VES novietojuma dati, vērtējamā VES modeļa tehniskie parametri, reljefa dati un fotofiksāciju uzņemšanas vietu koordinātas.

Fotomontāžas izmantotas kā vizuālās ietekmes analīzes instruments, lai novērtētu VES redzamību, dominanci, mēroga attiecību, kontrastu ar ainavas fonu un ietekmi uz konkrētā skata raksturu. Tās nav interpretējamas kā absolūts nākotnes skata attēlojums visos apstākļos, jo faktiskā redzamība būs atkarīga no laikapstākļiem, apgaismojuma, sezonas, atmosfēras caurredzamības un apauguma izmaiņām, tomēr tās sniedz pamatotu priekšstatu par paredzētās darbības iespējamo vizuālo ietekmi.

Ietekmes nozīmīguma izvērtējums

Ietekmes nozīmīgums noteikts, integrējot normatīvo un plānošanas dokumentu analīzi, ainavas raksturojumu, jutīguma izvērtējumu, redzamības modelēšanu, lauka apsekojumu rezultātus, fotofiksācijas un fotomontāžas. Vērtējumā ņemti vērā šādi kritēriji:

- ainavas jutīgums pret lielmēroga vertikālu objektu ienākšanu;
- VES redzamības pakāpe un vizuālās ietekmes zona;
- VES vizuālā dominance, kontrasts un mēroga attiecība pret apkārtējo ainavu;
- ietekmes raksturs, telpiskais apjoms un ilgums;
- uztvērēju grupu jutīgums un skatu publiskā nozīme;
- iespējamā ietekme uz kultūrvēsturiskām, dabas un rekreācijas vērtībām;
- iespējamā ietekme uz aizsargājamā ainavu apvidus "Nīcgales meži" iekšējo ainavas raksturu un ārējo vizuālo kontekstu.

Vērtējot ietekmi, īpaši nošķirta ietekme uz aizsargājamās teritorijas iekšējo ainavas telpu un ietekme uz tās ārējo vizuālo kontekstu. Ja VES ir redzamas ārpus aizsargājamās teritorijas vai no atsevišķiem tās skatu punktiem, tas automātiski nenozīmē būtisku ietekmi uz aizsargājamās teritorijas ainavas raksturu. Būtiska ietekme konstatējama tikai tad, ja VES klātbūtne maina teritorijas pamata ainaviskās īpašības, telpisko uztveri, mērogu vai aizsargājamo vērtību uztveres kontekstu.

Izmantotā informācija, dati un programmatūra

Novērtējuma izstrādē izmantota šāda informācija, dati un programmatūra:

- ģeotelpiskā analīze, izmantojot ArcGIS Pro 3.5.0;
- redzamības modelēšana un fotomontāžu sagatavošana, izmantojot windPRO 4.1.287 (EMD International);
- panorāmas attēlu sagatavošana, izmantojot Image Composite Editor 2.0.3.0 (Microsoft Corporation);
- fotofiksācijas, izmantojot Sony Alpha 7 III (ILCE-7M3) pilnkadra digitālo bezspoguļkameru;
- digitālie augstuma modeļi (DTM, DSM) no AS "Latvijas valsts meži" (LVM);
- ortofoto un kartogrāfiskie materiāli;
- Augšdaugavas novada un Preiļu novada teritorijas plānojumi, attīstības stratēģijas un citi plānošanas dokumenti;
- Latvijas digitālais ainavu atlants;
- Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes dati par kultūras pieminekļiem;
- Dabas aizsardzības pārvaldes un publiski pieejamie dati par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām;
- citi publiski pieejami un nozaru dati, tostarp AS "Latvijas valsts meži", SIA "Jāņa sēta" un valsts ģeotelpisko datu avoti.

3. Plānošanas dokumentu un normatīvā regulējuma analīze

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam[4]

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam nosaka valsts ilgtermiņa attīstības prioritātes, tostarp attiecībā uz telpisko attīstību, dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un ainavas kvalitātes saglabāšanu. Stratēģijā ainava tiek uzskatīta par būtisku dzīves kvalitātes un identitātes elementu, uzsverot nepieciešamību saglabāt Latvijas raksturīgo ainavu daudzveidību un kultūrvēsturiskās vērtības.

Vienlaikus stratēģija paredz pāreju uz zemu oglekļa emisiju ekonomiku un atjaunojamo energoresursu plašāku izmantošanu, kas ietver arī vēja enerģijas attīstību. Šādu projektu īstenošanā tiek uzsvērta nepieciešamība sabalansēt enerģētikas attīstības mērķus ar vides un ainavas aizsardzības interesēm.

Izvērtējamā vēja parka iecere kopumā atbilst stratēģijā noteiktajiem attīstības virzieniem, veicinot atjaunojamo energoresursu izmantošanu, vienlaikus ievērojot prasības attiecībā uz ainavas kvalitātes saglabāšanu un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzību.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. – 2027. gadam[5]

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam ir galvenais valsts vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka stratēģiskos mērķus, prioritātes un rīcības virzienus valsts attīstībai, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības dzīves kvalitātei, reģionālajai attīstībai un ilgtspējīgai tautsaimniecības izaugsmei.

NAP2027 ietvaros kā būtiski attīstības virzieni tiek izvirzīti produktivitātes paaugstināšana, reģionālās attīstības veicināšana, sociālās nevienlīdzības mazināšana un pāreja uz klimatneitrālu un resursu efektīvu ekonomiku. Dokumentā uzsvērta arī nepieciešamība attīstīt atjaunojamo energoresursu izmantošanu un veicināt ilgtspējīgu infrastruktūras attīstību, vienlaikus nodrošinot vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu.

No ainavas perspektīvas būtiska ir policentriskas attīstības veicināšana un teritoriju līdzsvarota attīstība, mazinot reģionālās atšķirības un stiprinot vietējo identitāti un kultūrvēsturisko vidi. Tas nozīmē, ka jaunu infrastruktūras objektu, tostarp vēja elektrostaciju, attīstība jāplāno, ievērojot konkrētās teritorijas ainavisko raksturu un iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

---

4 Latvijas Republikas Saeima (2010). Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Pieejams: https://www.mk.gov.lv/lv/media/15129/download?attachment (skatīts: 05.05.2026).

5 Latvijas Republikas Saeima (2020). Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (NAP2027). Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/315879-par-latvijas-nacionalo-attistibas-planu-20212027-gadam-nap2027 (skatīts: 05.05.2026).

Plānotā vēja parka iecere kopumā atbilst NAP2027 izvirzītajiem mērķiem, veicinot atjaunojamo energoresursu attīstību un enerģētisko neatkarību, vienlaikus paredzot nepieciešamību izvērtēt un mazināt iespējamo ietekmi uz ainavu un apkārtējo vidi.

Latvijas Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam [6]

Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam ir valsts enerģētikas un klimata politikas plānošanas dokuments, kas nosaka rīcības virzienus dekarbonizācijas, energoefektivitātes, enerģētiskās drošības, iekšējā enerģijas tirgus, inovāciju un konkurētspējas jomās. Plānā paredzēts būtiski palielināt atjaunīgās enerģijas īpatsvaru, samazināt SEG emisijas un mazināt atkarību no importētiem fosilajiem energoresursiem.

Dokumentā vēja enerģija ir identificēta kā viens no nozīmīgiem Latvijas atjaunīgās enerģijas attīstības virzieniem, ņemot vērā valsts dabas resursu potenciālu, topogrāfiskos apstākļus un iespējas ražot elektroenerģiju no vietējiem resursiem. Plānā paredzēta vēja un saules enerģijas jaudu palielināšana, vienlaikus attīstot elektroenerģijas sistēmas pielāgošanas un enerģijas akumulācijas risinājumus.

No IAN viedokļa plāns tieši nenosaka ainavas kvalitātes mērķus vai konkrētus ainavu aizsardzības nosacījumus. Tomēr tā īstenošana paredz jaunas atjaunīgās enerģijas infrastruktūras, tostarp vēja elektrostaciju, ienākšanu ainavā. Tādēļ vēja parka "Nīcgale" iecere kopumā atbilst plāna mērķiem par AER attīstību un enerģētiskās neatkarības stiprināšanu, bet tās īstenošanas pieļaujamība vērtējama, ņemot vērā savietojamību ar esošo ainavas raksturu, dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām, kā arī vietējo iedzīvotāju un teritorijas lietotāju uztveri.

Enerģētikas stratēģija Latvija \| 2050 [7]

Enerģētikas stratēģija Latvija | 2050 ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kas nosaka Latvijas enerģētikas sektora attīstības virzienu līdz 2050. gadam. Tās virsmērķis ir stiprināt Latvijas konkurētspēju, palielinot enerģētisko pašpietiekamību, nodrošinot konkurētspējīgas enerģijas cenas un mazinot atkarību no fosilajiem un importētajiem energoresursiem.

Stratēģijā paredzēts būtiski palielināt vietējās elektroenerģijas ražošanu, īpaši izmantojot atjaunīgos energoresursus. Dokumenta 2050. gada vīzijā nozīmīga loma paredzēta vēja un saules enerģijai, tostarp sauszemes vēja parkiem, savukārt sistēmas stabilitāti papildina hidroenerģija, uzglabāšanas tehnoloģijas, biomasa un biogāze.

---

6 Ministru kabinets (2024). Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/353615 (skatīts: 05.05.2026.).

7 Klimata un enerģētikas ministrija (2025). Enerģētikas stratēģija Latvija | 2050. Pieejams: https://www.kem.gov.lv/sites/kem/files/media_file/LV_Ener%C4%A3%C4%93tikas_strat%C4%93%C4%A3ija_05.2025.pdf (Skatīts: 05.05.2026.)

No IAN viedokļa stratēģija tieši nenosaka ainavas kvalitātes mērķus vai ainavas aizsardzības kritērijus. Tomēr tās īstenošana paredz būtisku enerģētikas infrastruktūras pieaugumu Latvijas ainavā. Līdz ar to vēja parka "Nīcgale" iecere kopumā atbilst stratēģijas virzienam par vietējās atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas un enerģētiskās pašpietiekamības stiprināšanu, bet konkrētā izvietojuma pieļaujamība vērtējama, ņemot vērā ainavas raksturu, redzamību, dabas un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī vietējo iedzīvotāju uztveri.

Ainavu politikas ieviešanas plāns 2024.–2027. Gadam[8]

Ainavu politikas ieviešanas plāns 2024.–2027. gadam ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas turpina Eiropas ainavu konvencijas un "Latvija 2030" noteikto ainavu aizsardzības, pārvaldības un plānošanas uzdevumu ieviešanu. Plāna mērķis ir veicināt daudzveidīgu un sabiedrībai pieejamu ainavu attīstību, vienlaikus saglabājot labu vides stāvokli, bioloģisko daudzveidību, kultūras un dabas mantojumu, kā arī vietas identitāti.

IAN kontekstā būtiski, ka ainava šajā dokumentā tiek skatīta ne tikai kā vizuāls resurss, bet kā cilvēka dzīves vides, dabas, kultūras, sociālo un ekonomisko faktoru kopums. Tādēļ novērtējumā nepietiek tikai ar VES redzamības konstatēšanu; jāvērtē arī ainavas raksturs, jutīgums, telpiskā struktūra, kultūrvēsturiskā nozīme, dabas vērtības un sabiedrībai nozīmīgās ainavas kvalitātes.

Plāns vienlaikus atzīst klimata pārmaiņu un enerģētiskās neatkarības mērķu nozīmi, norādot, ka ainavu novērtēšanā enerģētiskā drošība jāskata līdzsvarā ar tūrisma, vides aizsardzības un ainavas kvalitātes jautājumiem. Tas ir būtiski vēja parka "Nīcgale" IAN kontekstā: vēja enerģijas attīstība ir atbalstāma kā valsts enerģētikas un klimata mērķu sastāvdaļa, tomēr tās izvietojums jāvērtē konkrētās ainavas rakstura, ainavisko vērtību, AAA "Nīcgales meži", kultūrvēsturiskās vides un vietējo uztvērēju jutīguma kontekstā.

Latgales stratēģija 2030[9]

Latgales stratēģija 2030 ir reģionāla līmeņa ilgtermiņa attīstības dokuments, kas nosaka Latgales plānošanas reģiona attīstības virzienus, uzsverot ekonomiskās aktivitātes pieaugumu, reģiona identitātes stiprināšanu un Latgales kā pievilcīgas dzīves vides saglabāšanu.

IAN kontekstā būtiski, ka Latgales attīstības potenciāls dokumentā tiek saistīts ar dabas resursiem, kultūrvēsturisko daudzveidību, lauku ainavu, nepārveidotu vidi un reģionam

8 Ministru kabinets (2024) Par Ainavu politikas ieviešanas plānu 2024.–2027. gadam. Ministru kabineta rīkojums Nr. 238, pieņemts 28.03.2024. Latvijas Vēstnesis, 65, 03.04.2024. Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/4480247a-a620-49b4-9448-ac7bca7aff19/download (Skatīts: 05.05.2026.)

9 Latgales plānošanas reģions. (2010). Latgales stratēģija 2030. Apstiprināta 01.12.2010. Pieejams: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf (Skatīts: 05.05.2026.)

raksturīgo identitāti. Tādēļ Latgales ainava vērtējama ne tikai kā fiziska telpa, bet arī kā dzīves vides, vietas piederības un kultūrvēsturiskās identitātes sastāvdaļa.

Vienlaikus stratēģijā uzsvērts Latgales potenciāls atjaunojamās enerģijas ražošanā un dabas resursu ilgtspējīgā izmantošanā. Līdz ar to vēja enerģijas attīstība kopumā atbilst reģiona attīstības virzieniem, ja tā tiek īstenota, respektējot vietas dabas, kultūrainavas un ainaviskās vērtības.

Vēja parka "Nīcgale" IAN kontekstā stratēģija pamato nepieciešamību vērtēt paredzēto darbību līdzsvarā starp reģiona ekonomiskās attīstības, atjaunīgās enerģijas izmantošanas un ainavas kvalitātes saglabāšanas interesēm. Stratēģija nenosaka konkrētus ierobežojumus vēja parku izvietošanai, tomēr paredzētā darbība jāvērtē kā potenciāla pārmaiņa Latgales lauku ainavas telpiskajā un vizuālajā raksturā.

Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027. gadam[10]

Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027. gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas konkretizē Latgales stratēģijā 2030 noteiktos virzienus. Programmas mērķis ir veicināt reģiona ekonomisko attīstību, mazināt negatīvās sociālekonomiskās tendences un saglabāt Latgali kā pievilcīgu dzīves vidi.

IAN kontekstā programma ir nozīmīga, jo tā sasaista reģiona attīstību ar dabas un kultūras mantojuma saglabāšanu, zaļas un ilgtspējīgas dzīves telpas veidošanu, enerģētiskās neatkarības stiprināšanu un reģionālās attīstības līdzsvarošanu. Īpaši būtiska ir prioritāte "Vide un klimats", kurā paredzēta SEG emisiju samazināšana, energoefektivitātes veicināšana, saudzīga dabas resursu izmantošana un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana.

Programma atbalsta atjaunojamās enerģijas risinājumus, vienlaikus uzsverot Latgales ainaviski pievilcīgo dabas vidi, mežu, ūdeņu un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju nozīmi. Programma vienlaikus paredz atjaunojamās enerģijas attīstības veicināšanu un ainaviski pievilcīgas dabas vides saglabāšanu, tādēļ abu mērķu līdzsvarošana ir būtisks vērtējuma uzdevums.

Vēja parka "Nīcgale" iecere kopumā nekonfliktē ar programmas klimata un AER attīstības virzieniem. Tomēr IAN ietvaros īpaši jāvērtē iespējamā vizuālā un uztveres ietekme uz apkārtējo ainavu, īpaši uz aizsargājamo ainavu apvidu "Nīcgales meži", lai noteiktu, vai VES redzamība un mērogs būtiski nemaina šīs teritorijas ainavisko uztveri, dabas vērtību kontekstu un rekreācijas potenciālu.

10 Latgales plānošanas reģions (2021). Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027. gadam. Rēzekne.

Pieejams: https://lpr.gov.lv/lv/padome-12f3/planosana/ (Skatīts: 05.05.2026.)

***Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam*[11]**

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam ir vietēja līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka pašvaldību attīstības redzējumu, stratēģiskos mērķus un telpiskās attīstības perspektīvu.

IAN kontekstā būtiski, ka Augšdaugavas novads stratēģijā raksturots kā lauku telpas teritorija, kuras identitāte saistīta ar Daugavas, Latgales un Sēlijas kultūrvēsturisko telpu. Dokumentā uzsvērta Dienvidlatvijai raksturīga dabas un kultūrvēsturiskā ainava, kas veido vietas piederību, dzīves vides kvalitāti un teritorijas identitāti.

Stratēģijā kā nozīmīgi telpiskās struktūras elementi noteiktas mežu teritorijas, augstvērtīgas lauksaimniecības zemes, apdzīvojuma centri, transporta infrastruktūra, kā arī dabas, ainaviski vērtīgās, tūrisma un kultūrvēsturiskās teritorijas. Nīcgale noteikta kā vietējas nozīmes attīstības centrs, bet Kalupe kā novada nozīmes attīstības centrs, tādēļ vēja parka ietekme vērtējama arī attiecībā pret tuvāko apdzīvojuma centru ainavisko uztveri.

Stratēģija atbalsta atjaunīgo energoresursu izmantošanu un alternatīvo energoapgādes objektu izvietošanas nosacījumu noteikšanu teritorijas plānojumā. Līdz ar to vēja enerģijas attīstība nav pretrunā stratēģijas virzieniem, tomēr tā jāsabalansē ar lauku ainavas raksturu, apdzīvojuma struktūru, dabas vērtībām un kultūrvēsturisko vidi.

Vēja parka "Nīcgale" kontekstā secināms, ka iecere nav tiešā pretrunā ar stratēģiju, ja tā neskar īpaši aizsargājamas dabas teritorijas vai teritorijas plānojumā noteiktas ainaviski un kultūrvēsturiski jutīgas teritorijas. Vienlaikus IAN ietvaros īpaši jāvērtē ietekme uz AAA "Nīcgales meži", Nīcgales un Kalupes apdzīvojuma ainavisko uztveri, Nīcgales Lielā akmens apkārtni un vietējās lauku ainavas mērogu.

***Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam*[12]**

Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam ir vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka konkrētus pašvaldību attīstības uzdevumus un rīcības. IAN kontekstā nozīmīgas ir programmas prioritātes, kas saistītas ar Latgales un Sēlijas identitāti, kultūrvidi, tūrismu, publisko ārtelpu, kultūrvēsturisko mantojumu, vidi un dabas resursiem.

---

11 Daugavpils valstspilsētas pašvaldība un Augšdaugavas novada pašvaldība (2021). Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Pieejams: https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/Planosana/I_IAS_04102021_gala.pdf (skatīts: 05.05.2026).

12 Augšdaugavas novada pašvaldība, 2022. Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam. Pieejams: https://www.augsdaugavasnovads.lv/lv/attistibas-programma (skatīts: 05.05.2026)

Programma paredz kultūrvēsturiskā un nemateriālā mantojuma, tradīciju, sakrālā mantojuma, vēsturisko parku un kultūrvēsturisko objektu saglabāšanu un popularizēšanu. Tādēļ vēja parka ietekme vērtējama ne tikai kā tehniskas infrastruktūras izvietošana, bet arī kā iespējama pārmaiņa vietas identitātes, kultūrvēsturiskās vides un lauku ainavas uztverē.

Vienlaikus programma atbalsta atjaunojamo energoresursu izmantošanu, energoefektivitātes paaugstināšanu un klimatnoturīgus risinājumus. Rīcības plānā uzsvērta arī alternatīvo energoresursu projektu attīstītāju un sabiedrības sadarbības un interešu saskaņošanas nepieciešamība.

No ainavas viedokļa būtiska ir programmas iecere saglabāt un izkopt novada ainaviskās vērtības, tostarp lauku teritorijām raksturīgo ainavu, skatu telpas, ainaviskos ceļus, bioloģiski un ainaviski vērtīgās teritorijas. Tas pamato nepieciešamību vērtēt ne tikai VES redzamību, bet arī ietekmi uz ainavas mērogu, telpisko raksturu un uztveres kvalitāti.

Kopumā vēja parka "Nīcgale" iecere nav tiešā pretrunā ar attīstības programmas virzieniem, jo tā atbilst klimata un AER attīstības mērķiem. Vienlaikus IAN ietvaros īpaša uzmanība jāpievērš vēja parka vizuālajai ietekmei uz lauku ainavas raksturu, kultūrvēsturiskajiem objektiem, rekreācijas vietām un aizsargājamo ainavu apvidu "Nīcgales meži".

Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada[13]

Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija no 2022. gada ir blakus esošās pašvaldības ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments. Tā kā vēja parks "Nīcgale" neatrodas Preiļu novadā, dokuments nav tiešs paredzētās darbības atbilstības vērtēšanas pamats, bet izmantojams kā pierobežas teritorijas ainaviskā, kultūrvēsturiskā un apdzīvojuma konteksta raksturojums.

IAN kontekstā būtiski, ka stratēģijā Preiļu novada attīstība saistīta ar tīru, pievilcīgu un klimatneitrālu dzīves vidi, dabas un vides vērtību saglabāšanu, kultūrvēsturisko identitāti, publiskās ārtelpas kvalitāti un ainavisko vērtību aizsardzību. Dokumentā kā ainaviski nozīmīgas teritorijas izceltas upju ielejas, kultūrvēsturiskās ainavas, ainaviskie ceļi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un nozīmīgi kultūras objekti.

Stratēģijā norādīts, ka nav atbalstāma vēja elektrostaciju būvniecība apdzīvoto vietu tuvumā un negatīva ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko pieminekļu aizsardzības zonām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Vēja parka "Nīcgale" IAN ietvaros tas nozīmē, ka Preiļu novada pierobežas teritorijas jāvērtē kā potenciāla vizuālās uztveres zona, īpaši no

13 Preiļu novada pašvaldība (2022) Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija. Preiļi: Preiļu novada pašvaldība.

Pieejams: https://www.preili.lv/lv/ilgtspejigas-attistibas-strategija (skatīts: 06.05.2026)

apdzīvotām vietām, kultūrvēsturiskiem objektiem un ainaviski nozīmīgiem skatu punktiem, ja no tiem iespējama VES redzamība.

Preiļu novada attīstības programma 2022.–2029. gadam[14]

Preiļu novada attīstības programma 2022.–2029. gadam ir blakus esošās pašvaldības vidēja termiņa attīstības plānošanas dokuments. Vēja parks "Nīcgale" neatrodas Preiļu novadā, tādēļ programma nav izmantojama kā tiešs paredzētās darbības atbilstības vērtēšanas pamats, bet raksturo blakus esošās teritorijas attīstības un uztveres kontekstu.

Programmas prioritātes ietver ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanu, drošas un labiekārtotas dzīves telpas veidošanu, publiskās ārtelpas un dabas vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu. Vienlaikus dokumentā uzsvērta "zaļās" politikas, klimatneitralitātes, atjaunīgās enerģijas un vides kvalitātes nozīme pašvaldības attīstībā.

Programmas SVID analīzē liela mēroga atjaunīgās enerģijas ražošana, tostarp vēja parki, minēta kā iespēja energoresursu cenu samazināšanai un investīciju piesaistei. Tajā pašā laikā programma paredz dabas teritoriju, publiskās ārtelpas, kultūrvēsturiskā mantojuma un ainaviskās kvalitātes saglabāšanu. Plānošanas dokumentā vienlaikus noteikti enerģētikas attīstības un ainaviskās kvalitātes saglabāšanas mērķi, kuru savstarpējā saskaņotība izvērtējama IAN ietvaros.

Vēja parka "Nīcgale" IAN kontekstā programma pamato Preiļu novada pierobežas teritoriju iekļaušanu vizuālās ietekmes izvērtējumā. Īpaši vērtējama iespējamā redzamība no Preiļu novada apdzīvotām vietām, ceļiem, kultūrvēsturiskiem objektiem un ainaviski nozīmīgām teritorijām, ja tās nonāk paredzētās darbības vizuālās ietekmes zonā.

Augšdaugavas novada teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi[15]

Paredzētās darbības teritorijā piemērojams spēkā esošais Daugavpils novada teritorijas plānojums 2012.–2023. gadam, kura Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa apstiprināti ar Daugavpils novada domes 2014. gada 2. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 13 "Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.–2023. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa" (turpmāk – Daugavpils novada teritorijas plānojums).

14 Preiļu novada pašvaldība (2022) Preiļu novada attīstības programma 2022.–2029. gadam: Stratēģiskā daļa. Pieejams: https://www.preili.lv/lv/media/418/download?attachment (Skatīts: 06.05.2026.).

15 Daugavpils novada dome (2014). Daugavpils novada domes 2014. gada 2. jūlija saistošie noteikumi Nr. 13 "Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.–2023. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa". Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_219 (skatīts 28.08.2026.).

Atbilstoši Augšdaugavas novada pašvaldības sniegtajai informācijai gandrīz visa vēja parka "Nīcgale" izbūvei paredzētā valsts meža zeme Daugavpils novada teritorijas plānojumā atrodas funkcionālajā zonā Mežu teritorija (M)[16]. Šīs funkcionālās zonas teritorijas izmantošanas veidu uzskaitījumā vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošana nav tieši ietverta. Daļai zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 44760010003 noteikta Rūpnieciskās apbūves teritorijas apakšzona Derīgo izrakteņu ieguves teritorija (R2), kurā energoapgādes uzņēmumu apbūve ir atļauta kā viens no galvenajiem teritorijas izmantošanas veidiem.

Vienlaikus Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 53.5. apakšpunkts un 161. punkts paredz vēja elektrostaciju un vēja parku izvietošanas iespēju Mežu teritorijā (M) atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem[17]. Savukārt šo noteikumu 162. punkts ļauj teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteikt teritorijas, kurās vēja elektrostaciju būvniecība ir aizliegta. Augšdaugavas novada pašvaldība ir norādījusi, ka Daugavpils novada teritorijas plānojumā noteiktais VES būvniecības aizliegums neskar vēja parka "Nīcgale" izbūvei paredzēto valsts meža zemi.

Tādējādi vēja parka izvietošanas pieļaujamība Mežu teritorijā nav pamatojama ar to, ka Daugavpils novada teritorijas plānojums tieši paredzētu VES vai vēja parku būvniecību šajā funkcionālajā zonā. Tā izriet no augstāka juridiskā spēka normatīvā regulējuma, ievērojot IVN procesa rezultātus un nosacījumus, teritorijas plānojumā noteiktos aizliegumus, kā arī citus uz konkrēto teritoriju attiecināmos aprobežojumus.

No ainavas ietekmes novērtējuma viedokļa funkcionālais zonējums pats par sevi nenosaka ainavisku neatbilstību vai paredzētās darbības pieļaujamību. Vēja parka ietekme uz ainavu vērtējama atsevišķi, ņemot vērā teritorijas ainavas raksturu, jutīgumu, plānošanas dokumentos noteiktās ainaviskās un kultūrvēsturiskās vērtības, kā arī IVN ietvaros konstatēto vizuālās ietekmes nozīmīgumu.

Aizsargājamo ainavu apvidus (AAA) "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns[18]

AAA "Nīcgales meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un dabas aizsardzības plāns IAN kontekstā nosaka būtisku vērtēšanas rāmi: aizsargājamais ainavu apvidus ir izveidots galvenokārt Latvijas un ES nozīmes biotopu, aizsargājamu sugu, īpaši tauriņu sugu, kā arī Nīcgales Lielā akmens apkārtnes ainavas aizsardzībai, un tā teritorijā nav pieļaujama VES vai citu būvju, kuru augstākais punkts pārsniedz 30 m, izvietošana. Tā kā vēja

16 Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālā pārvalde (2025). 2025. gada 29. augusta vēstule Nr. 2.1-9/906 "Par paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumam".

17 Ministru kabinets (2013). Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", 53.5. apakšpunkts, 161. un 162. punkts. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/256866 (skatīts 28.08.2026.).

18 Ministru kabineta 2021. gada 14. decembra noteikumi Nr. 821 "Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 243, 16.12.2021. Stājas spēkā: 17.12.2021. Pieejams: Latvijas Republikas tiesību aktu datubāzē / Latvijas Vēstnesī.

parks "Nīcgale" netiek plānots pašā AAA teritorijā, šis ierobežojums nav tiešs ieceres īstenošanas aizliegums, tomēr tas pamato nepieciešamību novērtēt arī ārpus AAA izvietoto VES iespējamo vizuālo un uztveres ietekmi uz aizsargājamās teritorijas ainaviskajām vērtībām.

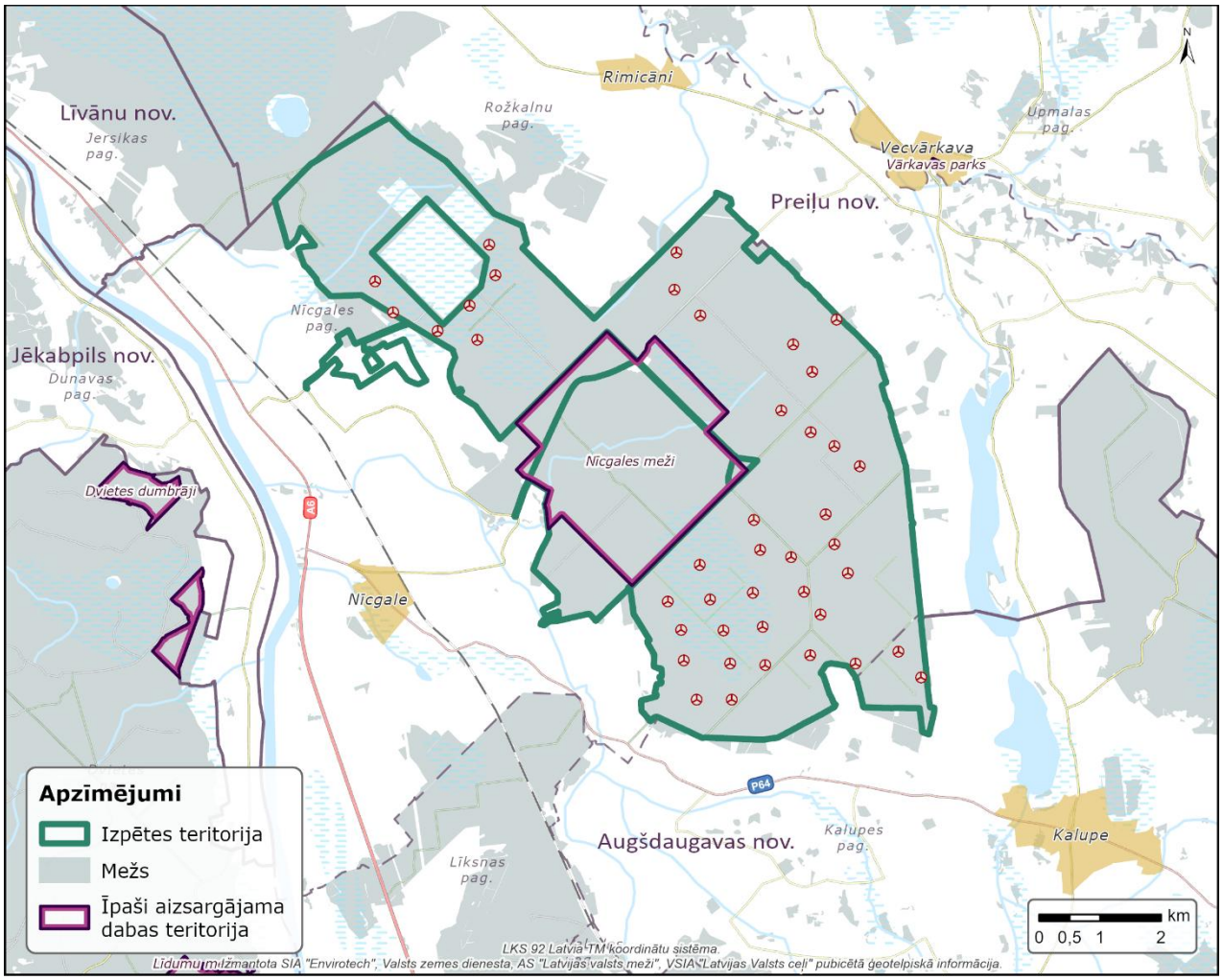
Kopsavilkums

Kopumā nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa plānošanas dokumenti atbalsta atjaunojamo energoresursu, tostarp vēja enerģijas, attīstību kā būtisku klimata politikas, enerģētiskās neatkarības, reģionālās attīstības un ekonomiskās konkurētspējas priekšnoteikumu, vienlaikus neparedzot, ka šāda attīstība būtu īstenojama atrauti no ainavas, dabas un kultūrvēsturisko vērtību aizsardzības. Dokumentos konsekventi uzsvērta nepieciešamība saglabāt kvalitatīvu dzīves vidi, Latgalei un Augšdaugavas novadam raksturīgo lauku, meža, purva un kultūrainavas telpu, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un ainaviski vērtīgu teritoriju nozīmi, kā arī vietas identitāti un iedzīvotāju uztveri. Vēja parka "Nīcgale" iecere, ņemot vērā tās izvietojumu valsts meža zemēs ārpus ĪADT, aizsargājamiem ainavu apvidiem un teritorijas plānojumā noteiktām ainaviski vai kultūrvēsturiski jutīgām TIN teritorijām, kopumā nav pretrunā analizēto dokumentu enerģētikas un attīstības virzieniem. IAN ietvaros būtiskākais ir pārbaudīt, vai VES redzamība, mērogs un telpiskais izvietojums būtiski nemaina apkārtējās meža, purva un lauku ainavas raksturu, Nīcgales un Kalupes apdzīvojuma uztveri, kultūrvēsturisko un rekreācijas objektu vizuālo kontekstu, kā arī aizsargājamā ainavu apvidus "Nīcgales meži" ainavisko uztveri un ārējo vizuālo kontekstu.

4. Esošā ainava –raksturojums un jutīgums

4.1. Ainavas telpiskais konteksts

Vēja parks "Nīcgale" izvietots Latgales plānošanas reģiona Augšdaugavas novada ziemeļu daļā, pie Preiļu novada administratīvās robežas (3. attēls). Paredzētās darbības teritorija atrodas valsts meža zemēs un tieši neietilpst īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tomēr tā telpiski piekļaujas aizsargājamo ainavu apvidum "Nīcgales meži". Līdz ar to esošās ainavas raksturojumā būtiski vērtēt ne tikai vēja parka tiešās izvietojuma teritorijas ainavu, bet arī plašāku vizuālās uztveramības telpu, kurā ietilpst meža, purvu, lauksaimniecības zemju, ūdensteču, apdzīvojuma un Daugavas ielejas ainavas.

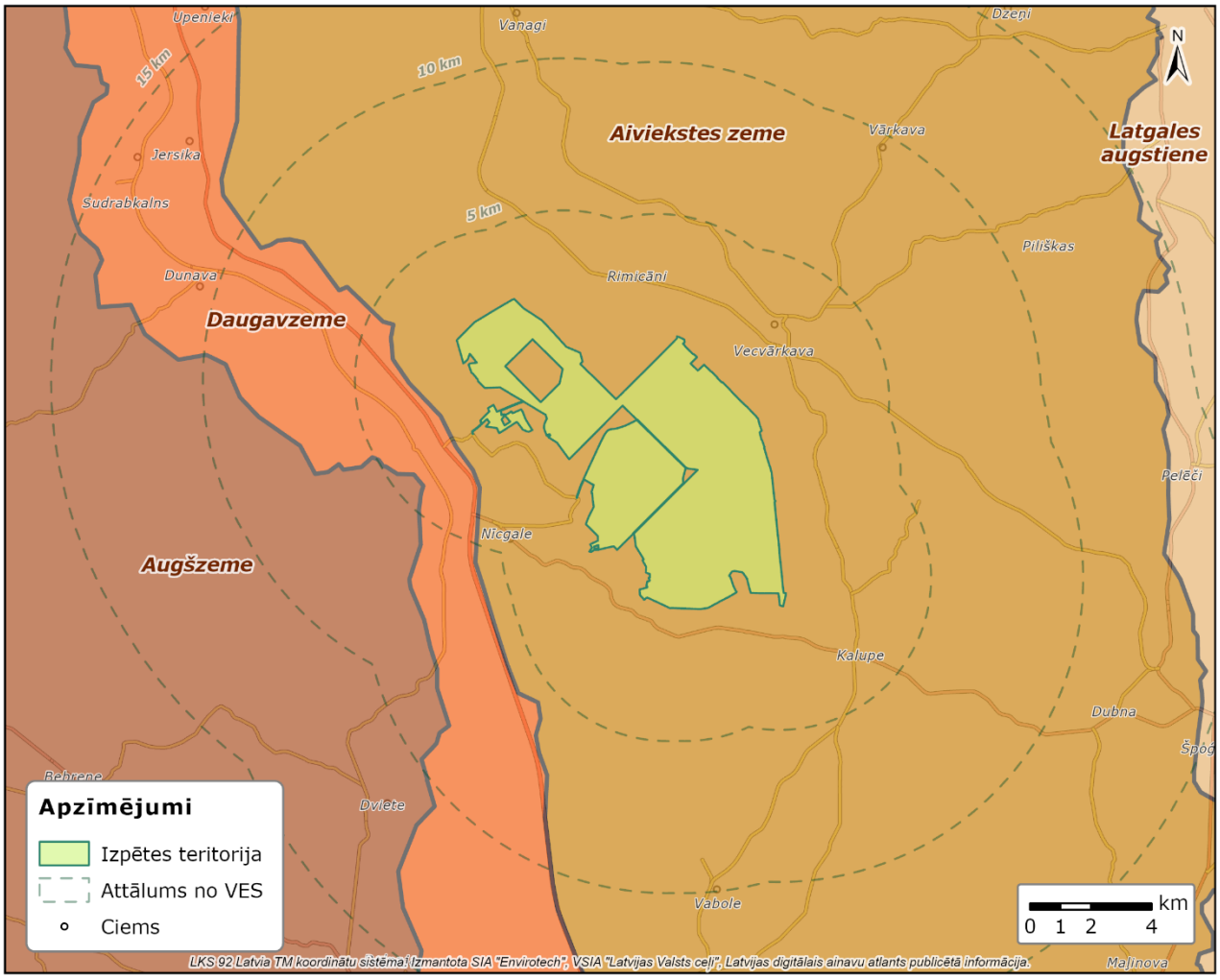

3. attēls. Vēja parka novietojums ainavu kontekstā.

Esošās ainavas raksturošanā izmantots Latvijas ainavu telpiskās struktūras iedalījums, kurā ainavas skatītas vairākos līmeņos: ainavzemēs, ainavapvidos un ainavu areālos[19][20]. Atbilstoši šim iedalījumam vēja parka teritorija atrodas Aiviekstes zemē, savukārt aptuveni 10 km vizuālās

19 Latvijas Ainavu atlants, n.d. Par ainavu atlantu: ainavapvidi. Pieejams: https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Par-ainavu-atlantu?views=Ainavapvidi [Skatīts 11.05.2026].

20 Nikodemus, O., Kļaviņš, M., Krišjāne, Z. un Zelčs, V. red., 2018. Latvija. Zeme, daba, tauta, valsts. Rīga: Latvijas Universitāte. ISBN 9789934182976.

uztveramības zona ietver arī Daugavzemi un Daugavas kreisajā krastā esošās Augšzemes ainavas (4. attēls). Šāds novietojums nozīmē, ka paredzētās darbības ainaviskais konteksts nav viendabīgs: vēja parka centrālā daļa saistīta ar mežainu un purvainu līdzenuma ainavu, bet plašākā uztveramības zonā iekļaujas arī Daugavas ielejas, lauksaimniecības zemju, meža mozaīkainavu un viļņotu lauku ainavu telpas.

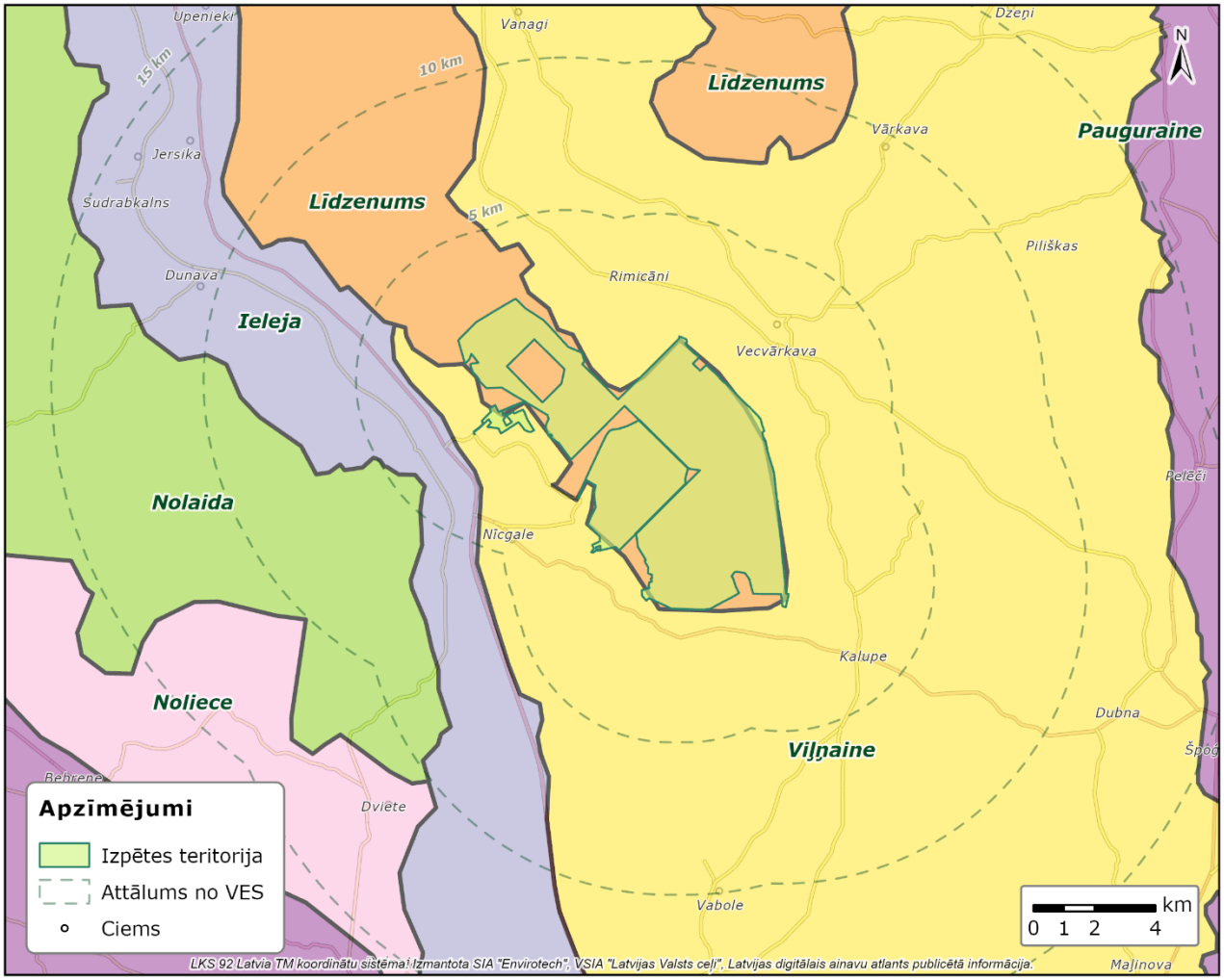

4. attēls. Ainavzemes vēja parka apkārtnē[19].

Aiviekstes zeme aizņem Austrumlatvijas zemieni un raksturojas ar sarežģītiem hidroloģiskajiem apstākļiem, lielu mitrāju, purvu un mežu īpatsvaru, kā arī ar reljefa pazemājumiem, kuros plašas teritorijas aizņem slapjie vēri, niedrāji un dažāda tipa purvi. Ainavzemē lauksaimniecības zemes daudzviet ir fragmentētas un mijas ar meža masīviem, purvainām ieplakām un meliorācijas sistēmām. Monogrāfijā norādīts, ka Aiviekstes zemē meža zemes aizņem vairāk nekā pusi no ainavzemes teritorijas, un tajā dominē skujkoku un jauktu koku meži, kā arī mitrām un pārmitrām augsnēm raksturīgas ainavas[20]. Vēja parka "Nīcgale" novietojums šajā ainavzemē atbilst šim raksturojumam: paredzētās darbības teritoriju veido galvenokārt meža un purvainu meža zemju masīvi, kur ainavas pārskatāmību būtiski ierobežo apaugums, reljefa mazizteiktā struktūra un meliorācijas tīkls.

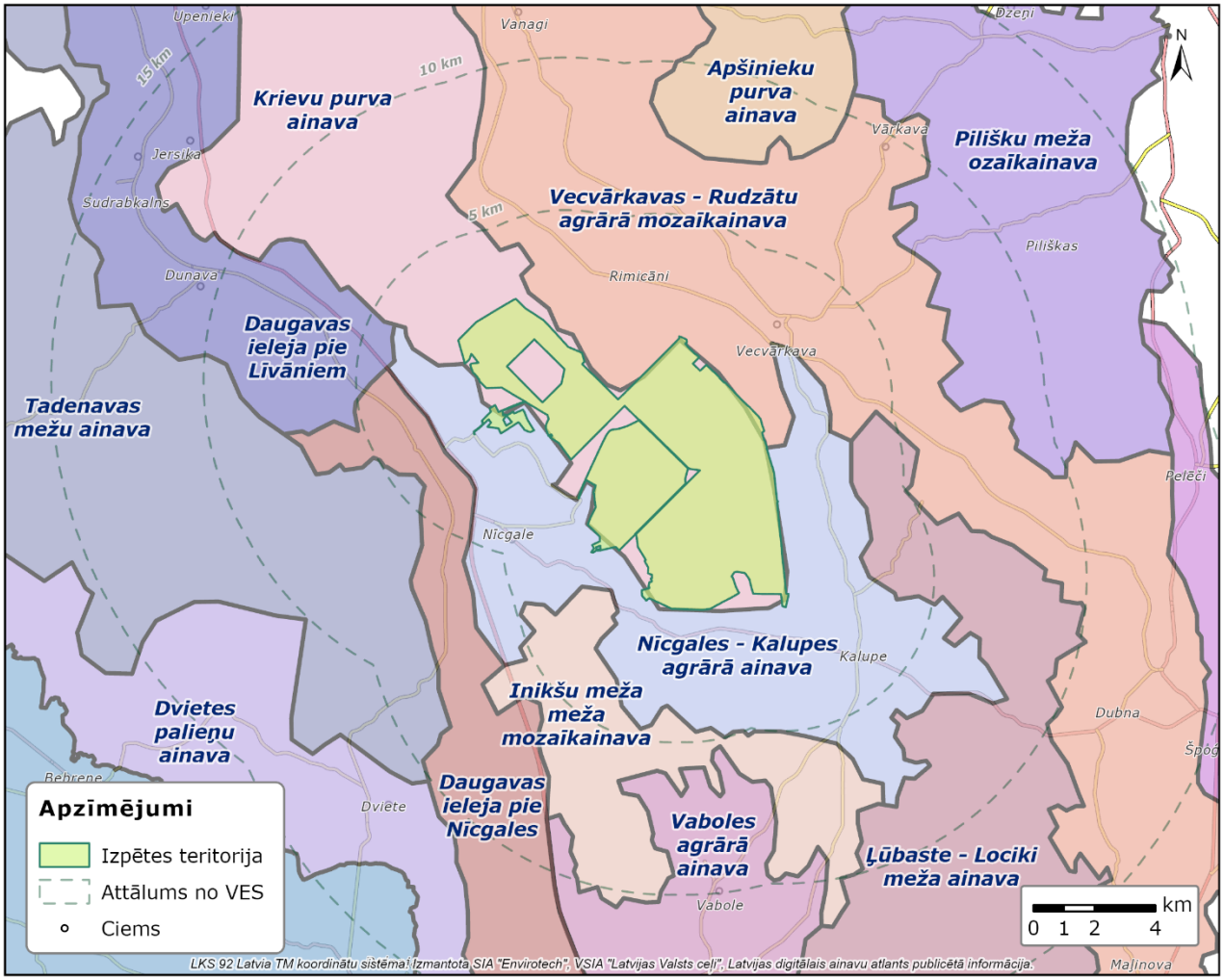
Aiviekstes zemes ietvaros paredzētās darbības teritorija iekļaujas līdzenumā un saistāma ar Dienvidlatgales purvaines ainavisko raksturu (5. attēls) [19]. Šo ainavapvidu raksturo līdzenas vai

viegli viļņotas virsmas, plaši purvu masīvi, glaciolimniskas izcelsmes māla un smilšmāla nogulumi, salīdzinoši liels lauksaimniecības zemju īpatsvars atsevišķās daļās, kā arī meža masīvi, kas vēsturiski saglabājušies pārmitrās vai grūtāk apsaimniekojamās teritorijās[20]. Ainavapvidū dominē lauksaimniecības zemes un meži, savukārt purvainās un mitrās teritorijas veido nozīmīgu dabas un ainavas struktūras komponenti. Šī informācija ir būtiska IAN kontekstā, jo vēja parka teritorija neatrodas atklātā, plaši pārskatāmā kultūrainavā, bet gan meža un purvu ainavā, kur faktiskā redzamība zemes līmenī daudzviet ir ierobežota.

5. attēls. Ainavu apvidi vēja parka apkārtnē[19].

Pēc ainavu areālu iedalījuma vēja parka teritorija ietilpst Krievu purva ainavā (6. attēls) [19]. Šī ainavu telpa raksturojama kā mežaina un purvaina, ar izteiktu mitrāju, meliorācijas un mežsaimniecības infrastruktūras klātbūtni[20]. Tādēļ pašas paredzētās darbības teritorijas ainavas jutīgums pret vēja elektrostaciju vizuālo klātbūtni vērtējams citādi nekā atklātās lauku vai ieleju ainavās: meža masīvi un purvainās teritorijas daļēji ierobežo redzamību, tomēr atsevišķās atvērtās vietās, izcirtumos, purva malās, ceļu trasēs un meža laucēs VES var kļūt par uztveramiem vertikāliem elementiem.

6. attēls. Ainavu areāli vēja parka apkārtnē[19].

Vēja parka vizuālās uztveramības zona aptver arī vairākas atšķirīgas ainavu telpas: Nīcgales–Kalupes agrāro ainavu, Inikšu meža mozaīkainavu, Vaboles agrāro ainavu, Vecvārkavas–Rudzātu agrāro mozaīkainavu, Apšinieku purva ainavu, Pilišku meža mozaīkainavu, Ļūbastes–Lociku meža ainavu, kā arī Daugavas ielejas ainavas pie Nīcgales un Līvāniem[19]. Šis iedalījums norāda, ka ārpus tiešās vēja parka novietojuma teritorijas ainavas uztveres apstākļi kļūst daudzveidīgāki. Meža un purvu ainavās redzamību būtiski ierobežo apaugums, savukārt agrārajās un mozaīkveida ainavās, īpaši ap Kalupi, Vecvārkavu, Rimicāniem, Dubnas upi un Kalupes ezeriem, iespējamas atklātākas skatu telpas.

Plašākā ainaviskajā kontekstā būtiska ir Daugavzeme, kas vizuālās uztveramības zonā saistīta ar Daugavas ieleju. Daugavzeme raksturojas kā ainavzeme, kuras veidošanos būtiski noteikusi Daugavas ieleja, tās terases, senielejas posmi, upes krastu reljefs, palienes, virspalu terases un vēsturiskā apdzīvojuma struktūra. Daugavas ielejai raksturīgas tālākas skatu līnijas, reljefa pazeminājumi, lauksaimniecības zemes un apdzīvojums gar upes telpu[20]. Atšķirībā no mežainajām un purvainajām vēja parka tiešās teritorijas ainavām, Daugavas ielejas ainava vietām var būt vizuāli atvērtāka un jutīgāka pret liela mēroga vertikālu objektu ienākšanu tālākos skatu virzienos.

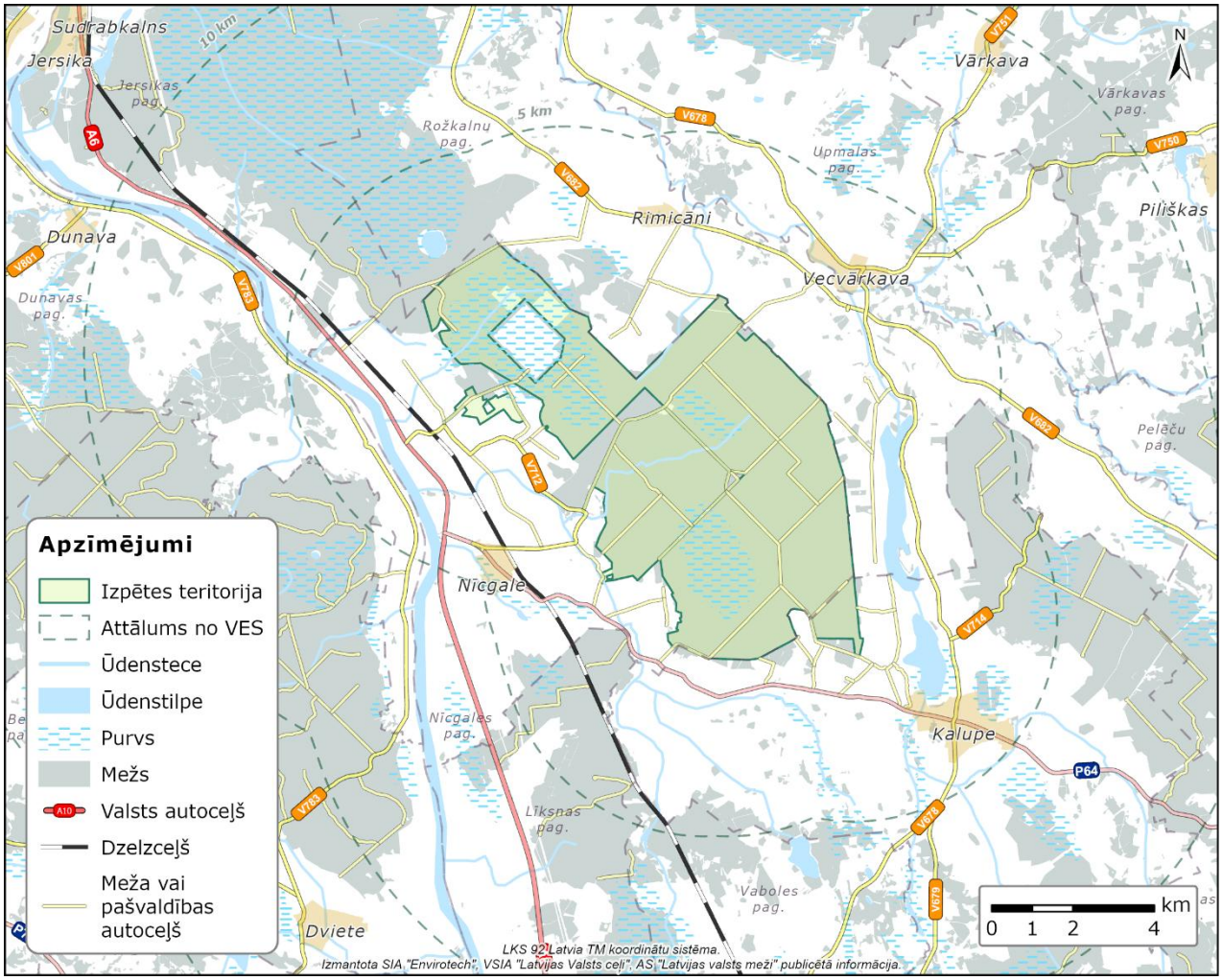
Daugavas kreisajā krastā vizuālās uztveramības zona iesniedzas Augšzemes ainaviskajā telpā, kur reljefs kļūst viļņotāks, bet ainavas struktūru veido lauksaimniecības zemju, meža puduru, viensētu, ceļu un ūdeņu mozaīka[19,20]. Šajā zonā VES redzamība vērtējama galvenokārt kā tālāka fona vai akcenta ietekme, ņemot vērā attālumu, reljefa starpformas, meža masīvu aizsedzošo ietekmi un konkrēto skatu atvērtību. Tādēļ šīs teritorijas IAN kontekstā ir svarīgas nevis tāpēc, ka vēja parks tās tieši pārveidotu, bet tāpēc, ka no atsevišķām atvērtām vietām tajās var veidoties vizuāla saikne ar plānotajām VES.

Reljefa rakstura ziņā vēja parks atrodas līdzenuma ainavā, savukārt tā vizuālās uztveramības zona iesniedzas arī viļņainē, Daugavas ielejā un nolaidā Daugavas kreisajā krastā. Šī telpiskā dažādība tieši ietekmē redzamības un ainavas jutīguma vērtējumu. Līdzenuma meža un purva ainavās redzamību galvenokārt nosaka apaugums un meža masīvu slēgtā telpa, savukārt viļņainās agrārās ainavās un ieleju teritorijās nozīmīgāki kļūst reljefa pacēlumi, atklāti lauki, ceļu trases un skatu virzieni pāri lauksaimniecības zemēm vai ūdensobjektiem.

Kopumā vēja parka "Nīcgale" ainaviskais novietojums raksturojams kā atrašanās meža un purvu ainavas telpā, kur plašākā vizuālās uztveramības zonā iekļaujas arī mozaīkveida lauku ainavas, Daugavas ieleja un atsevišķas apdzīvotas vietas. Šāds ainavas konteksts pamato diferencētu ietekmes vērtēšanas pieeju: pašā paredzētās darbības teritorijā un tās tiešā apkārtnē būtiska ir meža un purvu slēgtā telpa, savukārt ārpus tās lielāka uzmanība pievēršama atklātām agrārajām ainavām, ūdeņu un ieleju ainavām, apdzīvotām vietām, ceļiem un rekreācijas objektiem. Līdz ar to VES teorētiskā redzamība nav automātiski pielīdzināma būtiskai ainavas ietekmei; ietekmes nozīmīgums vērtējams pēc konkrētās ainavas telpas rakstura, atvērtības, uztvērēju klātbūtnes un tā, vai VES redzamība maina attiecīgās ainavas pamata īpašības.

4.2. Ainavas telpiskā struktūra un zemes lietojums

Paredzētās darbības teritorija lokalizēta mežu teritorijās, vietām ietverot purvainas mežu ainavas (7. attēls). Purvainākās teritorijas galvenokārt sastopamas vēja parka centrālajā ziemeļu daļā, tostarp "Mazā pūreņa" apkārtnē, kā arī dienvidu daļā. Vēja parka teritorijā ietilpst arī aktīvā izstrādē esošs augstais purvs – Nīcgales purvs. Purvaino apstākļu un meža zemju apsaimniekošanas dēļ teritorija ir intensīvi meliorēta, un meliorācijas būves savienojas vairākās ūdenstecēs: centrālajā daļā ar Šaušupīti, ziemeļu daļā ar Malnaviņu, bet ziemeļrietumu daļā aiz Nīcgales purva – ar Melno grāvi.

7. attēls. Ainavas telpiskā struktūra vēja parka apkārtnē.

Vēja parka teritorijas meža masīvus raksturo salīdzinoši attīstīta ceļu infrastruktūra. Ceļi galvenokārt atrodas AS "Latvijas valsts meži" īpašumā, kas norāda uz aktīvu mežsaimniecisko teritorijas izmantošanu un apsaimniekošanu. Pati vēja parka teritorija neietver apbūves teritorijas un lauksaimniecības zemes, tādēļ paredzētā darbība tieši tiek plānota mežsaimniecības un purvainu meža teritoriju ainavā, nevis apdzīvotā vai intensīvi izmantotā agrārā ainavā.

Vēja parka vizuālās uztveramības zona aptuveni 10 km attālumā aizņem 61 354,41 ha. No šīs teritorijas meži aizņem 26 515,25 ha jeb aptuveni 43,22 %, kas norāda uz būtisku mežu īpatsvaru ainavas struktūrā. Mežu teritorijas izvietotas visos virzienos no paredzētās darbības teritorijas, bet nozīmīgākais meža masīvs stiepjas no vēja parka teritorijas centra ziemeļrietumu virzienā. Būtiska meža teritoriju koncentrācija atrodas arī Daugavas kreisajā krastā, uz rietumiem un dienvidrietumiem no vēja parka.

Purvi vizuālās uztveramības zonā aizņem aptuveni 10 201,20 ha, turklāt daļa purvu teritoriju pārklājas ar meža teritorijām. Purvainas ainavas sastopamas gan pašā vēja parka teritorijā, gan ārpus tās. Nozīmīgākā purvu teritorija ir Nīcgales purvs, kas turpinās ziemeļrietumu virzienā un telpiski saistās ar Krievu purva masīvu. Purvu un purvaino mežu klātbūtne ir būtiska ainavas

rakstura pazīme, jo tā veido mitru, daļēji noslēgtu un mežainu ainavas telpu, kurā skatu līnijas zemes līmenī pārsvarā ir ierobežotas.

Lauksaimniecības zemes vizuālās uztveramības zonā aizņem aptuveni 34 000 ha jeb ap 55 % no kopējās zonas. Jāņem vērā, ka šis rādītājs interpretējams piesardzīgi, jo daļa platību var nebūt aktīvā lauksaimnieciskā izmantošanā un var ietvert aizaugošas, sukcesijai pakļautas zemes vai pārklāties ar mitrāju un purvaino teritoriju raksturu. Lauksaimniecības zemes nav koncentrētas vienā teritorijas daļā, bet sastopamas fragmentāri, bieži veidojot mozaīkveida struktūru kopā ar mežu masīviem, viensētu apbūvi, ceļiem un meliorācijas grāvjiem.

Atklātākas lauksaimniecības ainavas izteiktāk sastopamas gar Daugavas krastiem un tās ielejā, teritorijas ziemeļu daļā plašākā joslā ap Dubnas upi, kā arī ap Lielo un Mazo Kalupes ezeru un uz dienvidiem no tiem. Šajās teritorijās lauksaimniecības zemes vietām veido viengabalainākas skatu telpas, kuras mazāk pārtrauc meža nogabali. Vienlaikus arī šajās ainavās skatu atvērtību ietekmē atsevišķas koku grupas, mežmalas, grāvju apaugums, viensētu stādījumi un lauka robežu koku rindas. Izteiktāka ainavas fragmentācija novērojama teritorijas ziemeļu daļā aiz vietējā valsts autoceļa, Rimicānu un Vecvārkavas apkārtnē.

Vietās, kur koncentrējas lielākie meža masīvi, ainava ir viengabalaināka un mazāk pārskatāma. Šādās teritorijās lauksaimniecības zemes meža masīvus nepārtrauc vai pārtrauc tikai lokāli, tādēļ ainavas uztvere pārsvarā ir slēgta, ar īsām skatu līnijām gar ceļiem, stigām un izcirtumiem. Savukārt atklātākās agrārās ainavas un Daugavas ielejas tuvums veido potenciāli jutīgākas skatu telpas, kur VES teorētiski var būt uztveramas lielākā attālumā.

Nozīmīgs ainavas struktūras elements ir ūdeņu un mitrāju tīkls. Uz dienvidrietumiem no paredzētās darbības teritorijas atrodas Daugava un tās ieleja, kas stiepjas gar vizuālās uztveramības zonas dienvidu un rietumu daļu. Vēja parka centrālajā daļā Šaušupīte savienojas ar Jāņupi jeb Joņupi, kas savu tecējumu sāk teritorijas dienvidu daļā un ietek Daugavā vizuālās uztveramības zonas rietumu daļā. Teritorijas austrumu daļā sākas Kolupe, kas iztek caur Lielo Kalupes un Mazo Kalupes ezeru un tālāk ziemeļaustrumu virzienā savienojas ar Dubnu. Dubna šķērso teritorijas ziemeļaustrumu daļu Vecvārkavas un Rimicānu apkārtnē. Teritorijā atrodas arī vairāki ezeri, tostarp Boltazars centrālajā dienvidu daļā un Gerlaks centrālajā ziemeļrietumu daļā, kas ir nomaļš purva ezers Krievu purva masīvā bez tiešas ceļu piekļuves.

Vizuālās uztveramības zonā atrodas vairākas apdzīvotas vietas: Nīcgale aptuveni 2 km uz dienvidrietumiem no vēja parka teritorijas, Rimicāni aptuveni 1,8 km uz ziemeļiem, Vecvārkava aptuveni 2,1 km uz ziemeļaustrumiem, Kalupe aptuveni 1,5 km uz dienvidaustrumiem un Vabole aptuveni 8,1 km uz dienvidiem. Ciemu teritorijas kopā aizņem aptuveni 749 ha, kas ir neliela daļa no kopējās vizuālās uztveramības zonas. Līdz ar to izpētes teritorijai kopumā raksturīga salīdzinoši zema apdzīvotības intensitāte, kur dominē Latvijai raksturīgā viensētu apbūve un atsevišķas mazstāvu dzīvojamās ēkas ciemu teritorijās.

Ainavas uztverē nozīmīga loma ir ceļu tīklam. Vizuālās uztveramības zonu šķērso vairāki valsts autoceļi, no kuriem būtiskākais ir valsts galvenais autoceļš A6, kas izvietots gar Daugavas upi. No tā atzarojas valsts vietējais autoceļš V712, kas atrodas uz dienvidrietumiem no vēja parka teritorijas, kā arī valsts reģionālais autoceļš P64, kas savieno A6 ar Nīcgali un Kalupi un turpinās austrumu virzienā. Daugavas kreisajā krastā atrodas valsts vietējais autoceļš V783, kas stiepjas

gar Daugavu. Teritorijas austrumu un ziemeļaustrumu daļā izvietoti vairāki vietējie autoceļi, kas savieno Vaboles, Kalupes un Vecvārkavas apkārtni, savukārt no Vecvārkavas radiāli attīstās vairāki vietējie ceļi ar dažādu segumu.

Šie ceļi ir būtiski kā ainavas uztveres koridori, jo pa tiem pārvietojas vietējie iedzīvotāji, caurbraucēji un rekreācijas objektu apmeklētāji. Tomēr ceļu ainaviskā jutība nav vienāda: atklātās lauksaimniecības ainavās un gar Daugavas ieleju skatu līnijas var būt tālākas, savukārt meža masīvos un purvainās teritorijās redzamību būtiski ierobežo apaugums un reljefa mazizteiktā, bet vietām pietiekamā mikrostruktūra.

4.3. Paredzētās darbības teritorijas ainavas raksturs

Paredzētās darbības teritorijas ainavas pamata raksturu nosaka meža zemju, purvaino mežu, meliorācijas tīkla un mežsaimniecības infrastruktūras dominance (7. attēls). Tā nav atklāta lauku ainava vai blīvi apdzīvota kultūrainava, bet galvenokārt saimnieciski izmantota meža un purva ainava ar ierobežotu pārskatāmību. Šāds ainavas raksturs palielina teritorijas spēju daļēji absorbēt vizuālas pārmaiņas zemes līmeņa skatos, īpaši meža masīvu iekšienē un gar slēgtiem meža ceļiem.

Vienlaikus plašākā 10 km vizuālās uztveramības zonā ainavas raksturs kļūst daudzveidīgāks. Tajā ietilpst gan mežaini un purvaini līdzenumi, gan mozaīkveida lauku un mežu teritorijas, gan atklātākas agrārās ainavas ap Dubnu, Kalupes ezeriem un Daugavas ieleju. Tādēļ iespējamā VES ietekme nav vērtējama vienādi visā uztveramības zonā. Slēgtās meža ainavās VES redzamība, ja tāda iespējama, pārsvarā būs fragmentāra un saistīta ar atsevišķiem skatu atvērumiem, savukārt atklātākās lauku un ielejas ainavās VES var kļūt par pamanāmāku ainavas akcentu.

Šī iemesla dēļ turpmākajā IAN vērtējumā būtiski nošķirt vēja parka tiešās novietojuma teritorijas ainavu no plašākās vizuālās uztveramības zonas. Pati vēja parka teritorija raksturojama kā mežaina, purvaina un saimnieciski apsaimniekota ainava ar ierobežotu publisko ainavas uztveri, savukārt potenciāli jutīgākās uztveres teritorijas atrodas ārpus tās – apdzīvoto vietu tuvumā, atklātākās lauksaimniecības zemēs, gar nozīmīgākajiem autoceļiem, Daugavas ielejas skatu telpās un pie aizsargājamā ainavu apvidus "Nīcgales meži" ainaviski nozīmīgajiem objektiem.

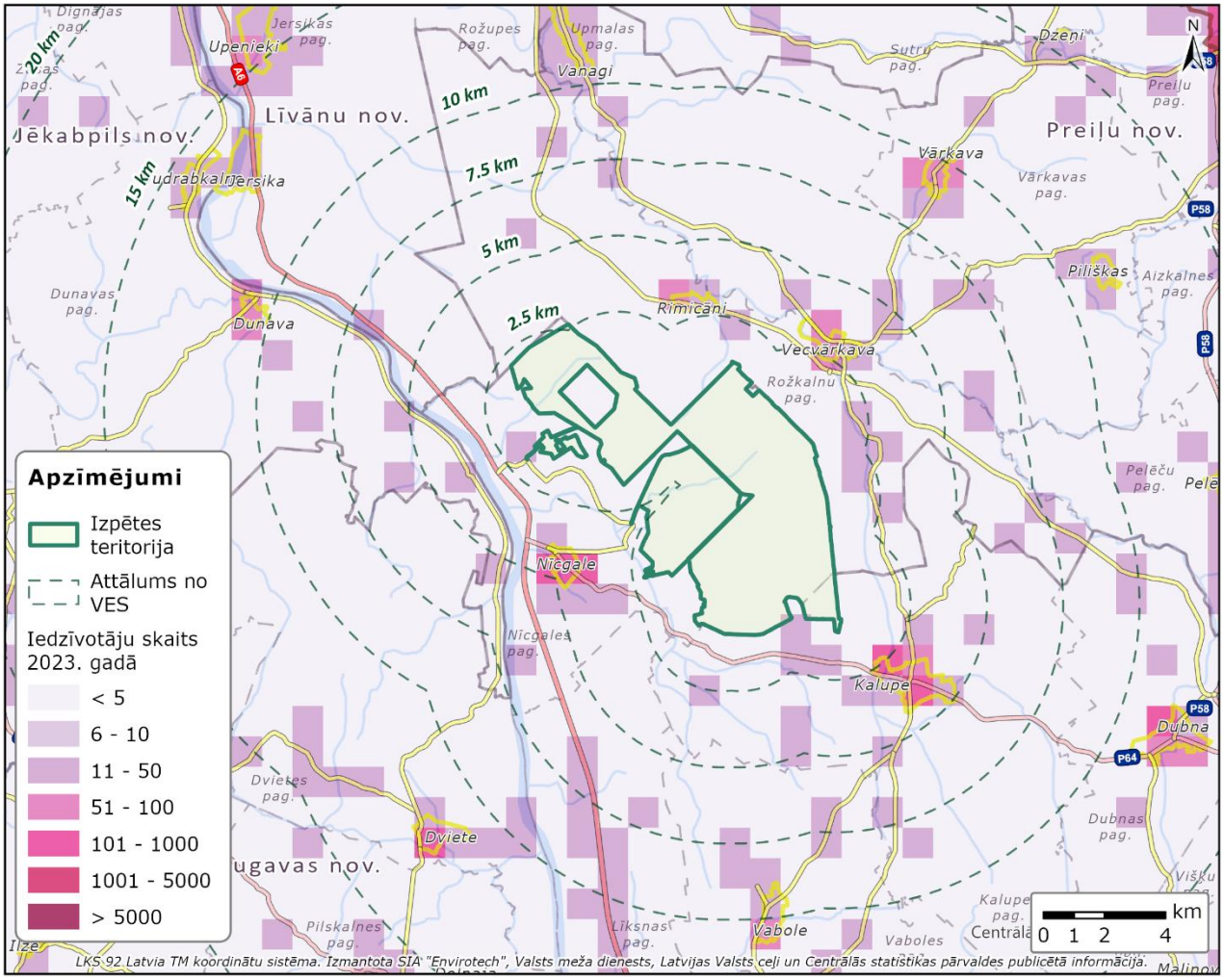
4.4. Apdzīvojuma struktūra un uztvērēju grupas

Izpētes teritorijas apkārtnē raksturīga Latvijas lauku teritorijām tipiska izkliedēta apdzīvojuma struktūra, ko veido nelieli ciemi, mazciemi, viensētu grupas un atsevišķas viensētas. Pašā vēja parka teritorijā dzīvojamā apbūve neatrodas; teritoriju galvenokārt veido meža un purvainu meža zemju masīvi. Blīvāka apdzīvojuma koncentrācija veidojas ārpus paredzētās darbības teritorijas, galvenokārt tās perifērijā un gar esošo ceļu tīklu.

Tuvākās nozīmīgākās apdzīvotās vietas ir Nīcgale, Kalupe, Vecvārkava un Rimicāni, savukārt plašākā vizuālās uztveramības zonā atrodas arī Vārkava, Dunava un Vabole. Šīs apdzīvotās vietas raksturo neliels iedzīvotāju skaits, zema apbūves intensitāte un pārsvarā individuālā dzīvojamā apbūve. Daudzdzīvokļu ēkas un publiskās funkcijas koncentrējas galvenokārt ciemu

centros, bet perifērijās un ārpus ciemu robežām dominē viensētas un sētas ar saimniecības ēkām.

Iedzīvotāju blīvuma karte norāda, ka lielākajā daļā vēja parka tiešās apkārtnes iedzīvotāju skaits 1 km² šūnās ir zems, pārsvarā nepārsniedzot 5–10 iedzīvotājus uz km² (8. attēls)[21]. Augstāks iedzīvotāju blīvums novērojams tikai lokāli apdzīvoto vietu centros un to tuvumā, īpaši Nīcgalē, Kalupē, Vecvārkavā, Vabolē un Dunavā. Līdz ar to ainavas uztvērēju koncentrācija nav vienmērīga visā vizuālās uztveramības zonā, bet veidojas atsevišķās apdzīvojuma, pārvietošanās un publiski pieejamu objektu telpās.

8. attēls. Apdzīvotības blīvums 1 km² šūnās vēja parka teritorijas apkārtnē[21].

Laika posmā no 2018. līdz 2023. gadam iedzīvotāju skaits 15 km rādiusā ap vēja parku samazinājies no 8792 līdz 7942 iedzīvotājiem, kopējam samazinājumam sasniedzot 850 iedzīvotājus jeb vidēji aptuveni 170 iedzīvotājus gadā (4.1. tabula). Šī tendence raksturo teritoriju kā demogrāfiski sarūkošu un mazblīvu lauku apvidu. IAN kontekstā tas nenozīmē, ka vizuālā ietekme uz apdzīvojumu nav jāvērtē, bet ļauj precizēt tās mērogu: paredzētā darbība nav

21 Centrālā statistikas pārvalde, 2026. Pastāvīgo iedzīvotāju blīvums reģionos, novados, pilsētās un pagastos gada sākumā (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā, eksperimentālā statistika), tabula DNSTE. Oficiālās statistikas portāls. Pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/DNSTE/ [Skatīts 11.05.2026].

vērtējama kā ietekme uz blīvi apdzīvotu vai urbanizētu vidi, bet gan uz atsevišķām lauku apdzīvojuma vietām, viensētām un ikdienas pārvietošanās maršrutiem.

4.1. tabula. Iedzīvotāju skaita izmaiņas 15 km apkārtnē ap vēja parku no 2018. līdz 2023. gadam[21].

Gads	*Iedzīvotāju skaits*	*Izmaiņas pret iepriekšējo gadu*
2018	8792	–
2019	8565	-227
2020	8348	-217
2021	8448	+100
2022	8111	-337
2023	7942	-169

No ainavas uztveres viedokļa nozīmīgākās uztvērēju grupas ir vietējie iedzīvotāji, viensētu iedzīvotāji, ceļu lietotāji, kā arī rekreācijas un dabas izziņas objektu apmeklētāji. Ceļu lietotāju uztvere saistīta galvenokārt ar valsts galveno autoceļu A6, reģionālo autoceļu P64, vietējiem autoceļiem V712 un V783, kā arī citiem ceļiem, kas savieno Nīcgali, Kalupi, Vecvārkavu, Rimicānus un apkārtējās viensētu teritorijas. Ceļu lietotāju uztvere parasti ir īslaicīga un dinamiska, tomēr atklātākās lauku ainavās, ceļu taisnajos posmos un pie apdzīvoto vietu robežām VES var kļūt par pamanāmu skata elementu.

Atsevišķi vērtējama uztvērēju grupa ir aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" un Nīcgales Lielā akmens apmeklētāji, jo šajās vietās ainava tiek uztverta mērķtiecīgi, saistībā ar dabas, kultūrvēsturisko un rekreatīvo vērtību pieredzi. Tādēļ, pat ja apmeklētāju skaits nav liels, šīs vietas IAN kontekstā uzskatāmas par jutīgākām nekā mežsaimniecības ceļi vai mazapdzīvotas meža teritorijas. Līdzīga uzmanība pievēršama arī lokālām rekreācijas vietām, piemēram, Lielā Kalupes ezera atpūtas vietai, ja no tām iespējama VES redzamība.

Vēja parka vizuālā ietekme apdzīvoto vietu kontekstā vērtējama ne tikai pēc objektīvās redzamības, bet arī pēc uztvērēju grupu jutīguma un vietējās kopienas attieksmes pret ainavas pārmaiņām. Augšdaugavas novada pašvaldība norādījusi, ka IVN procesā jārespektē vietējo iedzīvotāju bažas un jāvērtē arī iespējamā psihoemocionālā ietekme, tostarp satraukums par dzīves kvalitātes izmaiņām, ainavas pārmaiņām un citiem ar VES darbību saistītiem faktoriem[35]. IAN ietvaros šis aspekts tiek skatīts caur uztvērēju grupu analīzi, īpašu uzmanību pievēršot apdzīvotām vietām, publiskām ārtelpām, rekreācijas objektiem un vietām, kur VES redzamība var kļūt par ikdienas ainavas uztveres daļu.

Kopumā izpētes teritorijas apdzīvojuma struktūra norāda uz zemu līdz vidēju ainavas uztvērēju koncentrāciju, ar lokāli paaugstinātu jutīgumu apdzīvoto vietu, viensētu grupu, publisko ceļu, rekreācijas objektu un kultūrvēsturiski nozīmīgu vietu tuvumā. Turpmākajā ietekmes vērtējumā būtiski analizēt ne tikai VES teorētisko redzamību no šīm vietām, bet arī konkrēto skatu raksturu, attālumu līdz VES, redzamības ilgumu, apauguma aizsedzošo ietekmi un to, vai VES klātbūtne būtiski maina attiecīgās vietas ainavas raksturu un uztveri.

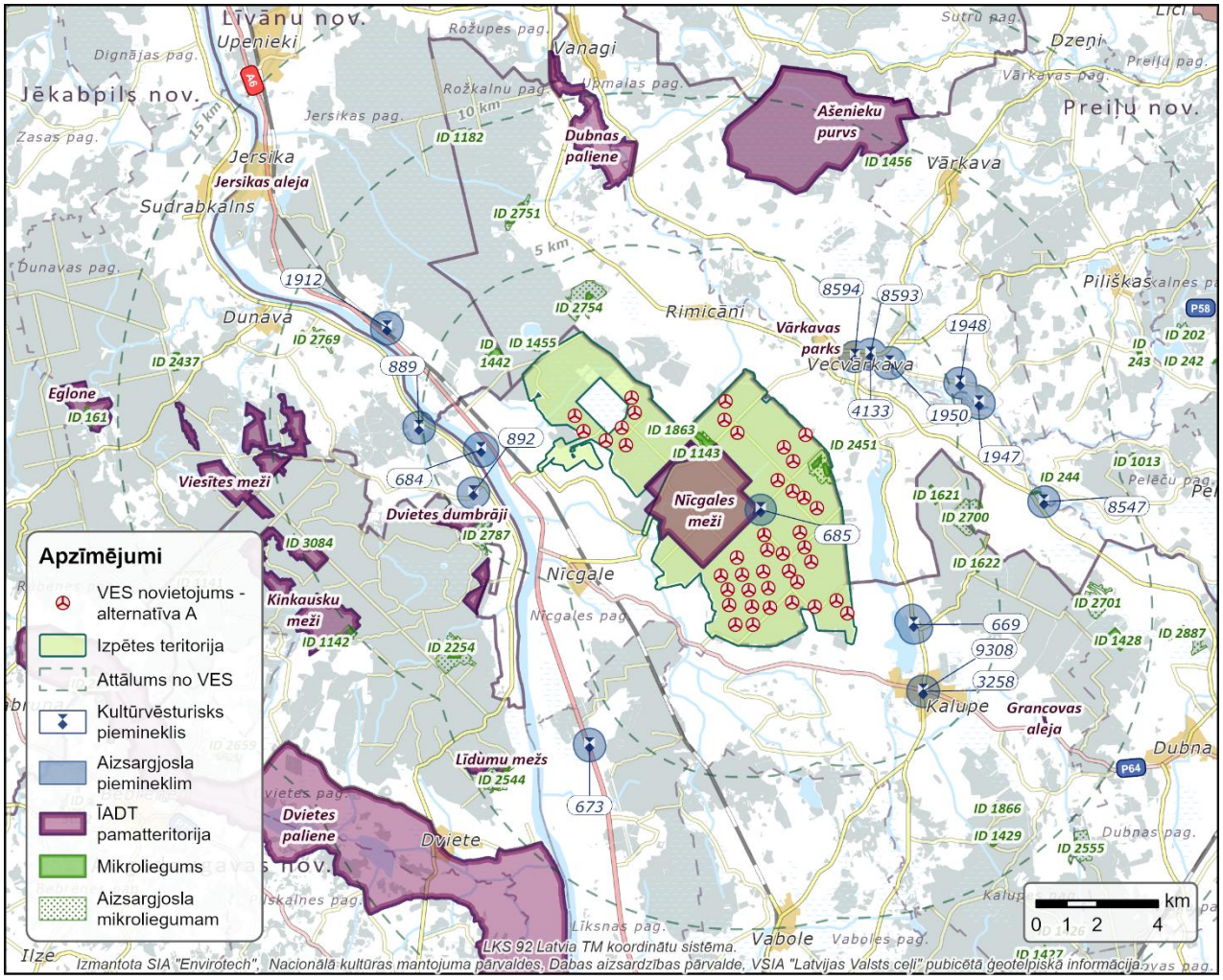
4.5. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības ainavas kontekstā

Pēc Dabas aizsardzības pārvaldes un Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes publicētās informācijas paredzētās darbības teritorija atrodas dabas vērtībām nozīmīgā ainavu telpā, kur meža, purvu, palieņu, ūdensteču un kultūrvēsturisko objektu klātbūtne nosaka paaugstinātu ainavas jutīgumu atsevišķās teritorijas daļās. Vēja elektrostaciju izbūve netiek plānota īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, un visas VES izvietotas ārpus aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" robežām. Tuvākā plānotā VES atrodas vairāk nekā 500 m attālumā no AAA "Nīcgales meži" robežas, savukārt tuvākā VES līdz Nīcgales Lielajam akmenim atrodas aptuveni 0,82 km attālumā.

No ainavas ietekmes novērtējuma viedokļa nozīmīgākā dabas un ainavas vērtība ir aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži", kas vienlaikus ir arī Natura 2000 teritorija[22] (9. attēls). Teritorija izveidota Latvijas un Eiropas nozīmes mežu, zālāju un ūdeņu biotopu, īpaši aizsargājamu sugu un to dzīvotņu saglabāšanai. Dabas aizsardzības plānā "Nīcgales meži" raksturoti kā tipiska līdzenumu mežu ainava, kuras vērtīgākie elementi ir Nīcgales Lielais akmens, Šaušupietes palienes pļavas, platlapju meži un ainaviski nozīmīgais ceļš uz Nīcgales Lielo akmeni. Tādēļ IAN ietvaros šī teritorija vērtējama ne tikai kā aizsargājama dabas teritorija, bet arī kā īpaša ainaviskās uztveres telpa ar konkrētiem jutīgiem skatu un pieredzes punktiem.

Plašākā, aptuveni 10 km vizuālās uztveramības zonā atrodas arī citas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, tostarp dabas liegumi "Dubnas paliene", "Dvietes dumbrāji", "Ašenieku purvs", "Kinkausku meži", "Līdumu mežs", "Viesītes meži", dabas parks "Dvietes paliene" un dendroloģiskie stādījumi "Vārkavas parks". Lielākā daļa šo teritoriju ir saistītas ar meža, purvu, palieņu, zālāju un ūdeņu biotopu aizsardzību. IAN kontekstā tās nav vērtējamas kā tieši skartas teritorijas, bet to klātbūtne raksturo plašāku ainavu telpu kā dabas vērtībām piesātinātu un vietām jutīgu pret lielmēroga infrastruktūras vizuālu klātbūtni. Īpaši nozīmīgas ir tās teritorijas, kur dabas vērtības vienlaikus veido arī atklātākas ainavas telpas, piemēram, palienes, zālāji, ezeru un upju apkārtne.

22 Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Izstrādātājs: Daugavpils Universitāte. Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde. Daugavpils, 2018. Pieejams: https://www.daba.gov.lv/lv/nicgales-mezi (skatīts: 06.05.2026.)

9. attēls. Dabas un kultūrvēsturiskās vērtības vēja parka apkārtnē.

Izpētes teritorijā un tās apkārtnē konstatēti arī mikroliegumi, īpaši aizsargājami biotopi, aizsargājamu sugu atradnes un bioloģiski vērtīgi koki (skatīt ekspertu atzinumu). No IAN viedokļa šīs vērtības galvenokārt raksturo teritorijas dabas kvalitāti un ekoloģisko jutīgumu, taču daļa no tām ir saistāma arī ar ainavas raksturu, īpaši vecāku mežaudžu, platlapju mežu, palieņu zālāju, purvu un bioloģiski vecu koku klātbūtnes dēļ. Šie elementi veido dabiskākas, mazāk pārveidotas ainavas fragmentus, kuru uztverē liela mēroga vertikāli objekti var radīt lielāku kontrastu nekā saimnieciski intensīvāk izmantotās meža vai lauksaimniecības teritorijās.

Kultūrvēsturiskā mantojuma kontekstā nozīmīgākais objekts ir Nīcgales Lielais akmens, kas ir gan aizsargājams ģeoloģiskais dabas piemineklis, gan arheoloģijas piemineklis. Tas ir viens no būtiskākajiem "Nīcgales mežu" ainaviskās un rekreatīvās uztveres elementiem. Saskaņā ar IVN materiālos apkopoto informāciju plānotās VES un ar tām saistītā infrastruktūra neatrodas valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu aizsargjoslās, tostarp neskar Nīcgales Lielā akmens 500 m aizsargjoslu (9. attēls). Tomēr, ņemot vērā objekta ainavisko, kultūrvēsturisko un rekreatīvo nozīmi, IAN ietvaros īpaši jāvērtē skatu apstākļi no Nīcgales Lielā akmens apkārtnes un piekļuves ceļa.

Pārējie kultūrvēsturiskie objekti, tostarp Malagala apmetne, Vārkavas muižas pils, Vārkavas Sv. Trīsvienības Romas katoļu baznīca, Kalupes katoļu baznīca, Ķīšu senkapi, Ružu senkapi, Dzenes

kalns-pilskalns un citi objekti, lielākoties atrodas vismaz aptuveni 2 km vai lielākā attālumā no tuvākajām VES (9. attēls). IAN kontekstā šie objekti jāvērtē galvenokārt pēc to vizuālās saiknes ar paredzētās darbības teritoriju, skatu atvērtības, objekta publiskās pieejamības un kultūrvēsturiskās ainavas konteksta. Ja no objekta vai tā piekļuves teritorijas neveidojas atklāts skats VES virzienā, teorētiska atrašanās vizuālās uztveramības zonā pati par sevi nav pietiekams pamats būtiskas ietekmes secināšanai.

Kultūrvēsturiskā mantojuma vērtējumā būtiski ņemt vērā ne tikai atsevišķu kultūras pieminekļu aizsargjoslas, bet arī to ainavisko un telpisko uztveri. NKMP norādījusi, ka kultūras pieminekļu aizsardzībā jāņem vērā piemineklim atbilstošā vide un ainava, apzaļumošanas un labiekārtošanas raksturs, kā arī kultūras pieminekļa vizuālā uztvere[23]. Pārvalde īpaši norādījusi uz Nīcgales Lielo akmeni, Ķīšu senkapiem un Arendoles muižas kungu māju kā vērtējuma kontekstā nozīmīgiem objektiem, kā arī ieteikusi veikt kultūrvēsturiskās ainavas detalizētu izvērtējumu, ņemot vērā konkrētās vietas ģeogrāfiskos apstākļus un skatu perspektīvas. Šī iemesla dēļ IAN ietvaros kultūrvēsturiskie objekti vērtēti ne tikai pēc attāluma līdz VES, bet arī pēc skatu virzieniem, apauguma, piekļuves telpas, objekta izmantošanas un tā ainaviskās uztveres.

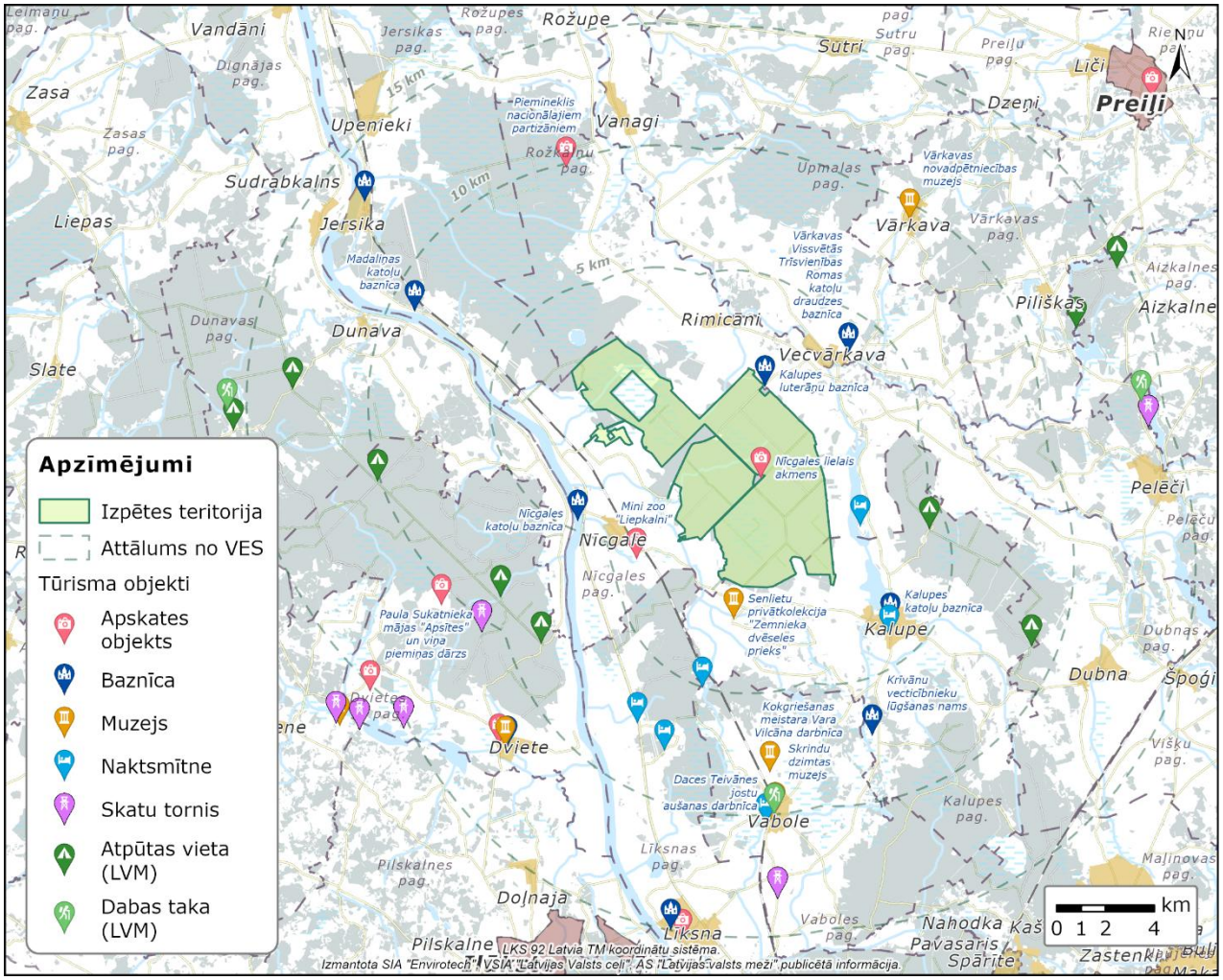
Kopumā dabas un kultūrvēsturisko vērtību izvietojums norāda, ka izpētes teritorijas ainavas jutīgums ir telpiski diferencēts. Augstāka jutība saistāma ar AAA "Nīcgales meži", Nīcgales Lielā akmens apkārtni, ceļu uz šo objektu, palieņu un platlapju mežu ainavām, atklātākām upju un ezeru ainavu telpām, kā arī kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu apkārtni. Savukārt slēgtās saimniecisko mežu un purvaino mežu teritorijās faktiskā vizuālā uztvere var būt būtiski ierobežota. Tādēļ turpmākajā ietekmes vērtējumā galvenais jautājums ir nevis tikai VES atrašanās dabas un kultūrvēsturisko vērtību tuvumā, bet tas, vai no šo vērtību faktiskajām uztveres vietām VES redzamība būtiski maina ainavas raksturu, mērogu un vērtību uztveres kontekstu.

4.6. Rekreācija un tūrisms

Vēja parka "Nīcgale" aptuveni 10 km vizuālās uztveramības zonā tūrisma un rekreācijas objektu skaits ir salīdzinoši neliels, un pašā vēja parka teritorijā tūrisma objekti neatrodas (10. attēls). No IAN viedokļa nozīmīgākais objekts ir jau minētais Nīcgales Lielais akmens, kas atrodas vēja parka ieskautajā teritorijas daļā un ir viens no atpazīstamākajiem dabas apskates objektiem Latgalē. Publiski pieejamā tūrisma informācijā tas raksturots kā lielākais pašlaik zināmais laukakmens Latvijā, savukārt LVM norāda, ka pie objekta izveidotā atpūtas vieta ilgstoši izmantota skolēnu grupu un citu apmeklētāju vajadzībām[24].

23 Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, 2024. Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam. Vēstule Nr. 05-05/6690, 12.12.2024. Rīga: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

24 Latvia Travel, n.d. Nīcgales Lielais akmens. Pieejams: https://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/nicgales-lielais-akmens [Skatīts 08.05.2026].

10. attēls. Rekreācijas un tūrisma objekti vēja parka apkārtnē.

Ar Nīcgales Lielo akmeni cieši saistīts arī aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži", tomēr šī teritorija kopumā nav attīstīta kā intensīvs tūrisma galamērķis. Tajā nav izveidots plašs dabas taku, skatu torņu vai informācijas stendu tīkls; galvenā labiekārtotā apmeklējuma vieta ir pie Nīcgales Lielā akmens ar autostāvvietu, pieeju līdz akmenim, ugunskura vietu un nojumi. Tādēļ IAN kontekstā rekreācijas jutīgums koncentrējas galvenokārt Nīcgales Lielā akmens apkārtnē, piekļuves ceļā un centrālajā meža ceļā caur AAA "Nīcgales meži", nevis vienmērīgi visā aizsargājamās teritorijas platībā.

Plašākā vizuālās uztveramības zonā atrodas vairāki lokālas nozīmes tūrisma un kultūrvēsturiskie objekti: Mini zoo "Liepkalni", Z/S "Egles" senlietu privātkolekcija "Zemnieka dvēseles prieks", Skrindu dzimtas muzejs, Vārkavas novadpētniecības muzejs, kokgriešanas meistara Vara Vilcāna darbnīca, kā arī vairākas baznīcas Nīcgalē, Kalupē, Vecvārkavā un Madaliņā[25]. Šie objekti raksturo teritorijas vietējo rekreācijas un kultūrvēsturiskās izziņas potenciālu, taču lielākā daļa no tiem atrodas ārpus tiešākās vēja parka novietojuma zonas un

25 Augšdaugavas novada pašvaldība, n.d. Tiekamies Augšdaugavas novadā! Augšdaugavas novads. Pieejams: https://www.augsdaugavasnovads.lv/lv/media/4385/download?attachment [Skatīts 08.05.2026].

vērtējami pēc konkrētās skatu atvērtības, apmeklējuma rakstura un vizuālās saiknes ar paredzēto darbību.

Nozīmīga rekreācijas vieta ir arī privāti labiekārtotā atpūtas vieta pie Lielā Kalupes ezera, kur pieejams stāvlaukums, informācijas stends, tualete, nojume un pārģērbšanās kabīne. Tā kā šī vieta atrodas atklātākā ezeru un lauksaimniecības ainavas telpā, tā IAN kontekstā vērtējama kā potenciāli jutīga uztveres vieta, un no tās veikta fotofiksācija. Savukārt Daugavas ielejā vēja parka uztveramības zonā nav identificēti speciāli izveidoti publiski tūrisma objekti, lai gan pati Daugavas ainavas telpa var būt nozīmīga reģionālas ainaviskās uztveres kontekstā.

LVM pārvaldībā esošās atpūtas vietas, LVM dabas taka un atsevišķs skatu tornis vēja parka uztveramības zonā raksturo vietēja mēroga rekreācijas infrastruktūru, tomēr to ainaviskā nozīme vērtējama pēc faktiskās pieejamības, apmeklētības un skatu atvērtības. Otrpus Daugavai meža teritorijās izvietotās LVM atpūtas vietas, ņemot vērā attālumu un mežaino novietojumu, visticamāk, ir mazāk jutīgas pret tiešu VES vizuālo ietekmi, taču tas pārbaudāms redzamības analīzē un, ja nepieciešams, lauka apsekojumos.

Kopumā rekreācijas un tūrisma objektu izvietojums norāda uz lokāli paaugstinātu ainavas jutīgumu, nevis plašu, vienmērīgu rekreācijas slodzi visā 10 km zonā. Galvenie IAN vērtējamie punkti ir Nīcgales Lielais akmens un tā piekļuves ceļš, AAA "Nīcgales meži" centrālais meža ceļš, Lielā Kalupes ezera atpūtas vieta, atsevišķas baznīcas un lokāli kultūrvēsturiskās izziņas objekti. Tādēļ turpmākajā ietekmes novērtējumā būtiski vērtēt nevis tikai objektu atrašanos redzamības zonā, bet to, vai no faktiskajām apmeklējuma vietām VES redzamība būtiski maina rekreācijas pieredzi, ainavas raksturu vai vērtību uztveres kontekstu.

4.7. Ainaviski vērtīgās teritorijas reģionālajā kontekstā

Izpētes teritorijas reģionālajā kontekstā papildus vērtētas ainaviski vērtīgās teritorijas un ainaviski nozīmīgi objekti, kas identificēti, izmantojot pašvaldību teritorijas plānojumos noteiktās ainaviski vērtīgās teritorijas (TIN5)[26], Latvijas ainavu dārgumu informāciju[27], Latvijas Latvijas Digitālajā ainavu atlantā iekļautās nacionāli nozīmīgās ainavu teritorijas[28], kā arī citus publiski pieejamus telpiskos datus[29] (11. attēls). Šāda pieeja ļauj vērtēt ne tikai VES redzamību no atsevišķām apdzīvotām vietām vai ceļiem, bet arī to, vai paredzētā darbība var ietekmēt plašāk atzītas ainavas vērtības.

Tuvākā un ainaviski nozīmīgākā teritorija ir AAA "Nīcgales meži" ar Nīcgales Lielo akmeni un tā apkārtni. Šī teritorija jau detalizēti vērtēta atsevišķā nodaļā, ņemot vērā gan tās aizsargājamas ainavas statusu, gan Nīcgales Lielā akmens kultūrvēsturisko, dabas un rekreatīvo nozīmi. Nīcgales meži ir aizsargājams ainavu apvidus un Natura 2000 teritorija, un tā austrumu daļā

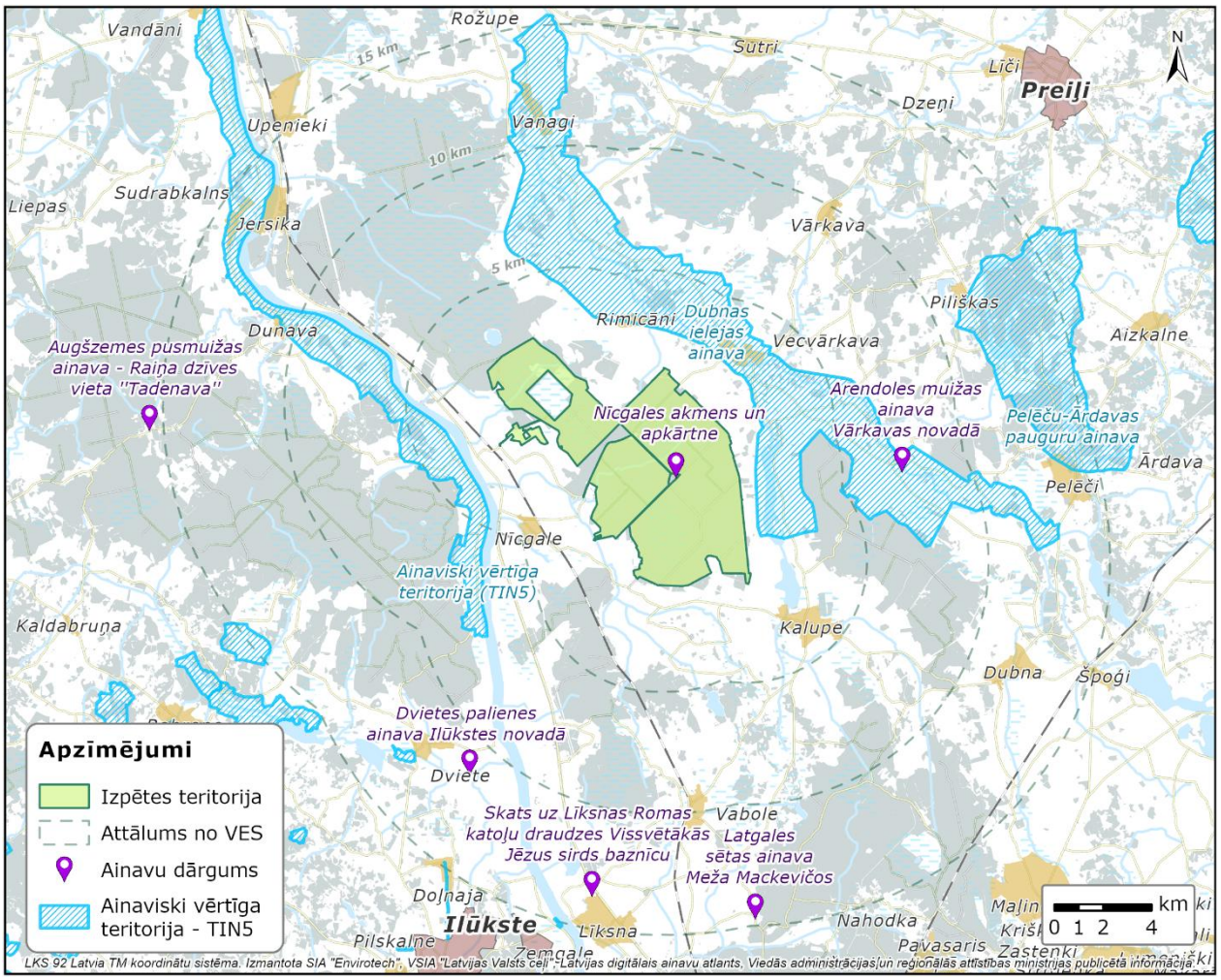
26 Latvijas Atvērto datu portāls, 2026. Latvijas Atvērto datu portāls. Pieejams: https://data.gov.lv/lv [Skatīts 14.05.2026].

27 Ainavu dārgumi, 2026. Ainavu dārgumu karte. Pieejams: https://ainavudargumi.lv/karte/ [Skatīts 14.05.2026].

28 Latvijas Digitālais ainavu atlants, 2026. Latvijas Digitālais ainavu atlants: ainavzemes. Pieejams: https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Par-ainavu-atlantu?views=Ainavzemes [Skatīts 14.05.2026].

29 Latvijas Kultūras kanons, 2026. Latvijas Kultūras kanons: karte. Pieejams:https://kulturaskanons.lv/maps/ [Skatīts 14.05.2026].

atrodas Nīcgales Lielais akmens, kas ir viena no būtiskākajām lokālajām ainavas uztveres vietām paredzētās darbības tuvumā.

11. Ainaviski vērtīgas teritorijas vēja parka apkārtnē.

No TIN5 teritorijām paredzētās darbības vizuālās ietekmes zonā vai tās tuvumā nozīmīgākā ir Dubnas ielejas ainava, kā arī Pelēču–Ārdavas pauguru ainava. Dubnas ielejas ainava iekļauta vērtējumā, jo tā telpiski atrodas pietiekami tuvu vēja parkam un atsevišķos posmos var veidot skatu virzienus uz paredzētās darbības teritoriju. Tomēr tās faktiskā jutība nav vienmērīga, jo Dubnas ielejas pazeminājums, krastu apaugums, koku grupas un lauku–mežu mozaīka būtiski ierobežo tālus skatus. Pelēču–Ārdavas pauguru ainava atrodas lielākā attālumā un tās iespējamā saistība ar vēja parku vērtēta netieši, izmantojot fotofiksācijas Pelēču ciema apkārtnē. Šajos skatos VES uztveramas kā tāli vai ļoti vāji fona elementi, un reljefa, attāluma un ainavas fragmentācijas dēļ būtiska ietekme uz šīs ainavas raksturu nav paredzama.

No Latvijas ainavu dārgumu sarakstā identificētajām vietām vērtējumā ņemta vērā Dvietes palienes ainava, Arendoles muižas ainava Vārkavas novadā, Nīcgales akmens un apkārtne, kā arī attālākas ainavas, tostarp Augšzemes pusmuižas ainava – Raiņa dzīves vieta Tadenava, skats uz Līksnas Romas katoļu draudzes Vissvētākās Jēzus Sirds baznīcu un Latgales sētas ainava Meža Mackevičos. Dvietes palienes ainava iekļauta fotofiksāciju analīzē, taču, ņemot vērā lielo attālumu, Daugavas ielejas reljefu un apauguma struktūru, VES šajā ainavā ir ļoti

attālinātas un vizuāli maznozīmīgas. Dvietes paliene kā dabas vērtību teritorija ir nozīmīga arī Natura 2000 kontekstā, tomēr konkrētajā ainavas vērtējumā būtiskākais ir tās plašās palienes ainavas uztveres un skatu telpas raksturs.

Arendoles muižas ainavas apkārtne vērtēta, izmantojot fotofiksāciju pie valsts vietējā autoceļa V682. Šajā skatu vietā VES var veidot vizuālu akcentu virs meža joslas, tomēr pati muižas ainavas uztvere lielā mērā ir saistīta ar lokālo muižas apbūves, parka un apkārtējās telpas struktūru, nevis ar plašu panorāmisku skatu uz vēja parka teritoriju. Savukārt Tadenava, Līksnas baznīcas skatu teritorija un Latgales sētas ainava Meža Mackevičos atrodas lielākā attālumā no paredzētās darbības teritorijas, ārpus praktiski nozīmīgas vizuālās ietekmes zonas vai aiz plašām mežu teritorijām. Tādēļ šīs vietas nav vērtētas kā tieši ietekmējamas ainavas vērtības.

Latvijas Digitālajā ainavu atlantā tuvākās nacionāli nozīmīgās ainaviski vērtīgās teritorijas ir Daugavas loki un Latgales ezeraine Rāznas un Rušona apkārtnē. Daugavas loki ir plaši pazīstama Daugavas senielejas ainava ar izteiktiem upes meandriem un reljefa kontrastiem, savukārt Rāznas apkārtne ir saistīta ar Latgales augstienes ezeru ainavu un Rāznas nacionālo parku, kas izveidots Rāznas ezera un apkārtējo ainavu aizsardzībai. Abas teritorijas atrodas būtiski tālāk par paredzētās darbības tiešās vizuālās uztveres zonu, un tās nav uzskatāmas par teritorijām, kur vēja parks varētu būtiski mainīt ainavas raksturu vai nacionāli nozīmīgo ainavas vērtību uztveri.

Kopumā izvērtējums parāda, ka paredzētās darbības apkārtnē ir vairākas ainaviski vērtīgas vai sabiedriski atzītas ainavu teritorijas, tomēr to faktiskā saistība ar vēja parku ir atšķirīga. Detalizētāk vērtētas tās vietas, kas atrodas līdz aptuveni 15 km attālumam, parādās ZVI kartē vai ir pārstāvētas fotofiksāciju analīzē. Savukārt teritorijas, kas atrodas lielākā attālumā, neparādās teorētiskās redzamības analīzē vai ir telpiski norobežotas ar mežu masīviem un reljefu, nav vērtējamas kā būtiski ietekmējamas paredzētās darbības ainavas kontekstā.

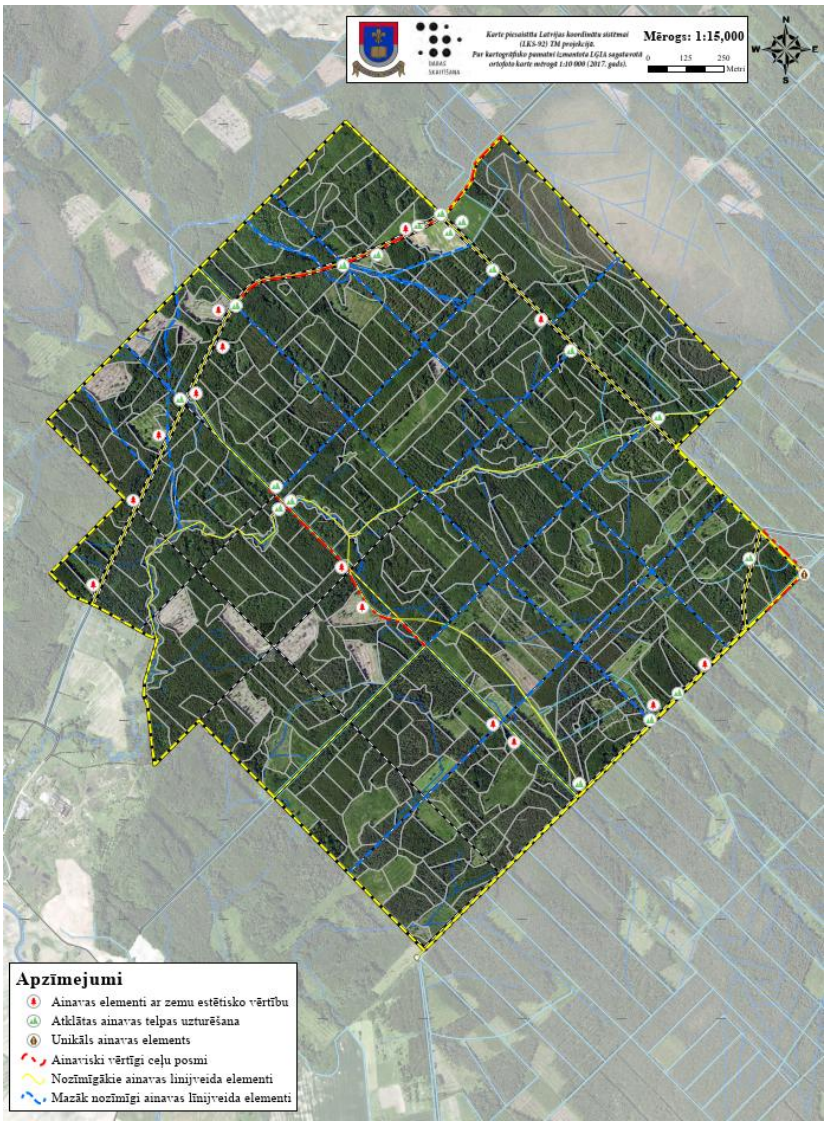
4.8. AAA "Nīcgales meži" ainaviskā uztvere un jutīgums

Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" vēja parka "Nīcgale" IAN kontekstā ir vērtējams kā nozīmīgākā jutīgā ainavas teritorija, jo plānotās VES izvietojas ap šo ĪADT, to tieši neskarot. Dabas aizsardzības plānā AAA "Nīcgales meži" raksturoti kā tipiska līdzenumu mežu ainava, kuras vērtīgākie elementi ir Nīcgales Lielais akmens, Saušupes palienes pļavas un platlapju meži, savukārt ainaviski nozīmīgs ir arī ceļš uz Nīcgales Lielo akmeni[30].

Šīs teritorijas ainaviskā vērtība galvenokārt saistīta ar tās iekšējo meža ainavas pieredzi, nevis plašām panorāmiskām skatu telpām. AAA ainavu veido slēgta meža telpa, meža ceļi, stigas, nelieli skatu atvērumi, lauces, izcirtumi, palieņu pļavas un Nīcgales Lielā akmens apkārtne. Tādēļ jutīgums šajā teritorijā nav vienmērīgi izteikts visā platībā, bet koncentrējas vietās, kur ainava tiek faktiski uztverta: pie Nīcgales Lielā akmens, ceļā uz to, ainaviski vērtīgajos ceļu posmos un atsevišķās atvērtākās meža vai palieņu ainavas vietās.

30 Daugavpils Universitāte, 2018. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Daugavpils: Daugavpils Universitāte. Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde.

Dabas aizsardzības plāna ainaviski nozīmīgo teritoriju kartē AAA "Nīcgales meži" teritorijā izdalīti ainaviski vērtīgi ceļu posmi, nozīmīgākie ainavas līnijveida elementi un mazāk nozīmīgi ainavas līnijveida elementi (12. attēls. AAA "Nīcgales meži" teritorijas ainaviski nozīmīgo teritoriju karte.. attēls). Būtiskākie no tiem saistīti ar ceļu uz Nīcgales Lielo akmeni un teritorijas centrālo meža ceļu tīklu. Šie elementi IAN kontekstā ir nozīmīgi tāpēc, ka tie veido galvenās vietas, no kurām apmeklētājs vai teritorijas lietotājs uztver aizsargājamās teritorijas ainavu.

12. attēls. AAA "Nīcgales meži" teritorijas ainaviski nozīmīgo teritoriju karte[31].

No IAN viedokļa būtiski nošķirt AAA iekšējo ainavas raksturu no ārējā vizuālā konteksta. Plānotās VES neatrodas AAA teritorijā un tieši nepārveido tās meža struktūru, ceļu tīklu, Saušupes palienes pļavas, platlapju mežus vai Nīcgales Lielā akmens apkārtni. Iespējamā ietekme uz AAA ainavu līdz ar to primāri saistāma ar VES vizuālu klātbūtni no atsevišķiem skatu koridoriem vai sezonāli atvērtākiem skatpunktiem, nevis ar aizsargājamās teritorijas fizisku pārveidi.

31 Daugavpils Universitāte, 2018. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" teritorijas ainaviski nozīmīgo teritoriju karte. 8.2. pielikums. No: Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Daugavpils: Daugavpils Universitāte.

Kopumā AAA "Nīcgales meži" ainavas jutīgums vērtējams kā lokāli paaugstināts, īpaši pie Nīcgales Lielā akmens, ceļā uz to un ainaviski vērtīgajos meža ceļu posmos. Vienlaikus teritorijas slēgtais, mežainais un fragmentēti uztveramais raksturs ierobežo plašas un pastāvīgas vizuālās ietekmes iespējamību. Tādēļ turpmākajā ietekmes vērtējumā galvenais jautājums ir nevis tikai tas, vai VES no atsevišķām vietām ir redzamas, bet vai šī redzamība būtiski maina AAA "Nīcgales meži" iekšējo ainavisko pieredzi un tās galveno vērtību uztveri.

4.9. Kopsavilkums par ainavas jutīgumu

Izpētes teritorijas ainavas jutīgums pret plānoto vēja elektrostaciju izvietošanu ir telpiski diferencēts. Paredzētās darbības tiešā teritorija atrodas galvenokārt meža un purvainu meža zemju masīvos, kur dominē slēgta vai daļēji slēgta ainavas telpa, mežsaimniecības infrastruktūra, meliorācijas tīkls un ierobežota pārskatāmība. Šajās teritorijās faktiskā VES redzamība zemes līmeņa skatpunktos daudzviet ir ierobežota, un ainavai kopumā piemīt salīdzinoši augstāka spēja absorbēt vizuālas pārmaiņas. Tādēļ pašas vēja parka izvietojuma teritorijas ainaviskais jutīgums vērtējams kā zems līdz vidējs, izņemot vietas, kur veidojas lokāli skatu atvērumi gar ceļiem, izcirtumiem, purvu malām vai citām atklātākām platībām.

Plašākā vizuālās uztveramības zonā ainavas jutīgums ir mainīgs. Augstāks vizuālais jutīgums saistāms ar atklātākām lauksaimniecības zemēm Nīcgales, Kalupes, Vecvārkavas un Rimicānu apkārtnē, Kalupes ezeru ainavu, atsevišķām Daugavas ielejas un Daugavas kreisā krasta skatu telpām, kā arī ceļu posmiem, kuros veidojas garākas skatu līnijas. Šajās teritorijās VES var kļūt par pamanāmu ainavas elementu, tomēr ietekmes nozīmīgums ir atkarīgs no konkrētā skata rakstura, attāluma, redzamā VES skaita, apauguma aizsedzošās ietekmes, esošo tehnogēno elementu klātbūtnes un uztvērēju nozīmīguma. Tāpēc teorētiskā redzamība šajās teritorijās nav automātiski pielīdzināma būtiskai ietekmei uz ainavas raksturu.

Nozīmīgākā jutīgā teritorija IAN kontekstā ir AAA "Nīcgales meži". Tās jutīgums saistīts nevis ar plašām panorāmiskām ainavām, bet ar aizsargājamās teritorijas iekšējo meža ainavas pieredzi, Nīcgales Lielo akmeni, ceļu uz to, ainaviski vērtīgajiem meža ceļu posmiem, Saušupes palieni un platlapju mežiem. Tā kā plānotās VES neatrodas AAA teritorijā un tieši nepārveido tās ainavas struktūru, galvenais vērtēšanas jautājums turpmākajā ietekmes analīzē ir, vai VES redzamība no šīm jutīgajām uztveres vietām būtiski maina aizsargājamās teritorijas iekšējo ainavisko pieredzi vai galvenokārt veido ārējā vizuālā konteksta izmaiņu.

Apdzīvojuma un uztvērēju struktūra norāda uz zemu līdz vidēju ainavas uztvērēju koncentrāciju. Pašā vēja parka teritorijā dzīvojamā apbūve neatrodas, savukārt iedzīvotāji koncentrējas ap tuvākajiem ciemiem, mazciemiem, viensētām un ceļu tīklu. Tādēļ iespējamā ietekme uz apdzīvojuma ainavisko uztveri vērtējama lokāli, īpašu uzmanību pievēršot Nīcgalei, Kalupei, Vecvārkavai, Rimicāniem, atsevišķām viensētu grupām un publiski izmantotiem ceļu posmiem. Ceļu lietotāju uztvere parasti ir īslaicīga un dinamiska, savukārt vietējo iedzīvotāju, rekreācijas objektu apmeklētāju un kultūrvēsturisko vietu lietotāju uztvere ir jutīgāka un vērtējama detalizētāk.

Dabas, kultūrvēsturisko un rekreācijas vērtību izvietojums nosaka lokāli paaugstinātu ainavas jutīgumu pie Nīcgales Lielā akmens, AAA "Nīcgales meži" piekļuves ceļiem, Lielā Kalupes ezera atpūtas vietas, atsevišķām baznīcām, kultūrvēsturiskajiem objektiem un vietējām rekreācijas

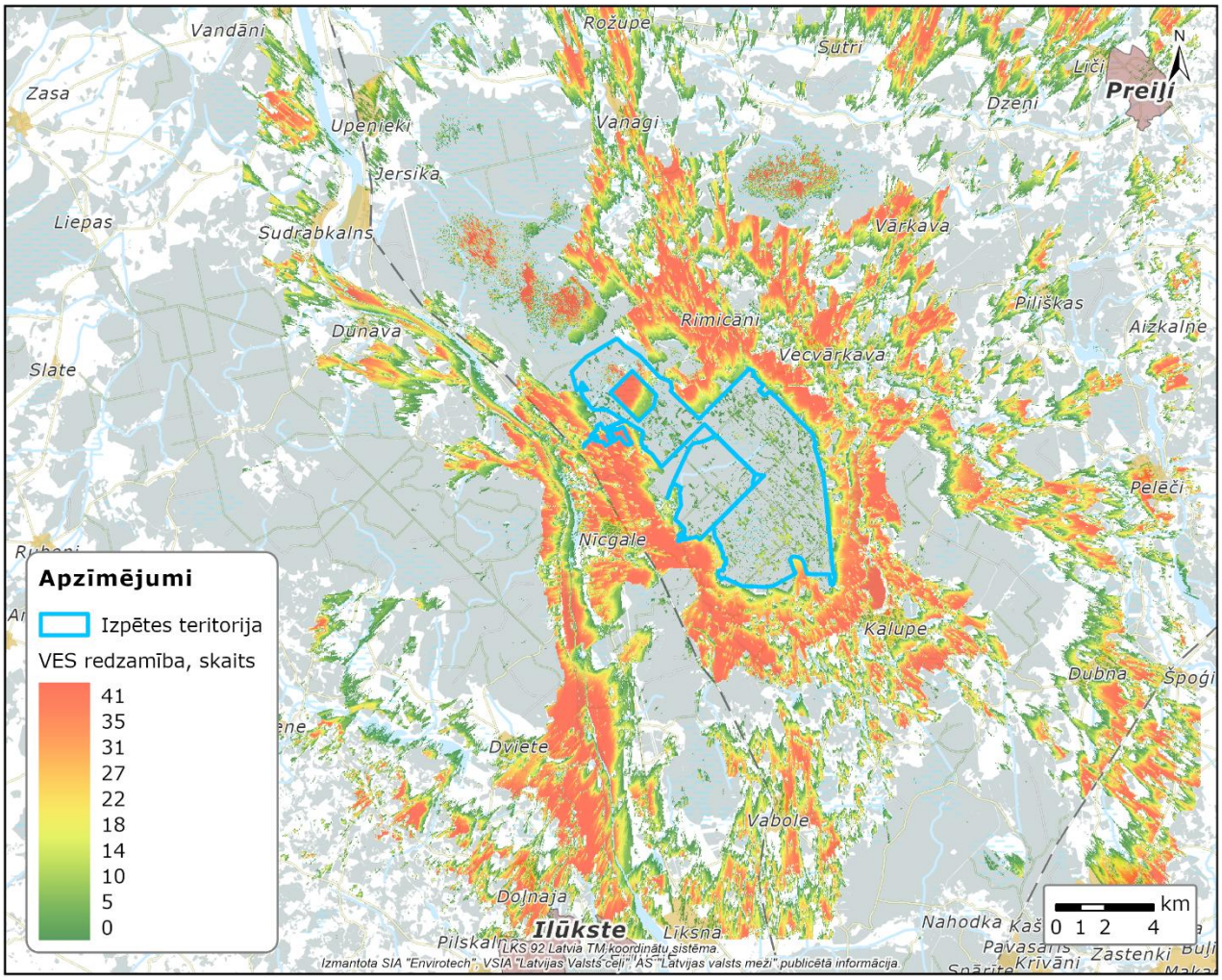
vietām. Šajās vietās ainava tiek uztverta mērķtiecīgi, saistībā ar dabas, kultūrvēsturisko vai atpūtas pieredzi, tādēļ ietekmes nozīmīgums vērtējams ne tikai pēc VES redzamības fakta, bet pēc tā, vai redzamība maina vietas uztveres kvalitāti, mērogu un ainavisko kontekstu.

Kopumā esošās ainavas raksturojums norāda, ka vēja parka "Nīcgale" apkārtnē nav vienas viendabīgi jutīgas ainavas telpas. Tiešā paredzētās darbības teritorija ir salīdzinoši slēgta meža un purvu ainava ar ierobežotu publisko uztveri, savukārt paaugstināts jutīgums veidojas konkrētās ārējās uztveres vietās: atklātākās lauku ainavās, apdzīvoto vietu perifērijā, ceļu koridoros, rekreācijas objektos un AAA "Nīcgales meži" ainaviski nozīmīgajās daļās. Līdz ar to nākošā nodaļā ietekme uz ainavu vērtējama diferencēti, nošķirot teorētisko redzamību, faktisko redzamību dabā, uztveres ietekmi un ietekmi uz ainavas raksturu. Galvenais vērtēšanas kritērijs ir tas, vai VES redzamība konkrētajā vietā būtiski maina ainavas pamata īpašības, vai arī tā veido lokālu, ierobežotu un ainavas struktūrā absorbējamu vizuālu pārmaiņu.

5. Vizuālās ietekmes novērtējums

5.1. Ainavas vizuālā atvērtība un teorētiskā VES redzamība

Vēja parka "Nīcgale" vizuālās uztveramības izvērtēšanai izmantota teorētiskās redzamības jeb ZVI karte, kas attēlo teritorijas, no kurām, ņemot vērā reljefu, apaugumu un citus virsmas objektus, teorētiski var būt redzamas plānotās VES (13. attēls). Redzamības karte sagatavota A alternatīvai, kas paredz lielāko VES skaitu, līdz ar to tā raksturo konservatīvu jeb vizuāli nelabvēlīgāko iespējamo scenāriju. Analīze veikta, nosakot redzamību līdz VES lāpstiņas tālākajam punktam 1,5 m novērotāja augstumā, tādēļ kartē attēlotā redzamība nav tieši pielīdzināma faktiskai VES uztveramībai dabā.

13. attēls. Vēja parka "Nīcgale" teorētiskās redzamības jeb ZVI karte.
(Piezīme: redzamības analīze veikta, izmantojot DTM un DSM datus un konservatīvu pieeju, nosakot redzamību līdz VES lāpstiņas tālākajam punktam 1,5 m novērotāja augstumā)

ZVI kartē redzamības struktūra kopumā atbilst izpētes teritorijas zemes lietojuma un ainavas atvērtības raksturam. Izteiktāka VES teorētiskā redzamība modelēta galvenokārt atklātākās lauksaimniecības zemēs, īpaši ārpus vēja parka teritorijas dienvidrietumu un dienvidu virzienā uz Nīcgali, dienvidaustrumu virzienā uz Kalupi, austrumu virzienā ap Kalupes ezeriem, kā arī fragmentāri ziemeļu un ziemeļaustrumu virzienā Rimicānu un Vecvārkavas apkārtnē. Šajās

teritorijās plašāki skatu koridori un atklātāks zemes lietojums palielina iespēju uztvert lielāku skaitu VES, īpaši no ceļiem, lauku malām un apdzīvoto vietu perifērijas.

Vienlaikus redzamības karte uzrāda izteikti fragmentētu redzamības raksturu. To nosaka mežu masīvi, nelieli meža puduri, koku rindas, krūmāji, alejas, viensētu apstādījumi, apbūve un citi ainavas elementi, kas pārtrauc vai ierobežo skatu līnijas. Tādēļ arī teritorijās, kur ZVI kartē norādīta teorētiska VES redzamība, faktiskā vizuālā uztvere dabā bieži ir mazāka. Šī atšķirība īpaši izteikta mozaīkveida lauku ainavās, kur atklātās platības mijas ar apaugumu, viensētām un nelielām mežaudzēm.

Pašā vēja parka teritorijā un tās tiešā tuvumā redzamību būtiski ierobežo meža zemju dominējošais raksturs. Teorētiskā redzamība atsevišķās vietās parādās gar ceļiem, izcirtumos, mežizstrādes teritorijās vai citos lokālos skatu koridoros, tomēr lauka apsekojumi apliecina, ka šajās vietās faktiskā VES uztveramība bieži ir ierobežota. Pat gadījumos, kad ZVI modelī teorētiski uzrādīta vairāku VES redzamība, dabā nereti uztveramas tikai atsevišķas turbīnas vai to fragmenti. To nosaka gan aktuālais apaugums, gan koku un krūmu struktūra, gan sezonālas redzamības izmaiņas, ko modelis pilnā apjomā nevar atspoguļot.

Nīcgales purva teritorijā redzamība veido pakāpenisku pāreju. Meža masīvu tuvumā teorētiski redzamo VES skaits ir mazāks, savukārt atklātākās purva vai purvaino platību daļās redzamība var pieaugt. Kā jebkurā purva teritorijā faktiskā uztvere ir atkarīga no konkrētās vietas pieejamības, apauguma, purva ainavas atklātības un skatpunkta virziena. Līdz ar to purva teritorijas nav vērtējamas kā vienveidīgi atklāta skatu telpa. Īpaši šajā gadījumā Nīcgales purvs ir aktīvā izstrādes stadijā, kas nosaka purva nepieejamību cilvēkiem.

Daugavas ielejas teritorijā ZVI rezultāti ir nevienmērīgi. Atklātākās lauksaimniecības zemēs Daugavas krastos un Daugavas kreisajā krastā Dvietes virzienā VES teorētiskā redzamība vietām pieaug, savukārt pašā upes ielejas pazeminājumā redzamo VES skaits bieži ir neliels vai redzamība neveidojas vispār. To nosaka reljefa pazeminājums, krastu apaugums, mežu masīvi un fragmentēta lauku-mežu struktūra. Tādēļ Daugavas ieleja nav vērtējama kā vienmērīgi jutīga panorāmas telpa, bet kā mainīgas pārskatāmības ainava, kur atsevišķi skatu posmi var būt nozīmīgāki par kopējo teorētiskās redzamības laukumu.

Dubnas upes, Vecvārkavas un Rimicānu apkārtnē VES redzamība ir fragmentēta. Lai gan šajās teritorijās sastopamas lauksaimniecības zemes, redzamību ierobežo zemes lietojuma mozaīkveida raksturs, krūmāji, koku grupas, ceļmalu apstādījumi un apaugums gar ūdenstecēm. Tādēļ faktiskā vizuālā uztvere šajās teritorijās bieži ir pārtraukta, īslaicīga un saistīta ar konkrētiem ceļu posmiem vai atklātākiem laukiem.

Kalupes ezeru apkārtne ir viena no nozīmīgākajām atklātajām skatu telpām vēja parka dienvidaustrumu pusē. Ūdens virsmas, atklātas lauksaimniecības zemes un salīdzinoši tuvāks attālums līdz VES palielina vizuālās uztveramības iespējamību. Īpaši tas attiecas uz Lielā Kalupes ezera apkārtni, kur atsevišķos skatos VES labi izceļas virs koku galotnēm un veido jaunu, vizuāli nozīmīgu ainavas elementu.

Lauka apsekojumi apstiprina, ka VES vislabāk uztveramas atklātās lauksaimniecības zemēs un ceļu posmos, kur skatu neaizsedz tuvumā esoši mežu fragmenti, koku rindas, alejas, viensētu apstādījumi vai apbūve. Piemēram, atklātās vietās pie Nīcgales dzelzceļa pārbrauktuves VES

var būt labi redzamas un uztveramas kopā ar citiem tehnogēniem ainavas elementiem, tostarp augstsprieguma elektrolīnijām, torņiem un infrastruktūras objektiem. Šādās vietās VES vizuālā klātbūtne neveidojas pilnīgi neskartas dabas ainavas fonā, bet papildina jau esošu tehnisku elementu klātbūtni.

Savukārt meža masīvos, tostarp pašā vēja parka teritorijā un AAA "Nīcgales meži" slēgtākajās daļās, faktiskā VES redzamība ir būtiski ierobežota. Redzamība var veidoties atsevišķos skatu koridoros gar ceļiem, stigām, izcirtumu malām vai sezonāli caurredzamākās vietās, tomēr tā nav plaša un pastāvīga. Agrā pavasarī un ziemā, kad lapkoki ir bez lapām, atsevišķu VES daļu redzamība var palielināties, savukārt veģetācijas sezonā lapojums būtiski samazina un var pat pārtraukt vizuālo redzamību.

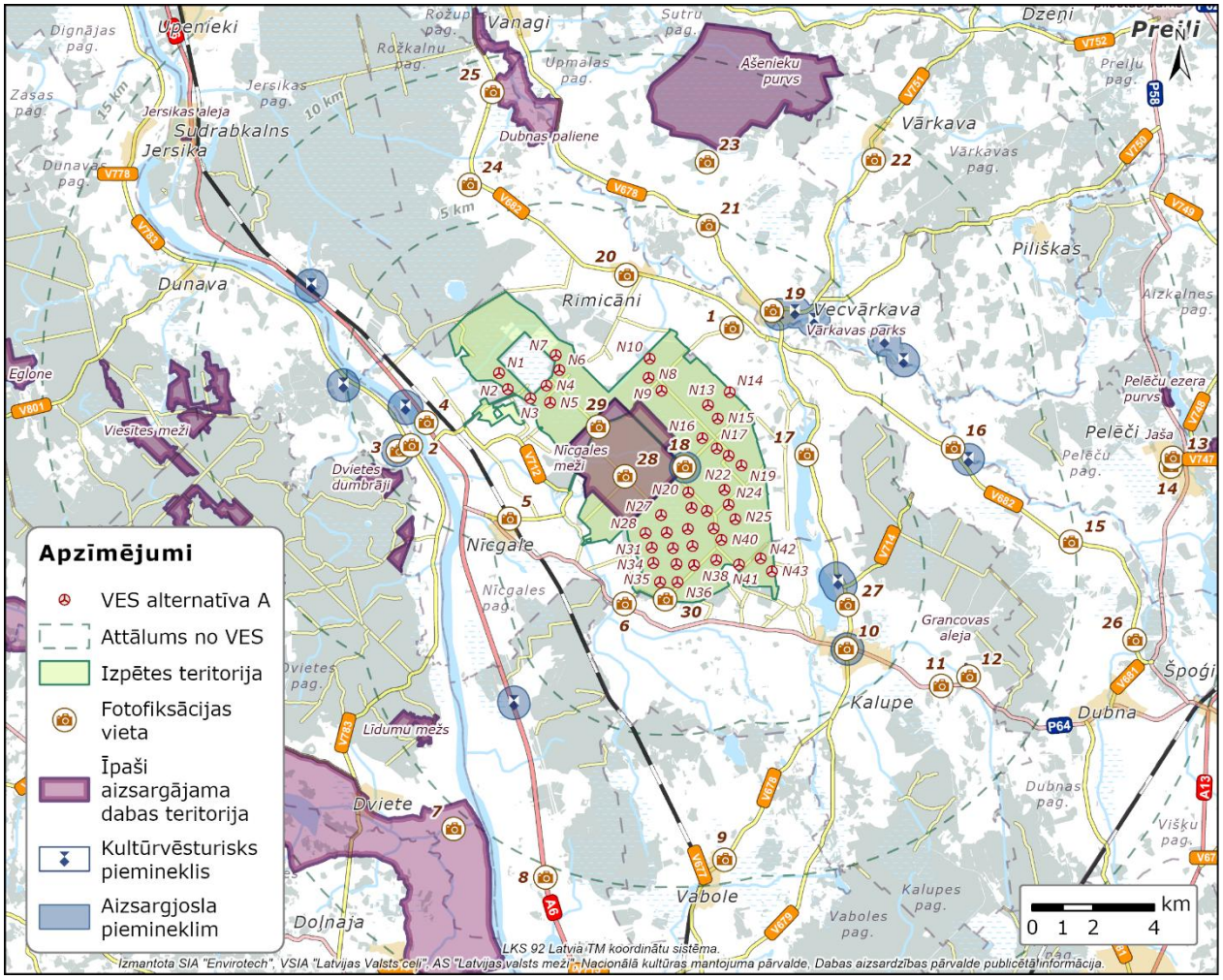
A un B alternatīvas ZVI kartē kvantitatīvi nav salīdzinātas, jo redzamības analīze veikta A alternatīvai kā sliktākajam scenārijam. Tomēr fotofiksāciju un fotomontāžu analīze parāda, ka B alternatīva, samazinot VES skaitu no 41 līdz 31, vairākās skatu vietās samazina vizuālās ietekmes intensitāti. Visizteiktāk šī atšķirība ir vietās, kur A alternatīvā redzams ziemeļaustrumu VES klāsteris, piemēram, Rimicānu, Vecvārkavas un daļēji Kalupes ezeru apkārtnē. Vietās, kur ainavā dominē dienvidaustrumu vai ziemeļrietumu VES klāsteri, alternatīvu atšķirība ir mazāk izteikta vai nebūtiska.

Kopumā ainavas vizuālā atvērtība izpētes teritorijā ir nevienmērīga. Slēgtākās un mazāk pārskatāmās ainavas saistītas ar meža un purvaino mežu masīviem, savukārt lielāka vizuālā atvērtība raksturīga lauksaimniecības zemēm Nīcgales, Kalupes, Vecvārkavas un Rimicānu apkārtnē, atsevišķām Daugavas kreisā krasta lauku ainavām un Kalupes ezeru apkārtnei. Tādēļ vizuālās ietekmes vērtējumā būtiski ņemt vērā ne tikai ZVI kartē norādīto teorētisko redzamību, bet arī konkrētos skatu apstākļus dabā, uztvērēju nozīmīgumu un to, vai VES redzamība attiecīgajā ainavas telpā maina ainavas raksturu vai galvenokārt veido lokāli uztveramu vizuālu akcentu.

5.2. Fotofiksāciju un fotomontāžu analīzes kopsavilkums

Vizuālās ietekmes izvērtēšanai analizētas 30 fotofiksāciju lokācijas, kas izvēlētas, balstoties uz teorētiskās redzamības kartes rezultātiem, potenciālo uztvērēju klātbūtni un ainaviski vai funkcionāli nozīmīgām vietām. Fotofiksāciju punkti ietver apdzīvotas vietas, valsts un pašvaldības autoceļus, kultūrvēsturiskus objektus, rekreācijas vietas, īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, meža ceļus un atklātas lauksaimniecības ainavas. Šāda pieeja ļauj vērtēt ne tikai modelēto VES redzamību, bet arī faktisko uztveramību dabā.

Pilnu fotofiksāciju analīzi, aprakstu un fotofiksācijas skatīt IAN 1., 2. un 3. pielikumos.

14. attēls. Fotofiksāciju vietas.

Fotomontāžu analīze apliecina, ka VES vizuālā ietekme izpētes teritorijā ir telpiski nevienmērīga. To galvenokārt nosaka attālums līdz VES, skatu telpas atvērtība, apaugums, reljefs, uztvērēja atrašanās vieta un skata virziens (5.1. tabula). Atklātās lauksaimniecības ainavās VES ir uztveramas skaidrāk un var kļūt par nozīmīgiem ainavas elementiem, savukārt meža teritorijās un fragmentētās mozaīkveida ainavās to redzamība bieži ir ierobežota vai īslaicīga.

Izteiktākā vizuālā ietekme konstatēta lokācijās, kur VES atrodas salīdzinoši tuvu skatu punktam vai kur skats vērsts pa atvērtu koridoru uz vēja parka teritoriju. Šādas vietas ir Lielā Kalupes ezera atpūtas vieta, Vecvārkavas un Rimicānu apkārtne, kā arī atsevišķi meža ceļi pašā vēja parka teritorijā. Šajās vietās VES kļūst par skaidri uztveramiem vai lokāli dominējošiem tehnogēniem ainavas elementiem.

Nozīmīga, bet specifiska ietekme konstatēta AAA "Nīcgales meži" teritorijā. Nīcgales Lielā akmens apkārtnē VES atrodas ļoti tuvu, tomēr faktiskā redzamība lielākoties ir ierobežota ar meža apaugumu. Atsevišķos bezlapu sezonas skatos VES vai to daļas var būt saskatāmas caur kokiem, taču tās nekļūst par pastāvīgi dominējošu elementu pašas apskates vietas uztverē. Savukārt centrālā AAA ceļa posmā, kur skats vērsts pa taisnu meža koridoru, tuvākās VES var būt izteikti uztveramas un šī vieta vērtējama kā viena no ainaviski jutīgākajām lokācijām.

Aizsargājamo dabas teritoriju un kultūrvēsturisko objektu tuvumā ietekme pārsvarā ir zema vai nebūtiska, ja skatu telpu ierobežo apaugums vai ja objekta galvenā ainaviskā uztvere ir saistīta ar iekšēju, lokālu telpu. Piemēram, Grancovas alejas gadījumā galvenā ainaviskā vērtība saistīta ar alejas lineāro telpu gar ceļu, nevis tāliem skatiem uz vēja parku. Līdzīgi vairākos kultūrvēsturisko objektu apkārtnes skatos VES redzamība ir daļēja, attālināta vai uztverama tikai kā fona elements.

Apdzīvotās vietās vizuālā ietekme ir nevienmērīga. Nīcgales, Vecvārkavas, Rimicānu, Kalupes, Vaboles, Pelēču un Vārkavas apkārtnē VES redzamību būtiski ietekmē apbūve, pagalmu apstādījumi, koku rindas, mežu joslas un skatu virziens. Apdzīvoto vietu iekšienē vizuālā ietekme parasti ir mazāka nekā to perifērijā vai atklātās lauksaimniecības teritorijās pie ciemu robežām.

A un B alternatīvu salīdzinājums parāda, ka B alternatīva kopumā ir vizuāli labvēlīgāka, jo paredz mazāku VES skaitu un neietver A alternatīvai raksturīgo ziemeļaustrumu VES klāsteri. Atšķirība vislabāk uztverama Rimicānu, Vecvārkavas, Lielā Kalupes ezera un atsevišķos ziemeļu, ziemeļaustrumu un austrumu skatu punktos. Vietās, kur redzamību nosaka dienvidaustrumu vai ziemeļrietumu VES klāsteri, vai kur VES būtiski aizsedz apaugums, A un B alternatīvu atšķirība ir neliela vai nebūtiska.

5.1. tabula. Fotofiksāciju analīzes kopsavilkums.

ID	Tuvākā VES (A alt), km	Skata Virziens	Vizuālās ietekmes zona	Vizuālās ietekmes līmenis	A/B alternatīvu atšķirība	Fotomontāžas analīzes secinājums
1	2,12	DR	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Vidēja	Atklātā panorāmas skatā VES veido labi uztveramu jaunu horizontālu tehnogēnu elementu grupu; ietekme izteiktāka A alternatīvā, taču ainava jau ir plaša un funkcionāli saistīta ar ceļu un saimniecisku zemju izmantošanu (16. attēls).
2	3,68	ZA	Akcentu zona	Zema	Neliela	No Daugavas tuvuma VES ir grūti pamanāmas; skatu būtiski ierobežo Daugavas krastu apaugums un meža joslas, tādēļ ietekme saglabājas zema.
3	4,15	ZA	Akcentu zona	Zema	Neliela	Pie Ružu senkapiem VES uztveramas kā attāls, vājš ainavas akcents; kultūrvēsturiskā objekta uztveri tās būtiski nemaina.
4	2,88	A/ZA	Vispārējās dominances zona	Zema	Nebūtiska	No A6 autoceļa VES lielākoties aizsedz vidusplāna koku rinda un tālāki meži; kustībā esošiem uztvērējiem vizuālā ietekme ir īslaicīga un zema.
5	4,01	Z/ZA/A	Akcentu zona	Vidēja	Neliela	Nīcgales ciema atklātajā dzelzceļa pārbrauktuves telpā VES ir labi uztveramas, bet iekļaujas jau tehniski ietekmētā ainavā ar ceļu, dzelzceļu un elektrolīniju elementiem (15. attēls).
6	1,36	Z/ZA	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Neliela	Pie vēja parka dienvidu malas atklātās lauksaimniecības zemēs VES kļūst par skaidri uztveramu ainavas elementu, taču atšķirība starp A un B alternatīvu šajā skatā ir maza.
7	10,55	Z	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	No Dvietes palienes VES ir ļoti attālas un grūti uztveramas; tās neietekmē palienes ainavas pamatstruktūru vai uztveri.

8	10,39	Z	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	No A6 autoceļa dienvidu pusē VES ir attālas un daļēji aizsegtas ar apaugumu; ietekme uz kustībā esošiem uztvērējiem ir nebūtiska.
9	9,23	Z	Fona zona	Ļoti zema	Nebūtiska	Vaboles apkārtnē VES redzamas tikai kā tāli fona elementi, un A/B alternatīvu atšķirība praktiski nav uztverama.
10	3,52	ZR	Akcentu zona	Zema	Neliela	Kalupes ciema centrā VES pārsvarā slēpj apbūve, koki un ciema infrastruktūra; baznīcas apkārtnes ainavisko uztveri tās būtiski nemaina.
11	6,71	ZR	Akcentu zona	Zema	Nebūtiska	Aiz Kalupes ciema fragmentētā lauku ainavā VES redzamību būtiski mazina koku un krūmu grupas; A/B starpība nav nozīmīga.
12	7,33	ZR	Fona zona	Zema	Neliela	Pie Grancovas alejas VES atrodas fonā; alejas galvenā ainaviskā vērtība ir tās iekšējā lineārā telpa, ko VES tieši nepārveido.
13	13,66	R/DR	Ārpus fona zonas	Nebūtiska	Nebūtiska	Pie Pelēču skolas VES ir ārpus praktiski nozīmīgas uztveres zonas; simboliska redzamība neizmaina publiskās ārtelpas raksturu.
14	13,53	R/DR	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	Pelēču ciema malā plašā atklātā ainavā VES paliek attāli fona elementi; skata noskaņu galvenokārt nosaka lauku atvērtība un saulrieta gaisma.
15	9,85	R	Fona zona	Zema	Neliela	No V682 austrumu pusē VES ir attālas un daļēji slēptas aiz meža joslām un apstādījumiem; kopējā ietekme zema.
16	6,98	R/DR	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Pie Arendoles muižas apkārtnes atklātā skatā VES veido garu tehnogēnu horizontālu akcentu virs meža joslas; B alternatīva šo efektu samazina.
17	2,16	ZR/R/DR	Vispārējās dominances zona	Augsta	Būtiska	Pie Lielā Kalupes ezera atpūtas vietas VES labi izceļas virs koku galotnēm un ūdensmalas ainavā; B alternatīvā vizuālā slodze būtiski samazinās (17. attēls).

18	0,85	ZA/DA/DR	Dominances zona	Vidēja	Neliela	Nīcgales Lielā akmens apkārtnē VES atrodas ļoti tuvu, tomēr lielāko daļu skatu ierobežo mežs un sezonāls apaugums; ietekme lokāli uztverama, bet nepārveido galveno objekta uztveri (19. attēls).
19	3,02	DR	Akcentu zona	Augsta	Būtiska	Vecvārkavas skolas stadiona apkārtnē A alternatīvas ZA klāsteris ir labi uztverams atklātā ciema ainavā; B alternatīvā ietekme būtiski samazinās (18. attēls).
20	2,85	Z	Vispārējās dominances zona	Augsta	Būtiska	Rimicānos atklātā agrārā ainavā A alternatīvas ZA klāsteris veido izteiktu un skaidri uztveramu VES grupu; B alternatīva būtiski samazina ietekmi (20. attēls).
21	4,78	D/DR	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Ziemeļos no parka fragmentētā agrārā mozaīkainavā A alternatīvas ietekme ir redzamāka, bet to daļēji mazina apaugums un attālums.
22	8,97	DR	Fona zona	Zema	Neliela	No Vārkavas ciema malas VES ir tālas un daļēji aizsegtas; A alternatīvas ZA klāsteris ir tuvāks, tomēr kopējā atšķirība neliela.
23	6,72	D	Akcentu zona	Zema	Vidēja	Pie Ašenieku purva malas A alternatīvas ZA klāsteris ir skaidrāk nolasāms nekā B alternatīva, taču lokācija ir nomaļa un uztvērēju skaits ļoti zems.
24	6,27	DA	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Ziemeļrietumu skatā labi nolasāms ZR klāsteris, bet tālākie klāsteri veido fonu; A alternatīva telpiski paplašina parka uztveri.
25	8,89	DA	Fona zona	Ļoti zema	Neliela	Pie Dubnas palienes VES ir attālas un tikai vāji uztveramas; A/B atšķirība un kopējā ietekme ir maza.
26	12,13	ZR	Ārpus fona zonas	Nebūtiska	Nebūtiska	Virzienā no Dubnas puses VES aizsedz starpā esošais mežu masīvs; reālā vizuālā ietekme praktiski nav konstatējama.

27	2,70	ZR	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Vidēja	Pie Mazā Kalupes ezera VES redzamas pāri ūdenim un palienes apaugumam; A alternatīvas ZA klāsteris palielina redzamības apjomu, bet kultūrvēsturiskā objekta uztveri būtiski nemaina.
28	1,74	DA	Vispārējās dominances zona	Augsta	Neliela	AAA "Nīcgales meži" centrālā ceļa skatā tuvākās DA klāstera VES kļūst par dominējošu tehnogēnu akcentu ceļa perspektīvā; šī ir viena no ainaviski jutīgākajām lokācijām (21. attēls).
29	1,76	ZR	Vispārējās dominances zona	Zema	Nebūtiska	AAA ziemeļrietumu daļas krustojumā VES simboliski atrodas aiz meža sienas, bet reāli skatā nav identificējamas; ietekme zema.
30	0,58	ZA	Dominances zona	Augsta	Nebūtiska	Vēja parka iekšējā meža ceļā VES ir ļoti tuvu un vizuāli dominē, taču uztvērēju skaits ir mazs un tie pārsvarā ir kustībā; ietekme ir lokāla.

16. attēls. Fotofiksācija Nr. 1 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

15. attēls. Fotofiksācija Nr. 5 ar panoramas skatu (Nīcgale)
VES A alternatīvais novietojums

17. attēls. Fotofiksācija Nr. 17 ar panoramas skatu (Lielais Kalupes ezers)
VES A alternatīvais novietojums

19. attēls. Fotofiksācija Nr. 18 (skats no takas uz akmeni DA virzienā)
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

18. attēls. Fotofiksācija Nr. 19
VES A alternatīvais novietojums

20. attēls. Fotofiksācija Nr. 20 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

21. attēls. Fotofiksācija Nr. 28
VES A un B alternatīvais novietojums

Lai raksturotu fotomontāžu analīzes rezultātus, izmantots četrpakāpju vizuālās ietekmes dalījums (5.2. tabula).

5.2. tabula. Fotofiksāciju analīzes kopsavilkums.

Ietekmes raksturs	Raksturīgās lokācijas	Secinājums
Izteikta vai lokāli nozīmīga ietekme	17, 19, 20, 30	VES ir labi uztveramas un kļūst par nozīmīgiem ainavas elementiem. Atsevišķās vietās B alternatīva ietekmi būtiski samazina.
Vidēja vai mērena ietekme	1, 5, 6, 16, 21, 24, 27, 28	VES ir skaidri identificējamas, bet to ietekmi mazina attālums, apaugums, ainavas fragmentācija vai uztvērēju īslaicīga klātbūtne.
Zema ietekme	2, 3, 4, 10, 11, 12, 14, 15, 22, 23, 25, 29	VES ir uztveramas kā attālināti, daļēji aizsegti vai lokāli redzami elementi, kas būtiski nepārveido ainavas raksturu.
Nebūtiska vai ļoti zema ietekme	7, 8, 9, 13, 18*, 26	Redzamība ir ļoti ierobežota, attālināta vai praktiski teorētiska; VES nav būtisks ainavas uztveres elements.

** 18. lokācija pie Nīcgales Lielā akmens ir ainaviski, kultūrvēsturiski un rekreatīvi īpaši jutīga, tādēļ tās nozīme nav vērtējama tikai pēc faktiskās redzamības intensitātes. Lai gan VES atrodas ļoti tuvu, to uztveramību būtiski ierobežo meža apaugums un sezonālā caurredzamība.*

Kopumā vizuālās ietekmes novērtējums rāda, ka vēja parks "Nīcgale" radīs skaidri uztveramas, bet telpiski nevienmērīgas ainavas pārmaiņas. Ietekme visizteiktāk izpaudīsies atklātās lauksaimniecības ainavās, Kalupes ezeru apkārtnē, atsevišķās apdzīvoto vietu perifērijās, AAA "Nīcgales meži" lokālos skatu koridoros un pašā vēja parka teritorijā. Vienlaikus lielā daļā izpētes teritorijas VES redzamību būtiski ierobežo mežu masīvi, apaugums, reljefs un ainavas mozaīkveida struktūra. Tādēļ ietekme kopumā vērtējama kā lokāli nozīmīga atsevišķās jutīgās vietās, bet ne kā vienmērīga vai visaptveroša plašākas ainavas rakstura pārveide.

Ņemot vērā Augšdaugavas novada pašvaldības norādīto nepieciešamību respektēt vietējo iedzīvotāju bažas par dzīves kvalitātes un ainavas pārmaiņām, IAN ietvaros šis aspekts vērtēts caur uztvērēju grupu, apdzīvoto vietu, publisko ārtelpu un vizuālās ietekmes analīzi[35]. Atsevišķs socioloģisks vai klīnisks psihoemocionālās ietekmes pētījums IAN ietvaros nav veikts, jo šāds novērtējums nav ainavas eksperta kompetencē un IVN programmā nav noteikts kā atsevišķs obligāts pētījums[34]. Vienlaikus zinātniskajā literatūrā norādīts, ka subjektīvu traucējuma sajūtu var ietekmēt ne tikai fiziskā iedarbība, bet arī informētība, attieksme pret projektu, gaidas par

iespējamu negatīvu ietekmi un uzticēšanās projekta īstenošanas procesam[32,33]. Šajā novērtējumā īpaša uzmanība pievērsta apdzīvotajām vietām un publiski pieejamām teritorijām, kur VES redzamība var kļūt par ikdienas ainavas uztveres sastāvdaļu. Vienlaikus jānorāda, ka sabiedrības uztveres un ar ainavas pārmaiņām saistīto bažu mazināšanā būtiska nozīme ir savlaicīgai, saprotamai un datos balstītai informācijas sniegšanai, kas primāri īstenojama IVN procesa sabiedrības līdzdalības ietvaros, kā arī pēc attīstītāja iniciatīvas sadarbībā ar pašvaldību un atbildīgajām institūcijām.

5.3. Ietekme uz kultūrvēsturisko mantojumu

Lai precizētu paredzētās darbības iespējamo vizuālo ietekmi uz kultūrvēsturisko mantojumu, papildus izvērtēti kultūras pieminekļi vēja parka apkārtnē (5.3. tabula). Vērtējumā izmantota informācija par pieminekļu nozīmi un tipoloģiju, attālumu līdz tuvākajai VES, ZVI modelēšanas rezultātiem, reljefu, apaugumu, zemes lietojumu, objekta publisko pieejamību un IAN fotofiksāciju analīzi. Kultūras pieminekļa atrašanās teorētiskās redzamības zonā pati par sevi netiek uzskatīta par pierādījumu būtiskai ietekmei. Izšķiroša ir faktiskā skatu atvērtība no pieminekļa un tā tuvākās uztveres telpas, kā arī tas, vai VES redzamība būtiski maina pieminekļa vēsturisko, telpisko vai ainavisko uztveri.

Detalizētāk vērtētas vietas, kurās apvienojas augstāka kultūrvēsturiskā nozīme, neliels attālums līdz VES vai iespējama atklāta skatu telpa. Nīcgales Lielais akmens analizēts atsevišķi kā dabas, kultūrvēsturisks un rekreatīvs objekts AAA "Nīcgales meži" teritorijā. Ķīšu senkapu un Kalupes ezeru apkārtnē VES rada lokālu vizuālu pārmaiņu atklātos ūdensmalas skatos, bet nav konstatēts, ka tās būtiski mainītu paša pieminekļa uztveri. Vārkavas (Vecvārkavas) muižas pils izvērtējums papildināms ar fotofiksāciju no muižas apkārtnes atvērtākā skata virzienā. Arendoles muižas gadījumā VES ir vērtējamas galvenokārt muižas apkārtnes ārējā lauku ainavā, nevis pašā muižas parka un apbūves telpā.

Pārējo vērtēto pieminekļu gadījumā faktiskā redzamība ir ierobežota vai nav paredzama apauguma, ciemu apbūves, reljefa, objekta atrašanās mežā vai iekštelpās dēļ. Vairākos arheoloģiskajos pieminekļos ZVI uzrāda teorētisku VES redzamību, tomēr šis rezultāts neapliecina pastāvīgu redzamību no pieminekļa uztveres vietas. Kopumā paredzētā darbība tieši neskar neviena vērtētā kultūras pieminekļa teritoriju vai aizsardzības zonu. Ietekme uz kultūrvēsturisko vērtību vizuālo uztveri pārsvarā vērtējama kā nebūtiska līdz zema; lokāli mērena ietekme iespējama atklātajās Kalupes ezeru apkārtnes un muižu apkārtnes skatu telpās.

32 Crichton, F., Dodd, G., Schmid, G., Gamble, G. and Petrie, K.J., 2014. Can expectations produce symptoms from infrasound associated with wind turbines? Health Psychology, 33(4), pp. 360–364. doi:10.1037/a0031760.

33 Health Canada, 2014. Wind Turbine Noise and Health Study: Summary of Results. Ottawa: Health Canada.

5.3. tabula. Kultūrvēsturisko piemienkļu analīze

Kultūras piemineklis	Nozīme un veids	Attālums līdz tuvākajai VES, km	Ainaviskais izvērtējums un secinājums
Odzenes apmetne	Valsts nozīmes, arheoloģija	3,58	ZVI objekta teritorijā redzamību neuzrāda. Objekts atrodas Dubnas tuvumā ar apaugumu; tuvākā reprezentatīvā vieta ir fotofiksācija Nr. 19. Būtiska ietekme uz pieminekļa vizuālo uztveri nav paredzama.
Kalupes katoļu baznīca ar žogu un vārtiem	Valsts nozīmes, arhitektūra	3,53	Teorētiska redzamība iespējama, bet baznīcas apkārtni zemes līmenī aizsedz ciema apbūve un apaugums. Fotofiksācija Nr. 10 apliecina, ka VES baznīcas galveno uztveres telpu būtiski nemaina.
Interjera dekoratīvā apdare un iekārta Kalupes baznīcā	Valsts nozīmes, māksla	3,54	Piemineklis atrodas iekštelpās. Tieša VES vizuālā ietekme nav iespējama.
Drancānu apmetne	Reģionālas nozīmes, arheoloģija	5,10	ZVI rāda fragmentāru teorētisku redzamību. Attāluma, lokālās skatu atvērtības un ierobežotas publiskās uztveres dēļ būtiska ietekme uz pieminekļa ainavisko kontekstu nav paredzama.
Brokovsku viduslaiku kapi	Vietējas nozīmes, arheoloģija	5,73	ZVI rāda potenciālu redzamību, bet objektu ieskauj Dubnas krastu apaugums. Būtiska ietekme uz pieminekļa uztveri nav paredzama.
Ķīšu senkapi	Reģionālas nozīmes, arheoloģija	2,06	Vērtēti kopā ar fotofiksāciju Nr. 27 pie Mazā Kalupes ezera. Atklātajos ezera skatos VES rada mērenu lokālu vizuālu ietekmi, tomēr tā vairāk attiecas uz ūdensmalas skatu telpu nekā uz paša pieminekļa uztveri. B alternatīva ir ainaviski labvēlīgāka.
Vārkavas Sv. Trīsvienības Romas katoļu baznīca	Reģionālas nozīmes, arhitektūra	3,37	ZVI baznīcas teritorijā redzamību neuzrāda; baznīcu ieskauj koki. Būtiska ietekme uz pieminekļa vizuālo uztveri nav paredzama.
Ružu senkapi	Reģionālas nozīmes, arheoloģija	4,11	Vērtēti saistībā ar fotofiksāciju Nr. 3. VES uztveramas kā attāls un vājš ainavas akcents, kas kultūrvēsturiskā objekta uztveri būtiski nemaina.

Kultūras piemineklis	Nozīme un veids	Attālums līdz tuvākajai VES, km	Ainaviskais izvērtējums un secinājums
Čeirānu senkapi	Reģionālas nozīmes, arheoloģija	5,32	Objekts atrodas mežā; ZVI teorētisko redzamību neuzrāda. Būtiska vizuāla ietekme nav paredzama.
Nīcgales Lielais akmens	Reģionālas nozīmes, arheoloģija un dabas piemineklis	0,82	Detalizēti vērtēts fotofiksācijā Nr. 18 un AAA "Nīcgales meži" analīzē. VES var būt fragmentāri uztveramas caur koku stumbriem un vainagiem, bet nepārņem akmens un meža telpas dominējošo nozīmi.
Ērģeles Vārkavas baznīcā	Reģionālas nozīmes, māksla	3,40	Piemineklis atrodas iekštelpās. Tieša VES vizuālā ietekme nav iespējama.
Vārkavas (Vecvārkavas) muižas pils	Reģionālas nozīmes, arhitektūra	3,02	ZVI uzrāda iespējamu redzamību līdz vienai VES, bet muižas apkārtni lielā mērā veido parks un koku apaugums.
Muntišķu senkapi (Mēra kapi)	Vietējas nozīmes, arheoloģija	6,18	ZVI rāda plašāku teorētisku redzamību, bet objekts atrodas mežā. Pēc ortofoto un NKMP publicētās informācijas faktiskā redzamība no pieminekļa uztveres vietas ir būtiski ierobežota.
Malagala apmetne	Reģionālas nozīmes, arheoloģija	3,21	ZVI rāda potenciālu redzamību atklātā lauksaimniecības ainavā. Fotofiksācija Nr. 4 raksturo apkārtnes skatu telpu, kur VES redzamību būtiski mazina koku un krūmu joslas. Būtiska ietekme uz paša pieminekļa kultūrvēsturisko uztveri nav identificēta.
Dzenes kalns – pilskalns	Valsts nozīmes, arheoloģija	6,76	ZVI redzamību neuzrāda. Objekts atrodas mežā un reljefa pazeminājumā starp upēm. Būtiska vizuāla ietekme nav paredzama.
Arendoles muižas kungu māja	Reģionālas nozīmes, arhitektūra	7,39	ZVI muižas teritorijā redzamību neuzrāda; muižu ieskauj parks un koki. Fotofiksācija Nr. 16 raksturo ārējo muižas apkārtnes lauku ainavu, kur A alternatīvā ietekme ir zema līdz lokāli mērena, bet muižas galvenā uztveres telpa netiek būtiski pārveidota.

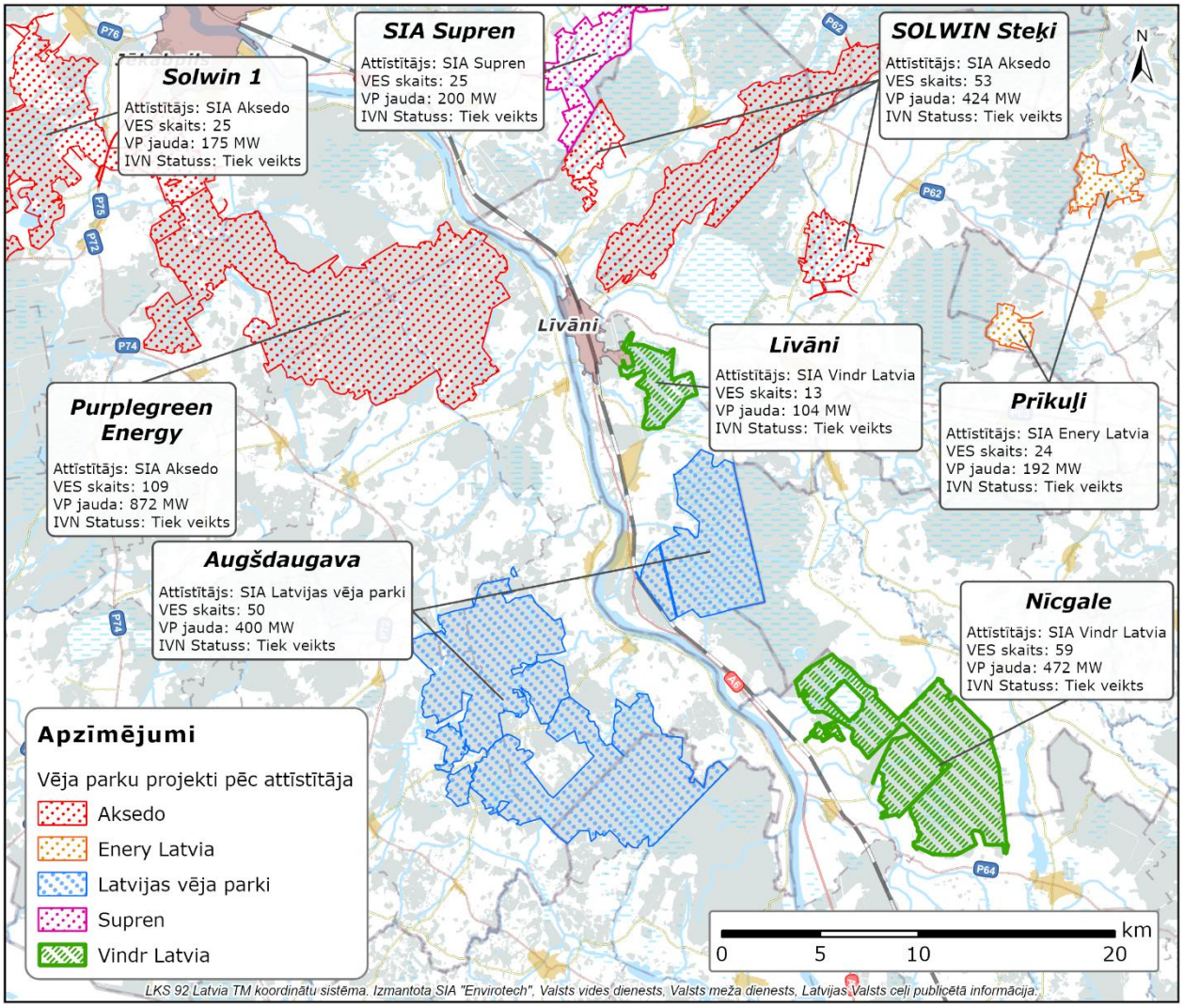
5.4. Kumulatīvā vizuālā ietekme

Kumulatīvās vizuālās ietekmes kontekstā izvērtēta iespējamā vēja parka "Nīcgale" savstarpējā uztveramība ar citiem esošiem vai plānotiem vēja parkiem plašākā apkārtnē. IVN programmā noteikts, ka ziņojumā jāvērtē savstarpējas un summāras ietekmes ar citām plānotām VES vai vēja parkiem, tostarp uz ainavu, un kartogrāfiski jāatspoguļo esošie, akceptētie un IVN procesā esošie vēja parki[34]. Augšdaugavas novada pašvaldība papildus norādījusi nepieciešamību kumulatīvās ietekmes vērtējumā ņemt vērā arī plašāku, līdz 30 km rādiusu, tostarp ietekmi uz ainaviski un kultūrvēsturiski jutīgām teritorijām un nakts ainavu[35]. Ņemot vērā pieejamo informāciju, Nīcgales vēja parka tiešā tuvumā nav cita vēja parka, kas būtu uztverams vienā kopējā skatu telpā ar paredzēto darbību kā savstarpēji saistīta ainavas pārveide (22. attēls). Pat ja plašākā teritorijā teorētiskās redzamības zonas var pārklāties, attālums, reljefs, mežu masīvi, ainavas fragmentācija un atšķirīgie skatu virzieni būtiski mazina iespēju vairākus vēja parkus uztvert vienlaikus vienā skatā. Tādēļ kumulatīvā vizuālā ietekme uz ainavu kopumā nav vērtējama kā būtiska.

Augšdaugavas novada pašvaldība norādījusi, ka vērtējumā jāņem vērā arī iespējamā vizuālā, kultūrvēsturiskā un kumulatīvā ietekme uz 20–30 km attālumā esošām reģionāli nozīmīgām ainavu telpām, tostarp AAA "Augšdaugava", Daugavas loku ainavu, AAA "Augšzeme" un teritorijas plānojumos noteiktām ainaviski vērtīgām teritorijām . Nīcgales IAN kontekstā šīs teritorijas vērtējamas kā plašāka reģionālā ainavas jutīguma fons, nevis kā tiešās ietekmes pamatteritorija. Ņemot vērā attālumu, reljefu, mežu un lauku mozaīkveida struktūru, kā arī to, ka fotofiksāciju analīzē jau 7–10 km attālumā VES pārsvarā uztveramas kā fona elementi vai nav identificējamas, būtiska ietekme uz minēto attālāko teritoriju ainavas raksturu nav paredzama.

34 Vides pārraudzības valsts birojs, 2024. Programma Nr. 5-03/44/2024 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja parka "Nīcgale" un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Augšdaugavas novada Nīcgales, Dubnas un Kalupes pagastā. 27.12.2024. Rīga: Vides pārraudzības valsts birojs.

35 Augšdaugavas novada pašvaldība, 2025. Par priekšlikumu sniegšanu ietekmes uz vidi novērtējuma programmai. Vēstule Nr. 2.1-9/787. Augšdaugavas novada pašvaldība.

22. attēls. Citi tuvākie vēja pakru projekti.

5.5. Nakts vizuālā ietekme

Papildus diennakts gaišajā laikā vērtējamai VES redzamībai jāņem vērā arī iespējamā nakts vizuālā ietekme, kas saistīta ar aviācijas drošības apgaismojumu. Augšdaugavas novada pašvaldība īpaši norādījusi, ka ainavas uztveres izmaiņas lielā attālumā jāvērtē arī naktī, kad redzamas apgaismotās turbīnu daļas[35]. Bará and Lima (2023) piedāvātā pieeja izmantojama kā metodisks pamatojums tam, ka VES aviācijas drošības apgaismojuma ietekme nakts ainavā var būt uztverama lielākos attālumos nekā dienas laikā redzamās turbīnu konstrukcijas[36].

Nīcgales vēja parka gadījumā nakts vizuālā ietekme visdrīzāk izpaustos kā attāli, punktveida un periodiski redzami gaismas avoti virs meža vai lauku ainavas horizonta, nevis kā pilna VES konstrukciju uztvere. Potenciāli jutīgākas vietas ir atklātās lauksaimniecības ainavas Nīcgales, Kalupes, Rimicānu, Vecvārkavas un Kalupes ezeru apkārtnē, savukārt mežu masīvos un apdzīvoto vietu iekšienē ar apbūvi un apstādījumiem šī ietekme būs ierobežotāka.

36 Bará, S. and Lima, R.C., 2023. Quantifying the visual impact of wind farm lights on the nocturnal landscape. arXiv preprint arXiv:2310.05981.

Minētais pētījuma avots nepiedāvā konkrētu ietekmi mazinošu pasākumu katalogu, tomēr tas pamato nepieciešamību projektēšanas stadijā izvērtēt apgaismojuma intensitāti, mirgošanas režīmu, sinhronizāciju un iespējamus tehnoloģiskus risinājumus, kas samazina pastāvīgu gaismas klātbūtni nakts ainavā, vienlaikus nodrošinot aviācijas drošības prasību izpildi.

Precīzs aviācijas apgaismojuma risinājums jānosaka projektēšanas stadijā, konsultējoties ar VAS "Latvijas gaisa satiksme" un Civilās aviācijas aģentūru, kā to paredz IVN programma attiecībā uz lidojumu drošību un radiotehniskajiem līdzekļiem .

5.6. Būvniecības un transportēšanas ietekme uz ainavu

Papildus VES ekspluatācijas laikā sagaidāmajai vizuālajai ietekmei jāņem vērā arī būvniecības un transportēšanas posma īslaicīgā ietekme uz ainavu. IVN programmā norādīts, ka paredzētās darbības ietekmes teritorijā jāietver arī transportēšanas maršruti, pievedceļi, pagaidu un pastāvīgie infrastruktūras objekti, atmežojamās platības un teritorijas sagatavošanas darbi[34]. Ainavas kontekstā šī ietekme galvenokārt var izpausties kā ceļmalu apauguma pārveide, lokāla meža ainavas atvēršana, pagaidu būvlaukumu vizuālā klātbūtne un esošās ceļu ainavas pārveidošana. Šie aspekti plašāk vērtējami ietekmi mazinošo pasākumu nodaļā, īpaši attiecībā uz pievedceļu, montāžas laukumu un transportēšanas risinājumu optimizāciju.

6. Ietekmi mazinoši pasākumi

Vēja elektrostaciju radīto ainavisko ietekmi nav iespējams pilnībā novērst ar vienkāršiem tehniskiem vai lokāliem labiekārtojuma risinājumiem, jo VES pēc sava mēroga ir tāli redzami vertikāli infrastruktūras objekti. Līdz ar to ietekmi mazinošie pasākumi šajā novērtējumā vērsti galvenokārt uz vizuālās ietekmes samazināšanu jutīgākajās skatu vietās, ainavas fragmentācijas ierobežošanu un vēja parka infrastruktūras iespējami saskaņotu integrēšanu esošajā meža, purvu un lauku ainavā.

6.1. VES izvietojuma optimizācija

Fotofiksāciju un fotomontāžu analīze apliecina, ka būtiskākā vizuālā atšķirība starp A un B alternatīvu saistīta ar A alternatīvā paredzēto ziemeļaustrumu VES klāsteri. Šis klāsteris vairākās skatu vietās, īpaši Rimicānu, Vecvārkavas, Lielā Kalupes ezera un atsevišķos ziemeļu un austrumu skatu punktos, palielina vēja parka vizuālo klātbūtni un paplašina VES uztveri horizontā. Tādēļ no ainavas ietekmes mazināšanas viedokļa B alternatīva vērtējama kā ainaviski labvēlīgāka, jo samazina VES skaitu no 41 līdz 31 un vairākās jutīgās skatu vietās būtiski mazina vēja parka redzamību.

Ainavas ietekmes mazināšanas nolūkā rekomendējams priekšroku dot B alternatīvas principam vai līdzvērtīgam risinājumam, kas nepieļauj ziemeļaustrumu VES klāstera attīstību tādā apjomā, kāds paredzēts A alternatīvā. Šāds risinājums ļautu samazināt vizuālo slodzi uz Rimicānu un Vecvārkavas apkārtnes atklātajām lauku ainavām, kā arī mazinātu vēja parka telpisko izkliedi no vairākiem ziemeļu un austrumu skatu virzieniem.

Papildus īpaši izvērtējama VES N27 un N29 attīstības nepieciešamība vai novietojuma optimizācija. Fotomontāžu analīze rāda, ka no AAA "Nīcgales meži" centrālā ainaviski vērtīgā ceļa šīs VES var būt uztveramas kā izteikti vertikāli tehnogēni elementi ceļa perspektīvas noslēgumā. Ja minētās VES netiktu attīstītas vai to novietojums tiktu būtiski pārskatīts, tiešā vizuālā ietekme uz šo konkrēto AAA iekšējās ainavas skatu koridoru tiktu būtiski samazināta vai praktiski novērsta. Šī rekomendācija skatāma kā mērķēts ainavas ietekmes mazināšanas pasākums vienā no jutīgākajām identificētajām lokācijām.

6.2. Pievedceļu un būvlaukumu izvietojuma optimizācija

Piekļuve VES būtu maksimāli jānodrošina pa esošajiem meža ceļiem, mežsaimniecības infrastruktūru un jau esošām lineārām struktūrām. Jaunu pievedceļu izbūve pieļaujama tikai vietās, kur piekļuvi nav iespējams nodrošināt pa esošo ceļu tīklu vai kur esošo ceļu pārbūve radītu lielāku ainavisku vai ekoloģisku ietekmi.

Jaunu ceļu projektēšanā jāievēro esošā meža un meliorācijas struktūra. Pievedceļus vēlams veidot paralēli esošiem grāvjiem, stigām vai citiem lineāriem ainavas elementiem, lai neveidotu jaunu, ainavai svešu fragmentāciju. Īpaši jāizvairās no plašu taisnu koridoru izciršanas meža masīvos, ja tas nav tehniski nepieciešams, jo šādi koridori var palielināt VES redzamību no meža ceļiem, AAA "Nīcgales meži" iekšējās telpas un citām slēgtām meža ainavām.

Pievedceļu un montāžas laukumu ierīkošanā jāierobežo kailciršu platības un jāizvairās no liekas mežmalu atvēršanas jutīgu skatu virzienos. Vietās, kur esošais apaugums būtiski samazina VES redzamību no apdzīvotām vietām, ceļiem, rekreācijas objektiem vai AAA "Nīcgales meži", šāds apaugums pēc iespējas saglabājams.

6.3. AAA "Nīcgales meži" un Nīcgales Lielā akmens apkārtnes aizsardzība ainavas kontekstā

AAA "Nīcgales meži" teritorijā galvenā ainaviskā vērtība saistīta ar iekšējo meža ainavas pieredzi, Nīcgales Lielo akmeni, piekļuves ceļiem, ainaviski vērtīgajiem ceļu posmiem un lokāliem meža skatu koridoriem. Tādēļ vēja parka infrastruktūras plānošanā īpaši jāizvairās no papildu redzamības palielināšanas šajā teritorijā.

Nav rekomendējama jaunu pievedceļu, atklātu būvlaukumu vai citu infrastruktūras elementu izvietošana tā, lai tie palielinātu vizuālo atvērumu uz VES no Nīcgales Lielā akmens, ceļa uz akmeni vai AAA centrālajiem ainaviski vērtīgajiem ceļu posmiem. Ja būvdarbu vai transportēšanas vajadzībām nepieciešama mežaudžu vai apauguma pārveide AAA tuvumā, tās apjoms izvērtējams ne tikai tehniskā, bet arī ainavas uztveres kontekstā.

Nīcgales Lielā akmens apkārtnē nav nepieciešami mākslīgi "skatu atvērumi" VES virzienā. Tieši pretēji, esošais meža un krūmu apaugums šajā vietā darbojas kā nozīmīgs ainavas ietekmi mazinošs elements, jo ierobežo VES redzamību un saglabā objekta iekšējās meža ainavas raksturu.

6.4. Elektropārvades un inženierkomunikāciju risinājumi

Lai nepieļautu papildu vertikālu vai lineāru tehnogēnu elementu ienākšanu ainavā, vēja parka iekšējās elektrokabeļu līnijas iespēju robežās izbūvējamas pazemē. Tas samazina ainavas vizuālo fragmentāciju un novērš jaunu gaisvadu līniju veidošanos meža un lauku ainavā.

Ja nepieciešama jaunu inženierkomunikāciju vai apakšstaciju izbūve, to novietojums un vizuālais risinājums jāplāno tā, lai objekti pēc iespējas izmantotu esošās tehniskās un mežsaimniecības infrastruktūras tuvumu. Apakšstacijas, transformatoru laukumi, tehniskās ēkas un citas palīgēkas iespēju robežās izvietojamas vietās, kur tās nav tieši eksponētas no publiskiem ceļiem, rekreācijas vietām, kultūrvēsturiskiem objektiem vai apdzīvotu vietu atklātajiem skatu virzieniem.

6.5. VES vizuālie parametri

Lai mazinātu vizuālo fragmentāciju un nodrošinātu vēja parka uztveri kā vienotu infrastruktūras grupu, rekomendējams visā vēja parkā izmantot savstarpēji saskaņotus VES vizuālos parametrus. VES krāsojumam jābūt neitrālam, vēlams gaiši pelēkos vai baltpelēkos toņos, kas samazina kontrastu pret debesīm dažādos laikapstākļos. Nav rekomendējama savstarpēji kontrastējošu krāsu, dekoratīvu elementu vai atšķirīgu mastu krāsojuma risinājumu izmantošana, ja vien to nenosaka aviācijas drošības prasības.

VES modeļu, mastu augstumu un rotoru proporciju izvēlē jācenšas nodrošināt vizuālu vienotību. Būtiskas atšķirības starp atsevišķu VES augstumiem vai rotora proporcijām var palielināt

vizuālo disonansi un fragmentēt vēja parka kopējo uztveri. Ja turpmākajā projektēšanas gaitā tiek mainīts VES modelis, augstums vai rotora diametrs, nepieciešams pārliecināties, ka izmaiņas nepārsniedz šajā novērtējumā analizētos vizuālās ietekmes apstākļus.

Aviācijas drošības apgaismojuma risinājums izvērtējams tā, lai tas vienlaikus nodrošinātu lidojumu drošības prasību izpildi un pēc iespējas samazinātu nakts ainavas vizuālo piesārņojumu. Ja normatīvi un atbildīgās aviācijas institūcijas to pieļauj, projektēšanas stadijā izvērtējama sinhronizēta mirgošanas režīma izmantošana, gaismas intensitātes pielāgošana meteoroloģiskajai redzamībai un citi tehniski risinājumi, kas samazina pastāvīgu vai pārmērīgu gaismas ietekmi uz apkārtējo ainavu.

Nakts ainavas vizuālās ietekmes mazināšanai projektēšanas stadijā izvērtējams tāds aviācijas drošības apgaismojuma risinājums, kas nodrošina normatīvo prasību izpildi, vienlaikus samazinot nevajadzīgu gaismas klātbūtni nakts ainavā. Vispārējie gaismas piesārņojuma mazināšanas principi paredz ierobežot apgaismojumu līdz funkcionāli nepieciešamajam apjomam un lietot to tikai tur un tad, kad tas nepieciešams[37]. Vēja parku gadījumā kā viens no tehnoloģiski iespējamajiem risinājumu virzieniem starptautiskajā praksē minamas gaisa kuģu detekcijā balstītas aviācijas apgaismojuma sistēmas (no angļu val. *Aircraft Detection Lighting System*), kurās brīdinājuma gaismas var būt pasīvā režīmā un aktivizēties, konstatējot gaisa kuģa tuvošanos šķērslim[38]. Šāda risinājuma piemērojamība konkrētajā projektā jāvērtē projektēšanas stadijā sadarbībā ar Civilās aviācijas aģentūru un VAS "Latvijas gaisa satiksme".

6.6. Būvdarbu un transportēšanas ietekmes ierobežošana

VES transportēšanas maršruti jāizvēlas tā, lai pēc iespējas mazāk pārveidotu ceļu ainavu, ceļmalu apstādījumus, alejas, mežmalas un ainaviski nozīmīgus ceļu posmus. Transportēšanas un būvdarbu laikā nav pieļaujama neatgriezeniska ietekme uz ceļmalu ainavu vietās, kur koku rindas, krūmu joslas vai mežmalas veido būtisku vizuālo aizsegu no apdzīvotām vietām vai rekreācijas objektiem.

Ja transportēšanas vajadzībām nepieciešama koku vai krūmu izciršana, tā veicama minimāli nepieciešamajā apjomā. Pēc būvdarbu pabeigšanas traucētās teritorijas sakārtojamas, atjaunojot zemsedzi, ceļmalu struktūru un vizuāli sakārtotu ainavas raksturu. Pagaidu būvlaukumi un tehniskās zonas pēc būvdarbu beigām rekultivējamas vai integrējamas turpmākajā zemes izmantošanā.

Īpaša uzmanība pievēršama ceļiem un piekļuves posmiem AAA "Nīcgales meži", Nīcgales Lielā akmens, Kalupes ezeru, kultūrvēsturisko objektu un apdzīvoto vietu tuvumā. Šajās vietās jebkura ceļmalu pārveide vērtējama ne tikai no transportēšanas tehniskās nepieciešamības, bet arī no ainavas uztveres viedokļa.

37 Falchi, F., Cinzano, P., Elvidge, C.D., Keith, D.M. and Haim, A., 2020. Limiting the impact of light pollution on human health, environment and stellar visibility. arXiv preprint arXiv:2007.02063.

38 Wikipedia contributors, 2026. Obstacle Collision Avoidance System. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Pieejams: https://en.wikipedia.org/wiki/Obstacle_Collision_Avoidance_System [Skatīts 14.05.2026].

6.7. Kultūrvēsturisko objektu aizsardzība

Saskaņā ar vērtējuma rezultātiem VES izvietošana tiešā veidā neskar valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu aizsargjoslas. Tomēr būvdarbu laikā jāievēro piesardzības princips, īpaši vietās, kur paredzēti zemes darbi, pievedceļu izbūve vai komunikāciju ierīkošana kultūrvēsturisku objektu tuvumā.

Ja būvdarbu laikā tiek atklātas iepriekš nezināmas kultūrvēsturiskas vērtības, arheoloģiski priekšmeti, apbedījumi vai citas iespējamas kultūras mantojuma liecības, darbi attiecīgajā vietā nekavējoties pārtraucami un par atradumu jāziņo Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

6.8. Rekreācijas un sabiedrības informēšanas iespējas

Vēja parka attīstība var tikt izmantota arī kā iespēja veidot izglītojošu un sabiedrībai saprotamu stāstu par atjaunīgo enerģiju, ainavas pārmaiņām un teritorijas ilgtspējīgu attīstību. Šāda pieeja pati par sevi nemazina VES redzamību, tomēr var palīdzēt sabalansēt sabiedrības uztveri, skaidrojot, kāpēc ainavā parādās jauni infrastruktūras elementi un kā tie saistīti ar valsts enerģētikas un klimata mērķiem.

Vēja parka attīstītājs sadarbībā ar pašvaldību var izvērtēt iespēju izveidot informatīvus materiālus vai stendus par vēja enerģiju, ainavas pārmaiņām un dabas vērtībām, īpaši vietās, kur tas nekonfliktē ar AAA "Nīcgales meži" un Nīcgales Lielā akmens ainavisko pieredzi. Šādi risinājumi nav izvietojami pašā jutīgākajā Nīcgales Lielā akmens uztveres telpā, ja tie varētu radīt papildu vizuālu piesārņojumu, bet tos var apsvērt pie piemērotām piekļuves vai informācijas vietām ārpus galvenajiem jutīgajiem skatu punktiem.

Pašvaldībai un attīstītājam iespējams vērtēt arī vietējās infrastruktūras uzlabošanas pasākumus, kas saistīti ar rekreācijas vietu sakārtošanu, ceļu kvalitāti, labiekārtojumu vai informatīvu materiālu izstrādi. Šādi pasākumi nedrīkst tikt pasniegti kā tieša vizuālās ietekmes kompensācija, ja tie šo ietekmi faktiski nesamazina, tomēr tie var veicināt sabalansētāku projekta integrāciju vietējā teritorijas attīstībā.

6.9. Monitorings un turpmāka izvērtēšana

Pēc vēja parka izbūves rekomendējams veikt faktiskās vizuālās ietekmes pārbaudi no galvenajām jutīgajām vietām, tostarp Nīcgales Lielā akmens apkārtnes, AAA "Nīcgales meži" centrālā ceļa posma, Lielā Kalupes ezera, Rimicāniem, Vecvārkavas un Nīcgales ciema atklātajiem skatu punktiem. Šāda pārbaude ļautu salīdzināt faktiskās redzamības apstākļus ar fotomontāžu un ZVI analīzes rezultātiem.

Ja pēc vēja parka izbūves tiek konstatēta būtiski lielāka vizuālā ietekme nekā novērtējumā paredzēts, īpaši jutīgās publiski pieejamās vietās, izvērtējami papildu lokāli risinājumi. Tie var ietvert apauguma saglabāšanu vai atjaunošanu, lokālu labiekārtojuma pielāgošanu, skatu organizēšanu vai informatīvu skaidrojumu par ainavas pārmaiņām. Vienlaikus jāņem vērā, ka jau izbūvētu VES vizuālo ietekmi pēc būtības nav iespējams būtiski samazināt ar vienkāršiem ainavu labiekārtojuma pasākumiem, tādēļ galvenā nozīme ir izvietojuma un infrastruktūras optimizācijai pirms būvniecības.

6.10. Kopsavilkums par ietekmi mazinošiem pasākumiem

No ainavas viedokļa būtiskākie ietekmi mazinošie pasākumi ir B alternatīvas principa izvēle vai līdzvērtīga ziemeļaustrumu VES klāstera neattīstīšana, VES N27 un N29 attīstības nepieciešamības izvērtēšana AAA "Nīcgales meži" centrālā ceļa skatu perspektīvas kontekstā, esošo meža un krūmu joslu saglabāšana jutīgajos skatu virzienos, jaunu pievedceļu un atmežojamo platību optimizācija, kā arī vienots un neitrāls VES vizuālais risinājums.

Minēto pasākumu īstenošana ļautu samazināt vēja parka redzamību vairākās jutīgās skatu vietās un ierobežot ainavas fragmentāciju, vienlaikus saglabājot paredzētās darbības iespēju teritorijā, kur tieši ainaviski izslēdzoši plānošanas ierobežojumi nav konstatēti. Vēja parks saglabātos kā redzama ainavas pārmaiņa, taču tā ietekme būtu mērķtiecīgāk koncentrēta un mazāk izteikta jutīgākajās ainavas uztveres vietās.

7. Secinājumi

Vēja parka "Nīcgale" ietekmes uz ainavu novērtējums veikts, analizējot paredzētās darbības novietojumu, esošo ainavas raksturu, plānošanas dokumentu nosacījumus, teorētisko redzamību, lauka apsekojumu rezultātus, fotofiksācijas un fotomontāžas. Vērtējumā īpaši nošķirta teorētiskā VES redzamība no faktiskās vizuālās uztveres un ietekmes uz ainavas raksturu, jo VES redzamība pati par sevi nav automātiski pielīdzināma būtiskai negatīvai ietekmei uz ainavu.

Paredzētā darbība plānota Augšdaugavas novadā, valsts meža zemēs, ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, ārpus aizsargājamiem ainavu apvidiem un ārpus teritorijas plānojumā noteiktām ainaviski vai kultūrvēsturiski jutīgām TIN teritorijām. Plānotās VES neatrodas teritorijas plānojumā noteiktās ainaviskās vai kultūrvēsturiskās aizsargjoslās. Vienlaikus vēja parks telpiski izvietojas ap AAA "Nīcgales meži", tādēļ šī teritorija IAN ietvaros vērtēta kā galvenā jutīgā ainavas telpa.

Esošā ainava vēja parka tiešajā teritorijā raksturojama kā mežaina un purvaina, ar izteiktu saimniecisko mežu, meliorācijas tīkla, meža ceļu un purvu teritoriju klātbūtni. Plašākā vizuālās uztveramības zonā ainava kļūst daudzveidīgāka, ietverot lauksaimniecības zemju mozaīkainavas, Kalupes ezeru apkārtni, Daugavas un Dubnas ielejas ainavas, apdzīvotas vietas, viensētu teritorijas, rekreācijas objektus un kultūrvēsturiskas vietas. Līdz ar to ainavas jutīgums nav vienmērīgs, bet mainās atkarībā no skata atvērtības, uztvērēju klātbūtnes, apauguma un konkrētās vietas ainaviskās nozīmes.

ZVI redzamības analīze rāda, ka teorētiski lielākā VES redzamība sagaidāma atklātākās lauksaimniecības zemēs Nīcgales, Kalupes, Rimicānu, Vecvārkavas un Kalupes ezeru apkārtnē. Savukārt meža masīvos, purvainās meža teritorijās, Daugavas un Dubnas ieleju pazeminājumos, kā arī apdzīvoto vietu daļās ar apbūvi un apstādījumiem faktiskā redzamība daudzviet ir būtiski ierobežota. Redzamības karte sagatavota A alternatīvai kā nelabvēlīgākajam scenārijam, tādēļ tā raksturo teorētisko redzamības potenciālu, nevis faktiskās ietekmes intensitāti dabā.

Fotofiksāciju un fotomontāžu analīze apliecina, ka VES redzamība vēja parka apkārtnē būs telpiski nevienmērīga. Atsevišķās vietās VES būs labi uztveramas un radīs lokāli nozīmīgu vizuālu pārmaiņu, īpaši pie Lielā Kalupes ezera, Rimicānos, Vecvārkavas publiskās ārtelpas apkārtnē, atsevišķos atklātos lauku skatos un pašā vēja parka teritorijā. Tomēr lielā daļā analizēto skatu VES redzamību būtiski samazina attālums, apaugums, meža joslas, apbūve, ainavas fragmentācija un sezonalitāte.

AAA "Nīcgales meži" kontekstā secināms, ka plānotās VES tieši nepārveido aizsargājamās teritorijas ainavas struktūru, meža ceļus, Nīcgales Lielā akmens apkārtni, Saušupes palienes pļavas vai platlapju mežus. Ietekme uz AAA galvenokārt saistāma ar iespējamu ārējā vizuālā konteksta izmaiņu atsevišķos skatu koridoros. Nīcgales Lielā akmens apkārtnē VES redzamība iespējama galvenokārt fragmentāri un sezonāli, caur koku stumbriem un vainagiem, bet tā nepārņem paša objekta ainavisko un kultūrvēsturisko dominanci. Tomēr AAA centrālā ainaviski vērtīgā ceļa posmā atsevišķas DA klāstera VES var kļūt par izteiktu tehnogēnu akcentu ceļa perspektīvā, tādēļ šī vieta vērtējama kā viena no jutīgākajām lokācijām.

Apdzīvoto vietu kontekstā nozīmīgāka vizuālā ietekme konstatējama vietās, kur ciemu perifērijā vai publiskās ārtelpās paveras atklāti skati uz vēja parku. Īpaši tas attiecas uz Rimicāniem un Vecvārkavu, kur A alternatīvas ZA klāsteris var būt labi uztverams. Nīcgales ciema atklātajās teritorijās VES būs redzamas, taču tās uztveramas ainavā, kur jau ir dzelzceļa, ceļu, elektrolīniju un citu tehnisku elementu klātbūtne. Kalupes ciema centrā, Vabolē, Pelēčos, Vārkavā un citās attālākās vai fragmentētākās apdzīvotās vietās ietekme kopumā vērtējama kā zema vai ļoti zema.

Kultūrvēsturisko objektu un rekreācijas vietu kontekstā būtiskākā uzmanība pievēršama Nīcgales Lielajam akmenim, Kalupes ezeru apkārtnei, Grancovas alejai, Arendoles muižas apkārtnei un atsevišķām baznīcām. Vērtējums rāda, ka vairumā šo vietu VES redzamība ir daļēja, attālināta vai ierobežota ar apaugumu un apbūvi. Lielā Kalupes ezera atpūtas vietā VES redzamība ir izteiktāka un ietekme vērtējama kā augsta vai lokāli nozīmīga, jo skats ir atklāts, saistīts ar rekreāciju un VES labi izceļas virs koku galotnēm. Grancovas alejas un vairāku kultūrvēsturisko objektu gadījumā galvenā ainaviskā vērtība saistīta ar lokālu, iekšēju uztveres telpu, kuru VES būtiski nepārveido.

A un B alternatīvu salīdzinājums rāda, ka B alternatīva ir ainaviski labvēlīgāka, jo paredz mazāku VES skaitu un neietver A alternatīvai raksturīgo ziemeļaustrumu VES klāsteri. Šī atšķirība būtiski samazina vizuālo ietekmi vairākās jutīgās skatu vietās, īpaši Rimicānos, Vecvārkavā, Lielā Kalupes ezera apkārtnē un atsevišķos ziemeļu, ziemeļaustrumu un austrumu skatu virzienos. Vietās, kur redzamību nosaka dienvidaustrumu vai ziemeļrietumu klāsteri, vai kur VES aizsedz apaugums, alternatīvu atšķirība ir neliela vai nebūtiska.

No ainavas ietekmes mazināšanas viedokļa priekšroka dodama B alternatīvas principam vai līdzvērtīgam risinājumam, kas samazina vēja parka vizuālo izkliedi un nepieļauj ZA klāstera attīstību A alternatīvā paredzētajā apjomā. Papildus izvērtējama VES N27 un N29 attīstības nepieciešamība vai novietojuma optimizācija, jo šīs turbīnas rada lokāli nozīmīgu ietekmi uz AAA "Nīcgales meži" centrālā ainaviski vērtīgā ceļa skatu perspektīvu.

Nozīmīgi ietekmi mazinoši pasākumi ir esošo meža un krūmu joslu saglabāšana jutīgajos skatu virzienos, pievedceļu un atmežojamo platību optimizācija, piekļuves nodrošināšana pa esošajiem ceļiem, pazemes elektrokabeļu izmantošana, vienots un neitrāls VES vizuālais risinājums, kā arī izvairīšanās no papildu vizuālu atvērumu veidošanas AAA "Nīcgales meži", Nīcgales Lielā akmens un citu jutīgu ainavas vietu virzienā. Šie pasākumi nevar pilnībā novērst VES redzamību, bet var samazināt ietekmes intensitāti un nepieļaut nevajadzīgu ainavas fragmentāciju.

Kumulatīvās vizuālās ietekmes kontekstā secināms, ka Nīcgales vēja parka tuvumā nav cita vēja parka, kas būtu uztverams vienā kopējā skatu telpā ar plānoto vēja parku. Tuvākais vēja parks atrodas vismaz aptuveni 20 km attālumā, tādēļ kumulatīvā vizuālā ietekme nav vērtējama kā būtiska. Pat ja plašākā teritorijā teorētiskās redzamības zonas pārklājas, tas nenozīmē, ka abi vēja parki būs uztverami vienā skatā kā savstarpēji saistīta ainavas pārveide.

Kopumā secināms, ka vēja parks "Nīcgale" radīs redzamas ainavas pārmaiņas, tomēr šī ietekme nebūs vienmērīga vai visaptveroša. Izteiktāka ietekme sagaidāma atsevišķās atklātās ainavās, rekreācijas vietās, apdzīvoto vietu perifērijās un lokālos meža ceļu koridoros. Lielā daļā

izpētes teritorijas VES būs uztveramas kā attālināti, daļēji aizsegti vai fona elementi. Tādēļ ietekme uz ainavu kopumā vērtējama kā lokāli nozīmīga atsevišķās jutīgās vietās, bet kopumā ne tāda, kas būtiski pārveidotu plašākas teritorijas ainavas raksturu.

Paredzētā darbība, ievērojot ietekmi mazinošos pasākumus un priekšroku dodot ainaviski labvēlīgākam izvietojuma risinājumam, ir savietojama ar izpētes teritorijas meža, purvu un lauku mozaīkainavas raksturu. Vienlaikus turpmākajā projektēšanas un saskaņošanas procesā īpaša uzmanība saglabājama AAA "Nīcgales meži", Nīcgales Lielā akmens, Kalupes ezeru, Rimicānu un Vecvārkavas apkārtnes skatu vietām, jo tieši šajās lokācijās vizuālās ietekmes nozīmīgums ir augstāks un nepieciešama piesardzīgāka projekta risinājumu izvēle.

8. Pielikumi

- 1. pielikums - Fotomontāžu analīze
- 2. pielikums - Fotomontāžu analīzes kopsavilkums
- 3. pielikums – Fotomontāžas (tikai elektroniski)

9. Izmantotie avoti

1. Ekonomikas ministrija (EM), n.d. Nacionālais enerģētikas un klimata plāns. Pieejams: https://www.em.gov.lv/lv/nacionalais-energetikas-un-klimata-plans (skatīts: 28.04.2026).
Klimata un enerģētikas ministrija (KEM), 2025. Latvijas enerģētikas stratēģija. Pieejams: https://www.kem.gov.lv/sites/kem/files/media_file/LV_Ener%C4%A3%C4%93tikas_strat%C4%93%C4%A3ija_05.2025.pdf (skatīts: 28.04.2026).
2. Abromas, J. and Kamičaitytė-Virbašienė, J., 2015. Identification of Visual Influence Zones of Wind Farms in Lithuania. Architecture and Urban Planning, 9, pp. 43–46. doi:10.7250/aup.2014.006.
3. Latvijas Republikas Saeima (2010). Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Pieejams: https://www.mk.gov.lv/lv/media/15129/download?attachment (skatīts: 05.05.2026).
4. Latvijas Republikas Saeima (2020). Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (NAP2027). Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/315879-par-latvijas-nacionalo-attistibas-planu-20212027-gadam-nap2027 (skatīts: 05.05.2026).
5. Ministru kabinets (2024). Aktualizētais Nacionālais enerģētikas un klimata plāns 2021.–2030. gadam. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/353615 (skatīts: 05.05.2026.).
6. Klimata un enerģētikas ministrija (2025). Enerģētikas stratēģija Latvija | 2050. Pieejams: https://www.kem.gov.lv/sites/kem/files/media_file/LV_Ener%C4%A3%C4%93tikas_strat%C4%93%C4%A3ija_05.2025.pdf (Skatīts: 05.05.2026.)
7. Ministru kabinets (2024) Par Ainavu politikas ieviešanas plānu 2024.–2027. gadam. Ministru kabineta rīkojums Nr. 238, pieņemts 28.03.2024. Latvijas Vēstnesis, 65, 03.04.2024. Pieejams: https://tapportals.mk.gov.lv/attachments/legal_acts/document_versions/4480247a-a620-49b4-9448-ac7bca7aff19/download (Skatīts: 05.05.2026.)

8. Latgales plānošanas reģions. (2010). Latgales stratēģija 2030. Apstiprināta 01.12.2010. Pieejams: https://lpr.gov.lv/wp-content/uploads/2011/lpr-planosanas-dokumenti/Latgales_strategija_2030_apstiprinata_01.12.2010.pdf (Skatīts: 05.05.2026.)
9. Latgales plānošanas reģions (2021). Latgales plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027. gadam. Rēzekne. Pieejams: https://lpr.gov.lv/lv/padome-l2f3/planosana/ (Skatīts: 05.05.2026.)
10. Daugavpils valstspilsētas pašvaldība un Augšdaugavas novada pašvaldība (2021). Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Pieejams: https://www.daugavpils.lv/assets/upload/manager/AttistibasDepartaments/Dokumenti/Planosana/I_IAS_04102021_gala.pdf (skatīts: 05.05.2026).
11. Augšdaugavas novada pašvaldība, 2022. Daugavpils valstspilsētas un Augšdaugavas novada attīstības programma 2022.–2027. gadam. Pieejams: https://www.augsdaugavasnovads.lv/lv/attistibas-programma (skatīts: 05.05.2026)
12. Preiļu novada pašvaldība (2022) Preiļu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija. Preiļi: Preiļu novada pašvaldība. Pieejams: https://www.preili.lv/lv/ilgtspejigas-attistibas-strategija (skatīts: 06.05.2026)
13. Preiļu novada pašvaldība (2022) Preiļu novada attīstības programma 2022.–2029. gadam: Stratēģiskā daļa. Pieejams: https://www.preili.lv/lv/media/418/download?attachment (Skatīts: 06.05.2026.).
14. Daugavpils novada dome (2014). Daugavpils novada domes 2014. gada 2. jūlija saistošie noteikumi Nr. 13 "Daugavpils novada teritorijas plānojuma 2012.–2023. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un grafiskā daļa". Pieejams: https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_219 (skatīts 28.08.2026.).
15. Augšdaugavas novada pašvaldības Centrālā pārvalde (2025). 2025. gada 29. augusta vēstule Nr. 2.1-9/906 "Par paredzētās darbības atbilstību teritorijas plānojumam".
16. Ministru kabinets (2013). Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi", 53.5. apakšpunkts, 161. un 162. punkts. Pieejams: https://likumi.lv/ta/id/256866 (skatīts 28.08.2026.).
17. Ministru kabineta 2021. gada 14. decembra noteikumi Nr. 821 "Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi". Publicēts: Latvijas Vēstnesis, 243, 16.12.2021. Stājas spēkā: 17.12.2021. Pieejams: Latvijas Republikas tiesību aktu datubāzē / Latvijas Vēstnesī.
18. Latvijas Ainavu atlants, n.d. Par ainavu atlantu: ainavapvidi. Pieejams: https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Par-ainavu-atlantu?views=Ainavapvidi [Skatīts 11.05.2026].
19. Nikodemus, O., Kļaviņš, M., Krišjāne, Z. un Zelčs, V. red., 2018. Latvija. Zeme, daba, tauta, valsts. Rīga: Latvijas Universitāte. ISBN 9789934182976.
20. Centrālā statistikas pārvalde, 2026. Pastāvīgo iedzīvotāju blīvums reģionos, novados, pilsētās un pagastos gada sākumā (atbilstoši robežām 2022. gada sākumā, eksperimentālā statistika), tabula DNSTE. Oficiālās statistikas portāls. Pieejams: https://data.stat.gov.lv/pxweb/lv/OSP_PUB/START/DNSTE/ [Skatīts 11.05.2026].
21. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Izstrādātājs: Daugavpils Universitāte. Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde. Daugavpils, 2018. Pieejams: https://www.daba.gov.lv/lv/nicgales-mezi (skatīts: 06.05.2026.)

22. Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, 2024. Par priekšlikumiem ietekmes uz vidi novērtējumam. Vēstule Nr. 05-05/6690, 12.12.2024. Rīga: Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.
23. Latvia Travel, n.d. Nīcgales Lielais akmens. Pieejams: https://www.latvia.travel/lv/apskates-vieta/nicgales-lielais-akmens [Skatīts 08.05.2026].
24. Augšdaugavas novada pašvaldība, n.d. Tiekamies Augšdaugavas novadā! Augšdaugavas novads. Pieejams: https://www.augsdaugavasnovads.lv/lv/media/4385/download?attachment [Skatīts 08.05.2026].
25. Latvijas Atvērto datu portāls, 2026. Latvijas Atvērto datu portāls. Pieejams: https://data.gov.lv/lv [Skatīts 14.05.2026].
26. Ainavu dārgumi, 2026. Ainavu dārgumu karte. Pieejams: https://ainavudargumi.lv/karte/ [Skatīts 14.05.2026].
27. Latvijas Digitālais ainavu atlants, 2026. Latvijas Digitālais ainavu atlants: ainavzemes. Pieejams: https://experience.arcgis.com/experience/6c0b5c1cfaaa4bffb3c44b79158cd93c/page/Par-ainavu-atlantu?views=Ainavzemes [Skatīts 14.05.2026].
28. Latvijas Kultūras kanons, 2026. Latvijas Kultūras kanons: karte. Pieejams:https://kulturaskanons.lv/maps/ [Skatīts 14.05.2026].
29. Daugavpils Universitāte, 2018. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Daugavpils: Daugavpils Universitāte. Pasūtītājs: Dabas aizsardzības pārvalde.
30. Daugavpils Universitāte, 2018. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" teritorijas ainaviski nozīmīgo teritoriju karte. 8.2. pielikums. No: Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns 2019.–2031. gadam. Daugavpils: Daugavpils Universitāte.
31. Crichton, F., Dodd, G., Schmid, G., Gamble, G. and Petrie, K.J., 2014. Can expectations produce symptoms from infrasound associated with wind turbines? Health Psychology, 33(4), pp. 360–364. doi:10.1037/a0031760.
32. Health Canada, 2014. Wind Turbine Noise and Health Study: Summary of Results. Ottawa: Health Canada.
33. Vides pārraudzības valsts birojs, 2024. Programma Nr. 5-03/44/2024 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja parka "Nīcgale" un tā saistītās infrastruktūras būvniecībai Augšdaugavas novada Nīcgales, Dubnas un Kalupes pagastā. 27.12.2024. Rīga: Vides pārraudzības valsts birojs.
34. Augšdaugavas novada pašvaldība, 2025. Par priekšlikumu sniegšanu ietekmes uz vidi novērtējuma programmai. Vēstule Nr. 2.1-9/787. Augšdaugavas novada pašvaldība.
35. Bará, S. and Lima, R.C., 2023. Quantifying the visual impact of wind farm lights on the nocturnal landscape. arXiv preprint arXiv:2310.05981.
36. Falchi, F., Cinzano, P., Elvidge, C.D., Keith, D.M. and Haim, A., 2020. Limiting the impact of light pollution on human health, environment and stellar visibility. arXiv preprint arXiv:2007.02063.
37. Wikipedia contributors, 2026. Obstacle Collision Avoidance System. Wikipedia, The Free Encyclopedia. Pieejams: https://en.wikipedia.org/wiki/Obstacle_Collision_Avoidance_System [Skatīts 14.05.2026].

38. NatureScot (2021). Assessing the impact of small-scale wind energy proposals on the natural heritage. NatureScot. Pieejams: https://www.nature.scot/doc/assessing-impact-small-scale-wind-energy-proposals-natural-heritage (skatīts 30.09.2026.).
39. Landscape Institute (2024). Notes and Clarifications on aspects of the 3rd Edition Guidelines on Landscape and Visual Impact Assessment (GLVIA3). Technical Guidance Note LITGN-2024-01. London: Landscape Institute. Pieejams: Landscape Institute — LITGN-2024-01 (skatīts 30.09.2026.).
40. Institute of Environmental Management and Assessment (IEMA) (2023). Verified photomontage illustrations in LVIAs. IEMA. Pieejams: https://www.iema.net/articles/verified-photomontage-illustrations-in-lvias (skatīts 30.09.2026.).

10. Atbildes uz IVN ziņojuma sabiedriskās apspriedes jautājumiem

Preiļu novada pašvaldība vēstule Nr. 4.10/2026/1648 latvijas(laika zīmogs 31.07.2026.)

1.1. Ainaviskā, trokšņa un mirgošanas ietekme

Lūdzam papildināt ziņojumu, izvērtējot:

- ainavisko ietekmi no Vārkavas pamatskolas 2. un 3. stāva;
- ainavisko ietekmi no publiskās un vēsturiskās apbūves (muižām, skolām un citu sabiedriski nozīmīgu ēku augšstāviem);
- mirgošanas efekta un trokšņa ietekmi uz publiskajām ēkām un viensētām, nodrošinot, ka šajās vietās mirgošanas un trokšņa ietekme ir "0" līmenī.

Atbilde

Par ainavisko ietekmi no Vārkavas pamatskolas

Vārkavas pamatskolas gadījumā papildu fotofiksācija veikta no 3. stāva, jo tas konkrētajā ēkā reprezentē konservatīvāku vizuālās ietekmes scenāriju. Palielinoties novērotāja augstumam, samazinās tuvākā apauguma un citu zemāku šķēršļu aizsedzošā ietekme, tādēļ no augstākā stāva potenciāli iespējams uztvert lielāku VES daļu un plašāku vēja parka telpisko izplatību.

Atsevišķa fotomontāža no 2. stāva šajā gadījumā būtiski nepapildinātu novērtējumu, jo skata virziens, priekšplāna struktūra un attālinātā ainava saglabājas līdzīga, bet zemāks novērotāja augstums drīzāk palielina apauguma aizsegumu. Tādēļ 3. stāva skats izmantots kā reprezentatīvs un piesardzīgs scenārijs ēkas augšstāvu vizuālās ietekmes izvērtēšanai.

Papildus fotofiksācija veikta ar skatu pāri skolas sporta laukumam vēja parka virzienā (23. attēls). Priekšplānā dominē skolas teritorijai raksturīga publiskā ārtelpa — sporta laukums, zālājs un labiekārtojuma elementi, savukārt vidusplānu veido ciema perifērijas apstādījumi, atsevišķa apbūve un koku grupas.

No paaugstinātā skatpunkta VES kļūst labāk uztveramas nekā zemes līmenī, jo daļa rotoru un mastu paceļas virs koku galotņu līnijas. Vienlaikus ainavas telpa saglabājas fragmentēta — koku grupas, apbūve un reljefa elementi sadala vēja parku atsevišķās vizuāli uztveramās grupās, nevis veido nepārtrauktu tehnogēnu horizontu.

A alternatīvas gadījumā vēja parka telpiskā klātbūtne ir nedaudz plašāka, jo papildus redzamas VES, kas B alternatīvā nav paredzētas. B alternatīvā VES grupa ir kompaktāka un mazāk izkliedēta skata horizontā. Tomēr arī no 3. stāva VES saglabājas attālināti ainavas elementi un nekļūst par vienīgo vai noteicošo skata komponenti.

Skolas teritorijas un sporta laukuma funkcionālo un vizuālo raksturu joprojām galvenokārt nosaka pati publiskā ārtelpa, apstādījumi un apkārtējā ciema ainava. Līdz ar to paaugstinātais skatpunkts apstiprina VES redzamību no ēkas augšstāviem, taču **būtiska skolas teritorijas ainavas rakstura pārveide nav paredzama**.

23. attēls. Vizualizācija fotofiksācijai no Vārkavas pamatskolas 3. stāva.
Kreisajā pusē ar simboliem – VES novietojuma alternatīvas (A – sarkana; B - zaļa)

Par ainavisko ietekmi no publiskās un vēsturiskās apbūves

Ainavas un vizuālās ietekmes novērtējuma metodiskā pieeja balstās uz reprezentatīvu skatu punktu atlasi, nevis visu teorētiski iespējamo skatu inventarizāciju. Avots *NatureScot* norāda, ka jāizvēlas reprezentatīvi skatu punkti, nevis jāiekļauj visi "nozīmīgie" skatu punkti, un ka to skaitam jābūt samērīgam ar sagaidāmās ietekmes raksturu[39]. Arī avots *Landscape Institute*

39 NatureScot (2021). Assessing the impact of small-scale wind energy proposals on the natural heritage. NatureScot. Pieejams: https://www.nature.scot/doc/assessing-impact-small-scale-wind-energy-proposals-natural-heritage (skatīts 30.09.2026.).

precizē, ka vizuālās ietekmes novērtējuma centrā ir uztvērēji, savukārt konkrētie skatu punkti galvenokārt kalpo ietekmes ilustrēšanai; piemērotākās pieejas izvēle ir ainavas eksperta profesionāls lēmums[40].

Tādēļ nav metodiska pamata modelēt skatu no katras muižas, skolas vai citas sabiedriskas ēkas katra loga vai stāva. Papildu skatu punkts ir pamatots tad, ja:

- ēka vai konkrētais skats ir ainaviski/kultūrvēsturiski īpaši nozīmīgs;
- augstāks novērotāja līmenis var būtiski mainīt secinājumu par VES uztveramību;
- konkrētā telpa ir publiski pieejama vai regulāri izmantota;
- ZVI vai lauka apsekojumi norāda uz potenciāli nozīmīgu redzamību.

Šāda atlase atbilst arī plašākai ainavas vizuālās ietekmes novērtēšanas praksei, kur skatu punktiem jāsniedz līdzsvarots priekšstats par dažādiem uztvērējiem un sagaidāmo ietekmju diapazonu, nevis jāveido izsmeļošs visu iespējamo skatu katalogs[41].

Papildu kontrolskats veikts pie Vecvārkavas muižas ēkas galvenās ieejas, vēja parka virzienā. Šāda vieta reprezentē muižas publiski uztveramo priekšējo ārtelpu un tās tiešo ainavisko kontekstu.

Muižas apkārtnei raksturīga izteikti slēgta un apauguma strukturēta parka ainava. Priekšplānā un vidusplānā skatu veido zālājs, atsevišķi liela izmēra koki un blīvas dažāda augstuma koku un krūmu grupas. Tās veido nepārtrauktu vai daļēji nepārtrauktu vizuālu barjeru vēja parka virzienā.

VES novietojuma simboliskais attēlojums parāda, ka gan A, gan B alternatīvas turbīnas telpiski atrodas aiz esošās koku joslas. Veģetācijas sezonā faktiskā VES uztveramība no šī skatu punkta ir ļoti ierobežota vai praktiski neveidojas. Bezlapu periodā caur koku vainagiem teorētiski varētu būt uztverami atsevišķi VES fragmenti, tomēr arī šādā situācijā starp skatu punktu un VES saglabājas vairāki apauguma slāņi.

A un B alternatīvu atšķirība pēc to telpiskā novietojuma ir identificējama modelī, taču no muižas priekšējās ārtelpas faktiskajā ainavā tā nav būtiski uztverama, jo abu alternatīvu VES redzamību primāri nosaka esošais parka apaugums.

Līdz ar to Vecvārkavas muižas tiešās apkārtnes ainavisko uztveri arī pēc vēja parka izbūves galvenokārt noteiktu muižas parka veģetācija un tās iekšējā telpa. VES nekļūst par muižas priekšējās ārtelpas noteicošu vizuālo elementu, un būtiska ietekme uz muižas tiešo ainavisko kontekstu nav paredzama.

40 Landscape Institute (2024). Notes and Clarifications on aspects of the 3rd Edition Guidelines on Landscape and Visual Impact Assessment (GLVIA3). Technical Guidance Note LITGN-2024-01. London: Landscape Institute. Pieejams: Landscape Institute — LITGN-2024-01 (skatīts 30.09.2026.).

41 Institute of Environmental Management and Assessment (IEMA) (2023). Verified photomontage illustrations in LVIAs. IEMA. Pieejams: https://www.iema.net/articles/verified-photomontage-illustrations-in-lvias (skatīts 30.09.2026.).

Vizuālās ietekmes līmenis: zems līdz ļoti zems. A/B alternatīvu atšķirība: nebūtiska konkrētajā skatu punktā.

24. attēls. Papildus vizualizācija fotofiksācijai pie Vārkavas muižas ēkas.
Labajā pusē ar simboliem – VES novietojuma alternatīvas (A – sarkana; B - zaļa)

Konsultants: **SIA Skepast & Puhkim**
Kalna iela 17-1, Rīga,
Latvija, LV-1003
+371 26605599
info@skpk.lv
Reģ.Nr.: **40203343632**

Vēja parks "Nīcgale"

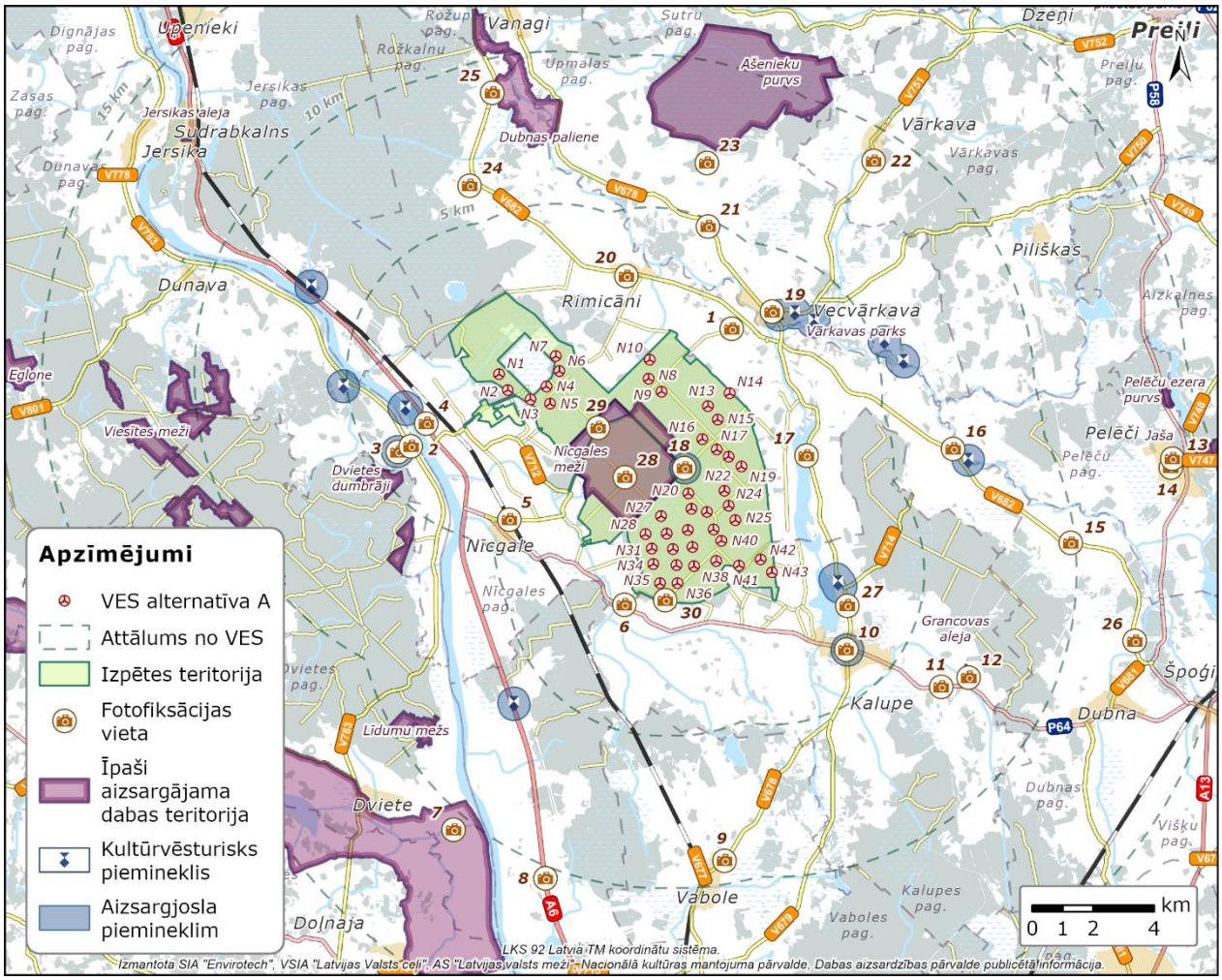
Ietekmes uz ainavu novērtējums – atzinums

1. Pielikums - Fotomontāžu analīze

Versija: **2**
Datums: **12.10.2026**
Autors: **Viesturs Ozols**

Fotofiksāciju vietas un izvēle

Fotofiksāciju vietas izvēlētas, balstoties uz redzamības analīzes rezultātiem, paredzētās darbības telpisko izvietojumu un potenciāli jutīgāko ainavas uztvērēju atrašanās vietām (1. attēls). Vietu atlases mērķis bija reprezentatīvi aptvert galvenos skatu virzienus uz vēja parku no dažādiem attālumiem, ainavas tipiem un uztvērēju grupām, tostarp no apdzīvotām vietām, valsts un vietējiem autoceļiem, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kultūrvēsturiskām vietām, rekreācijas punktiem un atklātām lauksaimniecības ainavām. Papildus tika iekļautas vietas, kur redzamības modelis norādīja uz iespējamu VES redzamību, kā arī lokācijas, kurās ainavas jutīgumu nosaka ne tikai teorētiska redzamība, bet arī vietas apmeklētība, ainaviskā nozīme un skata telpiskā struktūra. Kopumā fotofiksāciju kopums izmantots, lai pārbaudītu ZVI kartes rezultātus dabā un novērtētu VES redzamību reālos ainavas apstākļos, ņemot vērā reljefu, apaugumu, zemes lietojumu un sezonālos redzamības apstākļus.

1. attēls Fotofiksāciju vietas

Fotofiksāciju kopsavilkumu un visas veidotās fotomontāžas skatīt 2. un 3. pielikumos.

Fotofiksācija Nr. 1

- Pašvaldības autoceļš ārpus vēja parka ziemeļaustrumu daļas, kas savieno vēja parka teritoriju ar autoceļu V682
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: DR
- Attālums līdz tuvākajai A alternatīvas VES: 2,12 km
- Vizuālās ietekmes zona: Vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidējs
- VES alternatīvu atšķirība: vidēja

Fotofiksācijas vieta atrodas uz pašvaldības autoceļa, kas ikdienā tiek izmantots vietējai satiksmei un savieno vēja parka apkārtni ar plašāku vietējo ceļu tīklu. Skats vērsts pāri atklātai lauku ainavai uz meža masīvu, aiz kura izvietotas plānotās VES. Skata priekšplānu veido atklātas lauksaimniecības vai mitras pļavu platības, vidusplānā dominē mežmala un atsevišķas koku grupas, savukārt tālākajā plānā parādās VES (2. attēls). Līdz ar to šī fotofiksācijas vieta raksturo vienu no atklātākajiem skatu koridoriem vēja parka ziemeļaustrumu / austrumu perifērijā, kur ZVI modelī paredzētā redzamība dabā arī vizuāli apstiprinās.

A alternatīva

A alternatīvas fotomontāžā VES ir skaidri uztveramas visā panorāmas skatā, īpaši skata centrālajā un labajā daļā (2. attēls). Vairākas turbīnas paceļas virs mežmalas ar redzamu mastu, gondolu un rotoru, tādēļ tās kļūst par izteiktiem vertikāliem ainavas elementiem. Atsevišķas VES šajā skatā ir vizuāli dominējošas, jo to mērogs būtiski pārsniedz mežmalas un esošo ainavas elementu augstumu.

Šajā skatu punktā A alternatīva rada skaidri uztveramu ainavas pārmaiņu: līdzšinējā horizontālā lauku un meža ainava tiek papildināta ar lielmēroga tehnisku infrastruktūru. Ietekme vērtējama kā lokāli nozīmīga līdz mērena, jo VES ir labi redzamas un veido izteiktu vizuālu akcentu, tomēr skats nav saistīts ar īpaši aizsargājamu vai kultūrvēsturiski augsti jutīgu uztveres vietu. Uztvere galvenokārt attiecināma uz vietējā ceļa lietotājiem, kuru skata ilgums parasti ir īslaicīgs un dinamisks.

2. attēls. Fotofiksācija Nr. 1 ar panoramas skatu

VES A alternatīvais novietojums

B alternatīva

B alternatīvas fotomontāžā VES arī ir redzamas, taču to vizuālā ietekme kopumā ir mazāk intensīva nekā A alternatīvā (3. attēls). Turbīnas vairāk izvietojas gar tālāko mežmalas horizontu, un atsevišķu VES mērogs skatā ir mazāks. VES joprojām veido skaidri uztveramu tehnisku elementu grupu, tomēr to dominance ainavā ir mazāka, un tās vairāk uztveramas kā ainavas fona vai akcentējoši elementi, nevis kā izteikti dominējoša struktūra priekšplānā.

B alternatīvas gadījumā ainavas rakstura pārmaiņa saglabājas redzama, jo panorāmas skats aptver plašu vēja parka daļu. Tomēr mežmala un attālums daļēji samazina VES vizuālo intensitāti. Ietekme šajā skatpunktā vērtējama kā mērena, ar lokālu vizuālu ietekmi uz atklātas lauku ainavas uztveri.

Salīdzinošs vērtējums

Salīdzinot abas alternatīvas, A alternatīva šajā fotofiksācijas vietā rada izteiktāku vizuālo ietekmi, jo vairākas VES ir tuvākas, lielākas un skaidrāk dominē virs mežmalas. B alternatīva ir vizuāli mazāk dominējoša, jo VES vairāk uztveramas kā tālāka tehniska struktūra gar horizontu.

Šī lokācija apliecina, ka atklātās lauksaimniecības zemēs ārpus meža masīviem VES var kļūt par labi uztveramiem ainavas elementiem. Vienlaikus ietekmes nozīmīgumu ierobežo uztvērēja tips: skats galvenokārt saistīts ar vietējā autoceļa lietotājiem, nevis ar pastāvīgu dzīvojamo, rekreatīvo vai kultūrvēsturiski īpaši jutīgu skatu vietu. Tādēļ ietekme šajā punktā vērtējama kā lokāli izteikta, bet ne tāda, kas pati par sevi būtiski mainītu plašākas teritorijas ainavas raksturu.

3. attēls. Fotofiksācija Nr. 1 ar panoramas skatu
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 2

- Valsts vietējais autoceļš V783 Daugavas kreisajā krastā
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: ZA
- Attālums līdz tuvākajai A alternatīvas VES: 3,68 km
- Vizuālās ietekmes zona: Akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas Daugavas kreisajā krastā pie valsts vietējā autoceļa V783 (4. attēls). Skats vērsts pāri atklātai lauksaimniecības zemei Daugavas virzienā, kur reljefa pazeminājumā teorētiski atrodas upes gultne. Pašā skatā Daugava nav tieši uztverama, jo tās malu sedz neregulāri izveidojušies apstādījumi, krūmāji un koku joslas. Aiz upes, pretējā krastā, ainavu noslēdz blīvākas koku audzes un meža masīvi, kas būtiski ierobežo tālākā plāna pārskatāmību. Skata kreisajā malā redzams esošs tehnisks elements – elektrolīnijas/staba vertikāle –, kas ainavā jau veido lokālu tehnogēnu akcentu.

A alternatīva

A alternatīvas fotomontāžā VES ir vāji līdz mēreni uztveramas, galvenokārt kā daļēji aizsegti rotori un atsevišķas turbīnu augšējās daļas virs mežmalas (4. attēls). Lielākā VES konstrukciju daļa vizuāli saplūst ar meža joslu. VES neveido skaidru dominanci un nav uztveramas kā ainavas galvenais vizuālais elements; tās drīzāk parādās kā tālāka plāna tehniski akcenti.

Šajā skatpunktā A alternatīvas ietekme vērtējama kā zema līdz lokāli mērena, jo VES ir pamanāmas tikai labvēlīgos redzamības apstākļos un to vizuālo nozīmi būtiski samazina

mežmala, krūmāju josla un attālums. Skats nav saistīts ar īpaši jutīgu rekreācijas vai kultūrvēsturisku objektu, bet ar ikdienā izmantotu vietējo autoceļu, kur uztvere pārsvarā ir īslaicīga un dinamiska.

4. attēls. Fotofiksācija Nr. 2
VES A alternatīvais novietojums

B alternatīva

B alternatīvas fotomontāžā VES redzamība ir vēl mazāk izteikta (5. attēls). Tuvākās turbīnas, kas atrodas priekšplānā saglabājas, savukārt tālākās VES, ko B alternatīva neparedz tikpat kā nemaina ainavas uztveri. Atsevišķas turbīnu augšējās daļas vai lāpstiņas var būt uztveramas virs mežmalas, bet kopumā tās neveido būtisku vizuālu klātbūtni. Mežmala un vidusplāna apaugums lielā mērā piesaista ainavas uztveri, tādēļ kopējais ainavas raksturs saglabājas.

B alternatīvas ietekme šajā skatpunktā vērtējama kā zema. VES nav dominējošas, to redzamība ir fragmentāra, un tās būtiski nemaina skata mērogu vai ainavas telpisko struktūru.

5. attēls. Fotofiksācija Nr. 2
VES B alternatīvais novietojums

Salīdzinošs vērtējums

Salīdzinot abas alternatīvas, A alternatīvā VES ir nedaudz labāk uztveramas, savukārt B alternatīvā to redzamība ir mazāka. Abos gadījumos ietekmi būtiski ierobežo mežmala un vidusplāna apaugums. Šī fotofiksācijas vieta labi parāda situāciju, kur ZVI kartē teorētiski paredzama redzamība, bet faktiskajā ainavas uztverē VES ir tikai daļēji saskatāmas.

Kopumā ietekme no fotofiksācijas vietas Nr. 2 vērtējama kā maznozīmīga līdz lokāli zema. VES klātbūtne neizmaina ainavas pamata raksturu, kas saglabājas kā atklātas lauksaimniecības zemes, mežmalas un ceļmalas ainava ar ierobežotu tālākā plāna pārskatāmību.

Fotofiksācija Nr. 3

- Vietējais grants ceļš ārpus vēja parka rietumu / dienvidrietumu daļas
- Uztvērēja tips: vietējā ceļa lietotāji, tuvējās lauku apbūves / viensētu teritoriju lietotāji
- Skata virziens: ziemeļaustrumi
- Attālums līdz tuvākajai A alternatīvas VES: 4,15 km
- Vizuālās ietekmes zona: Akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts vietējā autoceļa V783, tiešā reģionālas nozīmes kultūras pieminekļa "Ružu senkapi" tuvumā. Tuvākā VES atrodas aptuveni 4,15 km attālumā, līdz ar to

skatu punkts atrodas akcentu zonā. Pieminekļa teritorija mūsdienās ietilpst intensīvi apsaimniekotā lauksaimniecības zemē un lauka apsekojuma laikā nav uztverama kā izteikti nodalīta vai vizuāli dominējoša kultūrvēsturiska ainavas struktūra.

Fotofiksācijas vieta raksturo lokālu lauku ceļa ainavu ar samērā atvērtu priekšplānu un daļēji noslēgtu vidusplānu. Skata priekšplānā dominē grants ceļš, pļavu un ganību zemes, žogu līnijas un ceļmalas inženierkomunikāciju elementi. Vidusplānā ainavu noslēdz koku un krūmu joslas, aiz kurām izvietojas plānotās VES. Ainavai kopumā raksturīgs mozaīkveida lauku un apauguma raksturs, kur atvērtās platības mijas ar koku grupām un mežmalām.

6. attēls. Fotofiksācija Nr. 3
VES alternatīvu A un B izvietojums

Fotomontāža rāda, ka VES šajā skatā ir uztveramas kā attālināti vertikāli elementi, kuru vizuālo izteiksmīgumu mazina attālums un starp skatu punktu un vēja parku esošais apaugums un ainavas fragmentācija. VES nekļūst par dominējošu skata elementu un būtiski nemaina Ružu senkapu apkārtnes pašreizējo vizuālo kontekstu. A un B alternatīvu atšķirība konkrētajā skatā ir neliela.

Ietekmes vērtējums: zema. Kultūras pieminekļa tuvums palielina lokācijas jutīgumu, tomēr, ņemot vērā pieminekļa pašreizējo ainavisko kontekstu, VES attālumu un faktisko uztveramību, būtiska ietekme uz Ružu senkapu vizuālo uztveri un to apkārtnes ainavas raksturu nav paredzama.

Fotofiksācija Nr. 4

- Valsts galvenais autoceļš A6 ārpus vēja parka rietumu daļas
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: ZA/A
- Attālums līdz tuvākajai A alternatīvas VES: ap 2,88 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zonas robeža
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts galvenā autoceļa A6, kas ir intensīvi izmantots transporta koridors Daugavas ielejas tuvumā. Līdz ar to šajā vietā ainavas uztvērēju skaits ir salīdzinoši lielāks nekā uz vietējiem ceļiem, tomēr uztvere pārsvarā ir īslaicīga un dinamiska, jo to nosaka pārvietošanās ar autotransportu. Skats vērsts pāri daļēji atklātai lauksaimniecības zemju un ceļmalas ainavai, kur priekšplānā dominē pļavu un lauku platības, ceļmalas infrastruktūra un elektrolīniju elementi, bet vidusplānā ainavu noslēdz neregulāra koku un krūmu rinda (4. attēls).

7. attēls. Fotofiksācija Nr. 4 ar panoramas skatu
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Atbilstoši attālumam līdz tuvākajai VES šī vieta atrodas aptuveni 1–3 km vispārējās dominances zonā, kur VES teorētiski var būt vizuāli nozīmīgi ainavas elementi (7. attēls). Tomēr konkrētajā skatā šo potenciālo ietekmi būtiski samazina vidusplānā esošais apaugums. Fotomontāžā VES bez simbolu slāņa būtu grūti uztveramas vai gandrīz pilnībā aizsegtas; redzamas galvenokārt atsevišķu turbīnu augšējās daļas vai lāpstiņu fragmenti virs koku joslas. Tādēļ šajā gadījumā attāluma zona pati par sevi nepietiekami raksturo faktisko vizuālo ietekmi, jo noteicošais faktors ir ainavas aizsedzošā struktūra.

A un B alternatīvu novietojuma atšķirības šajā skatpunktā ir nebūtiskas. Abos gadījumos VES izvietojas aiz vidusplāna koku un krūmu joslas, kas absorbē lielāko daļu to vizuālās klātbūtnes. Attēlā izmantotais simbolu slānis palīdz identificēt iespējamo VES novietojumu, taču faktiskajā ainavas uztverē turbīnas nav manāmas.

Šajā fotofiksācijas vietā VES neveido vizuālu dominanci, tādējādi būtiski nemainot ainavas pamata raksturu. Skata kompozīciju joprojām nosaka ceļmalas un lauksaimniecības zemes telpa, neregulārā koku josla, tālākais mežainais horizonts un esošie tehniskie elementi, tostarp elektrolīnijas un ceļa infrastruktūra. Ņemot vērā intensīvu ceļa izmantošanu, uztvērēju skaits ir nozīmīgs, taču vizuālās ietekmes ilgums ir īss un redzamība ir stipri ierobežota.

Kopumā ietekme no fotofiksācijas vietas Nr. 4 vērtējama kā zema, neraugoties uz atrašanos vispārējās dominances zonas robežās. Galvenais ietekmi mazinošais faktors ir vidusplāna koku un krūmu apaugums, kas aizsedz lielāko daļu VES. Līdz ar to šajā skatpunktā VES redzamība vērtējama kā fragmentāra un praktiski maznozīmīga, un tā nerada būtiskas pārmaiņas Daugavas ielejas tuvumā esošās ceļmalas ainavas raksturā.

Fotofiksācija Nr. 5

- Dzelzceļa pārbrauktuve Nīcgales ciema teritorijā
- Uztvērēja tips: apdzīvota vieta, vietējie iedzīvotāji, ceļa un dzelzceļa pārbrauktuves lietotāji
- Skata virziens: Z/ZA/A
- Attālums līdz tuvākajai VES: 4,01 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas Nīcgales ciema teritorijā pie dzelzceļa pārbrauktuves, kas ir lokāli nozīmīga un regulāri izmantota pārvietošanās vieta. Skats ir atklāts un plašs, ar zemu horizontu, lauksaimniecības zemēm, dzelzceļa infrastruktūru, ceļu, pārbrauktuves signālierīcēm, elektrolīniju stabiem un citiem tehniskiem elementiem (9. attēls). Šī vieta labi reprezentē Nīcgales ciema atklātākās skatu telpas, kur VES redzamību mazāk ierobežo apaugums, savukārt citur Nīcgales ciemā VES sedz koku un krūmu apaugums.

Abās alternatīvās VES ir skaidri redzamas, taču tās izvietojas tālākajā plānā un pārsvarā uztveramas kā horizontā izkliedēti tehniski akcenti (9, 9. attēls). Tās nav tuvas vai masīvi dominējošas, tomēr to klātbūtne ir pamanāma, īpaši skata kreisajā un tālākajā labajā daļā. Redzamību šeit pastiprina atklātā lauku ainava un plašais skata leņķis, bet ietekmi samazina attālums un jau esošo tehnogēno elementu klātbūtne.

A alternatīvā VES vizuāli šķiet nedaudz izteiktākas un vienmērīgāk aizpilda plašāku skata daļu. B alternatīvā kopējais iespaids ir līdzīgs, taču VES izvietojums ainavā ir mazāk koncentrēts. Atšķirība starp alternatīvām šajā skatpunktā nav būtiska, jo abos gadījumos VES parādās kā tālākā plāna akcenti esoši tehniski ietekmētā ciema perifērijas ainavā.

Ietekme šajā vietā vērtējama kā lokāli mērena. VES redzamība ir skaidra un uztverama no apdzīvotas vietas, tādēļ šis skats ir nozīmīgāks nekā līdzīgi skati no mazāk izmantotiem lauku ceļiem. Vienlaikus VES neizmaina Nīcgales ciema ainavas pamata raksturu, jo skatu telpā jau dominē transporta un inženiertehniskā infrastruktūra, bet VES uztveramas kā jauns tālākā plāna tehnisks elements, nevis kā pilnībā dominējoša ainavas struktūra.

9. attēls. Fotofiksācija Nr. 5 ar panoramas skatu

VES A alternatīvais novietojums

9. attēls. Fotofiksācija Nr. 5 ar panoramas skatu

VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 6

- Lauksaimniecības zemes pie vēja parka dienvidu malas
- Uztvērēja tips: vietējie ceļu lietotāji, tuvējās lauku teritorijas lietotāji
- Skata virziens: uz vēja parka teritoriju – ZA, Z, ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 1,36 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona *(precizējams pēc attāluma līdz tuvākajai VES)*
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas pie vēja parka dienvidu malas un raksturo pāreju starp atklātu lauksaimniecības zemju ainavu un lielāku meža masīvu. Sākotnējā fotofiksācija bez VES modelējuma parāda salīdzinoši atvērtu lauku ainavu, kur priekšplānā dominē lauksaimniecības zeme un ceļa mala, bet tālākajā plānā skatu noslēdz mežmala (10. attēls). Šāda ainavas struktūra ir būtiska, jo tieši meža masīvs veido fonu, virs kura parādīsies plānotās VES.

10. attēls. Ainava pie fotofiksācijas vietas Nr. 6

Modelētajos skatos VES ir labi uztveramas (11., 12., 13. attēli). Atsevišķas turbīnas paceļas virs koku līnijas ar redzamu mastu, gondolu un rotoru, tādēļ tās kļūst par izteiktiem vertikāliem elementiem. Ņemot vērā tuvumu vēja parka teritorijai, VES šajā vietā vietām uztveramas kā vizuāli nozīmīgas un lokāli dominējošas, īpaši atklātākajos skatu virzienos.

11. attēls. Fotofiksācija Nr. 6 - skats uz ziemeļaustrumiem (vēja parka dienvidu daļu)

12. attēls. Fotofiksācija Nr. 6 - skats uz ziemeļiem

13. attēls. Fotofiksācija Nr. 6 - skats uz ziemeļrietumiem (vēja parka ziemeļritumu VES klāsteri)

Vienlaikus ainavas ietekmi daļēji samazina tas, ka VES izvietojas aiz esošās mežmalas, nevis pilnīgi atklātā priekšplānā. Mežmala saglabā horizontālu ainavas robežu un daļēji absorbē turbīnu mastu apakšējās daļas. Tāpēc VES neveido pilnīgu ainavas telpas pārņemšanu, bet būtiski papildina meža un lauku ainavas fonu ar lielmēroga tehnisku infrastruktūru. Skata uztverē saglabājas lauksaimniecības zemes, mežmalas un lauku ceļa raksturs, taču VES kļūst par jaunu, labi pamanāmu ainavas komponenti.

VES novietojuma A un B alternatīvu atšķirība šajā skatpunktā ir neliela. B alternatīvā neparedzētais ziemeļaustrumu VES klāsteris šajā skata virzienā atrodas tālāk un ainavā ir grūti identificējams, tādēļ tā izslēgšana būtiski nemaina kopējo vizuālo iespaidu. Abās alternatīvās galveno ietekmi nosaka tuvākās un skaidrāk uztveramās VES pie vēja parka dienvidu daļas.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā lokāli mērena līdz izteikta, jo VES ir skaidri redzamas un atsevišķos skatu virzienos kļūst par nozīmīgiem vertikāliem akcentiem. Vienlaikus šī ietekme ir lokāla un saistīta galvenokārt ar atklātu lauksaimniecības zemju un vēja parka malas ainavu, nevis ar īpaši jutīgu rekreācijas vai kultūrvēsturisku skatu vietu. VES klātbūtne šeit maina konkrētās lauku-meža malas ainavas vizuālo raksturu, bet neizmaina plašākas teritorijas ainavas pamatstruktūru.

Fotofiksācija Nr. 7

- ĪADT "Dvietes paliene", vietējā ceļa ceļmala
- Uztvērēja tips: vietējie iedzīvotāji, reti ceļa lietotāji, dabas tūrisma / rekreācijas apmeklētāji
- Skata virziens: Z
- Attālums līdz tuvākajai VES: 10,55 km
- Vizuālās ietekmes zona: ārpus fona zonas
- Vizuālās ietekmes līmenis: ļoti zema
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas ĪADT "Dvietes paliene" teritorijā, pie mazāk intensīvi izmantota vietējā ceļa. Uztvērēju skaits šajā vietā ir neliels, tomēr teritorijas statuss un dabas tūrisma iespējamība palielina vietas jutīgumu salīdzinājumā ar parastu lauku ceļa posmu. Skatu veido atklāta palienes/lauksaimniecības zemju ainava, kur priekšplānā dominē pļavu platības, bet vidusplānā un tālākajā plānā skatu pārtrauc koku un krūmu joslas (14. attēls).

14. attēls. Fotofiksācija Nr. 7
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

VES šajā lokācijā ir grūti uztveramas. Attālums līdz vēja parkam ir salīdzinoši liels, un turbīnas ainavā parādās kā ļoti smalki tālā plāna elementi. Bez simbolu slāņa to identificēšana būtu apgrūtināta, jo redzamību būtiski ierobežo tuvumā un vidusplānā izveidojies koku un krūmu apaugums. Tas īpaši attiecas uz A alternatīvai raksturīgo ziemeļaustrumu VES klāsteri, kas šajā skatā lielākoties tiek aizsegts vai kļūst vizuāli nenozīmīgs.

A un B alternatīvu atšķirība šajā skatpunktā ir nebūtiska. Abos gadījumos VES nav uztveramas kā dominējoši vai skaidri strukturējoši ainavas elementi. Tās neveido būtisku kontrastu ar esošo ainavas struktūru un neietekmē palienes ainavas pamata uztveri, kuru nosaka atklātā pļavu telpa, zems horizonts un dabiskā apauguma joslas.

Ņemot vērā ĪADT statusu, šī vieta ir metodiski nozīmīga ietekmes pārbaudei, tomēr faktiskā vizuālā ietekme ir zema līdz maznozīmīga. VES redzamība ir attāla, fragmentāra un lielā mērā aizsegta, tādēļ tās būtiski nemaina "Dvietes palienes" ainavas raksturu vai rekreatīvās/dabas izziņas uztveri šajā konkrētajā skatpunktā.

Fotofiksācija Nr. 8

- Valsts galvenā autoceļa A6 ceļmala Daugavas kreisā krasta pusē
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: Z
- Attālums līdz tuvākajai VES: 10,39 km
- Vizuālās ietekmes zona: ārpus fona zonas
- Vizuālās ietekmes līmenis: ļoti zema
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts galvenā autoceļa, kur ainavu uztver galvenokārt caurbraucoši autovadītāji. Skats vērsts pāri atklātām lauksaimniecības zemēm uz tālāku meža un koku joslu, kas daļēji noslēdz horizontu. Lai gan skata telpa ir samērā atvērta, vidusplānā esošais apaugums būtiski samazina tālākā plāna pārskatāmību.

15. attēls. Fotofiksācija Nr. 8

VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

VES šajā skatpunktā ir grūti uztveramas un galvenokārt identificējamas tikai ar simbolu slāņa palīdzību. Faktiskajā skatā tās parādās kā tāli, daļēji aizsegti elementi virs koku līnijas vai starp apauguma atvērumiem. Tās neveido vizuālu dominanci un nav uztveramas kā ainavas galvenais elements.

A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā ir nebūtiska. Arī A alternatīvā paredzētais papildu ziemeļaustrumu VES klāsteris šajā skatā ir pārāk tāls un lielā mērā aizsegts ar apaugumu, lai būtiski mainītu kopējo ainavas uztveri.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā maznozīmīga. Lai gan vieta atrodas pie nozīmīga transporta koridora, uztvere ir īslaicīga, bet VES redzamība ir fragmentāra un vizuāli vāja. Ainavas pamata raksturs saglabājas kā atklātu lauksaimniecības zemju, ceļmalas un tālāku meža joslu ainava.

Fotofiksācija Nr. 9

- Vietējais autoceļš pie Vaboles ciema teritorijas
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji, apdzīvotas vietas perifērijas uztvērēji
- Skata vērsums ziemeļi
- Attālums līdz tuvākajai VES: 9,23 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: ļoti zems
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas pie vietējā autoceļa Vaboles ciema apkārtnē. Skatu veido plaša, atklāta lauksaimniecības ainava ar zemu horizontu, atsevišķām koku grupām, viensētu/apbūves elementiem un tālāku mežmalu (16. attēls). Šī vieta reprezentē tālākas redzamības apstākļus no vēja parka dienvidu puses, kur skata atvērtība teorētiski ļauj uztvert VES, bet attālums būtiski samazina to vizuālo nozīmi.

Abās alternatīvās VES ir redzamas tālākajā plānā, galvenokārt kā smalki, gaiši elementi virs mežmalas un starp atsevišķām koku grupām. Tās ir pamanāmas tikai uzmanīgā skatījumā un neveido dominējošu vai telpiski strukturējošu ainavas elementu. Skata pamata raksturu joprojām nosaka lauksaimniecības zemju plašums, horizontālā mežmala un ciema perifērijai raksturīgā lauku apbūve.

A un B alternatīvu atšķirība šajā skatpunktā ir nenozīmīga. Attāluma un tālākā plāna koku joslu dēļ VES izvietojuma atšķirības praktiski nav viegli uztveramas, un abas alternatīvas ainavā rada līdzīgu vizuālo iespaidu.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz maznozīmīga. Lai gan skats atrodas apdzīvotas vietas tuvumā un ir salīdzinoši atklāts, VES atrodas fona zonā, ir vizuāli vājas un neizmaina Vaboles apkārtnes lauku ainavas pamata raksturu.

16. attēls. Fotofiksācija Nr. 9
VES A alternatīvais novietojums

17. attēls. Fotofiksācija Nr. 9
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 10

- Kalupes centrs pie Kalupes katoļu baznīcas
- Uztvērēja tips: apdzīvota vieta, baznīcas apmeklētāji, vietējie iedzīvotāji
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 3,52 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zems
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas Kalupes ciema centrā pie Kalupes katoļu baznīcas, skatā no paaugstinājuma pie baznīcas ieejas vārtiem. Šī ir lokāli nozīmīga publiska un kultūrvēsturiska uztveres vieta, tāpēc tās jutīgums ir augstāks nekā parastam ceļa posmam.

Skata telpa ir izteikti urbanizēta un vizuāli fragmentēta (18. attēls). Priekšplānā un vidusplānā dominē autoceļš, krustojums, elektrolīniju stabi, ceļazīmes, apgaismojuma elementi, dzīvojamā apbūve un koku joslas. VES šajā skatā nav brīvi uztveramas kā atklātas lauku ainavas elements; to iespējamo redzamību būtiski ierobežo apbūve, koki, krūmi un esošā infrastruktūra.

Attēlā izmantotais simbolu slānis parāda, ka daļa VES teorētiski atrodas skata virzienā, tomēr faktiskajā ainavas uztverē tās būtu grūti identificējamas vai daļēji aizsegtas. Redzamība pārsvarā saistāma ar atsevišķām turbīnu augšējām daļām vai lāpstiņām starp apbūves un apauguma fragmentiem. A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā nav būtiska, jo noteicošais faktors ir nevis VES izvietojuma nianses, bet ciema centra apbūves un koku aizsedzošā ietekme.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema. Vietas jutīgumu palielina baznīcas un ciema centra funkcija, tomēr VES redzamība ir fragmentēta un nav dominējoša. Tās būtiski nemaina Kalupes centra ainavas raksturu, kuru jau šobrīd nosaka apbūve, ceļu infrastruktūra, elektrolīnijas un ciema publiskās telpas elementi.

18. attēls. Fotofiksācija Nr. 10 ar panoramas skatu
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Fotofiksācija Nr. 11

- Valsts reģionālais autoceļš P64 aiz Kalupes ciema
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 6,7 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zonas ārējā daļa
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas ārpus Kalupes ciema pie valsts reģionālā autoceļa P64. Tā raksturo atklātākas lauku ainavas posmu, kur skatu telpu veido lauksaimniecības zemes, pļavas, ceļmala, atsevišķi koki, krūmu joslas un tālāki meža masīvi. Uztvere šajā vietā galvenokārt ir saistīta ar ceļa lietotājiem, līdz ar to tā ir īslaicīga un dinamiska.

Abos skatu punktos VES ir redzamas, taču to vizuālo uztveri būtiski ierobežo tuvākie koki, krūmu grupas un neregulārs apaugums (19., 20. attēls). Redzamas galvenokārt atsevišķas turbīnu augšējās daļas vai rotoru fragmenti virs koku līnijas. VES neveido vienotu, dominējošu tehnisku struktūru un nav uztveramas kā galvenais skata elements.

A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā ir nebūtiska. To nosaka gan salīdzinoši lielais attālums, gan ainavas fragmentācija ar neregulāriem apstādījumiem, kas samazina abu alternatīvu vizuālās atšķirības. Skata raksturu joprojām nosaka lauku ainava, ceļa telpa un apauguma joslas.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema. Lai gan VES atrodas akcentu zonā un teorētiski varētu būt uztveramas kā ainavas akcenti, konkrētajā skatā to redzamība ir fragmentāra, daļēji aizsegta un nepietiekama, lai būtiski mainītu Kalupes apkārtnes lauku ainavas raksturu.

19. attēls. Fotofiksācija Nr. 11-1
VES A un B alternatīvais novietojums

20. attēls. Fotofiksācija Nr. 11-2
VES A un B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 12

- ĪADT "Grancovas aleja" pie valsts reģionālā autoceļa P64
- Uztvērēja tips: ĪADT, ceļa lietotāji, alejas ainavas uztvērēji
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 7,33 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas ĪADT "Grancovas aleja" teritorijā, vietā, kur alejas koku rindā ir pārtraukums un paveras skats pāri apkārtējai lauku ainavai. Tā kā alejas galvenā ainaviskā vērtība ir tās iekšējā lineārā telpa gar ceļu, šis skats nav uzskatāms par alejas raksturīgāko uztveres virzienu, bet gan par atvērumu no alejas telpas uz ārējo ainavu.

Skatu veido lauksaimniecības zemes, pļavu un krūmāju joslas, atsevišķi koki, tālāki meža masīvi un apdzīvojuma elementi (21. attēls). VES atrodas tālākajā plānā un bez simbolu slāņa ir grūti uztveramas. Redzamību būtiski ierobežo gan attālums, gan vidusplāna koku un krūmu struktūra. Turbīnas nav uztveramas kā dominējošs vai telpiski noteicošs elements, bet drīzāk kā ļoti attāli fona akcenti virs mežainā horizonta.

21. attēls. Fotofiksācija Nr. 12
VES A un B alternatīvais novietojums

A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā nav būtiska. Attāluma un ainavas fragmentācijas dēļ abu alternatīvu vizuālais iespaids ir līdzīgs, un paredzētās VES neietekmē alejas galveno ainavisko kvalitāti, proti, tās iekšējo ceļa un koku rindas telpu.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz maznozīmīga. Lai gan vieta atrodas ĪADT teritorijā, VES redzamība ir attāla, fragmentāra un saistīta tikai ar skatu ārpus alejas iekšējās telpas. Līdz ar to paredzētā darbība būtiski nemaina "Grancovas alejas" ainavisko raksturu vai tās galveno uztveres vērtību.

Fotofiksācija Nr. 13

- Preiļu 1. pamatskolas mācību vieta Pelēčos
- Uztvērēja tips: publiska iestāde, apdzīvota vieta
- Skata virziens: R/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 13,6 km
- Vizuālās ietekmes zona: ārpus fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: nebūtisks
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas pie Preiļu 1. pamatskolas mācību vietas Pelēčos, skatā no galvenās ieejas priekšējā laukuma. Tā ir publiski nozīmīga uztveres vieta, tomēr atrodas lielā attālumā no plānotā vēja parka. Skatu būtiski ierobežo priekšplāna un vidusplāna apbūve, koki, krūmi un pagalma labiekārtojuma elementi.

VES šajā skatpunktā bez simbolu slāņa faktiski nav uztveramas vai ir identificējamas tikai ļoti nosacīti (22. attēls). Attēlā redzamais simbolu slānis parāda teorētisko VES virzienu, taču faktiskajā ainavas uztverē turbīnas saplūstu ar tālāko fonu un būtu aizsegtas ar apbūvi un koku vainagiem. Redzamība nav pietiekama, lai VES kļūtu par skata akcentu vai mainītu vietas uztveri.

A un B alternatīvu atšķirība šajā punktā nav nozīmīga. Attālums, apbūves struktūra un kokaugu aizsegs pilnībā dominē pār alternatīvu savstarpējām izvietojuma niansēm.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā maznozīmīga. Lai gan uztvērēja tips ir jutīgs, jo skats saistīts ar publisku iestādi un apdzīvotu vietu, VES atrodas fona zonā un nav praktiski uztveramas. Tādēļ paredzētā darbība šajā skatpunktā būtiski nemaina Pelēču apdzīvotās vietas vai skolas apkārtnes ainavas raksturu.

22. attēls. Fotofiksācija Nr. 13
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Fotofiksācija Nr. 14

- Pelēču ciema mala pie apbūves teritorijas perifērijas
- Uztvērēja tips: apdzīvota vieta, vietējie iedzīvotāji
- Skata virziens: R/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 13,53 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: ļoti zema
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas Pelēču ciema malā, pie apbūves teritorijas perifērijas, kur no vietējās ielas paveras plašs skats pāri atklātām lauksaimniecības zemēm un purvainākām, daļēji aizaugošām teritorijām. Skata telpa ir plaša un horizontāla, ar atsevišķiem kokiem, krūmu grupām, elektrolīniju stabiem un tālāku meža joslu.

VES abās alternatīvās atrodas ļoti tālā plānā un ir uztveramas kā smalki, zema kontrasta elementi pie horizonta (23., 24. attēls). Lai gan atklātā ainava teorētiski ļauj tās saskatīt, lielais attālums būtiski samazina to vizuālo nozīmi. VES neveido dominējošu vai skatu strukturējošu elementu, bet drīzāk parādās kā attāli fona akcenti.

A un B alternatīvu atšķirība šajā skatpunktā ir minimāla. Tāluma, zemā kontrasta un plašās ainavas telpas dēļ abu alternatīvu izvietojuma atšķirības praktiski neietekmē kopējo skata uztveri.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz maznozīmīga. Lai gan vieta atrodas pie apdzīvotas teritorijas un skats ir atklāts, VES atrodas fona zonā, vizuāli ir vājas un nemaina Pelēču ciema malas ainavas pamata raksturu.

23. attēls. Fotofiksācija Nr. 14 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

24. attēls. Fotofiksācija Nr. 14 ar panoramas skatu
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 15

- Valsts vietējais autoceļš V682 uz austrumiem no vēja parka
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: R
- Attālums līdz tuvākajai VES: 9,85 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts vietējā autoceļa V682, austrumos no vēja parka. Skats vērsts pāri atklātai lauku ainavai, kur priekšplānā dominē ceļa telpa, lauksaimniecības zemes un elektrolīniju stabi, bet tālākajā plānā redzama meža josla un atsevišķa lauku apbūve. Skata telpa ir samērā atvērta, tomēr horizontu daļēji noslēdz mežmala un atsevišķi koku puduri.

VES šajā skatpunktā atrodas lielā attālumā un ir grūti uztveramas (25., 26. attēls). Bez simbolu slāņa tās ainavā nolasāmas tikai ļoti vāji vai fragmentāri, galvenokārt kā tāli elementi virs meža līnijas. To vizuālo nozīmi primāri samazina attālums, kā arī atsevišķās vietās arī apaugums.

A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā nav būtiska. Lai gan simbolu slānis parāda abu alternatīvu izvietojumu, faktiskajā skatā VES ir pārāk tālas un vāji uztveramas, lai novietojuma atšķirības būtiski ietekmētu ainavas uztveri.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz maznozīmīga. Skats ir atklāts, tomēr VES atrodas fona zonā un neveido dominējošu ainavas elementu. Ainavas pamata raksturs saglabājas kā vietēja ceļa, lauksaimniecības zemju, atsevišķas apbūves un mežmalas ainava.

25. attēls. Fotofiksācija Nr. 15
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

26. attēls. Fotofiksācija Nr. 15
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 16

- Valsts vietējā autoceļa V682 ceļmala pie Arendoles muižas apkārtnes
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji, kultūrvēsturiska objekta apkārtnes uztvērēji
- Skata virziens: R/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 6,98 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zonas ārējā robeža / fona zonas sākums
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidējs
- VES alternatīvu atšķirība: vidēja

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts vietējā autoceļa V682, atklātā ceļmalas teritorijā ārpus Arendoles muižas tiešās apbūves un parka telpas. Pats kultūrvēsturiskais objekts atrodas koku ielenkumā, tāpēc šis skats vairāk raksturo muižas apkārtnes ārējo ainavisko kontekstu, nevis tiešu skatu no kultūrvēsturiskā objekta galvenās uztveres telpas.

Skatu veido atklāta lauku ainava ar lauksaimniecības zemēm, viensētu un saimniecības ēku elementiem, ceļmalas infrastruktūru, elektrolīniju stabiem un tālāku meža joslu (27., 28. attēls). VES redzamas virs mežmalas kā tālā plāna tehniski elementi. Ņemot vērā attālumu un plašo skata telpu, tās nav dominējošas, tomēr ir pamanāmas un veido vienmērīgu vertikālu akcentu rindu gar horizontu.

A alternatīvā vizuālā ietekme ir izteiktāka, jo papildus dienvidaustrumu klāsterim ainavā parādās arī ziemeļaustrumu VES grupa, radot plašāku un nepārtrauktāku VES izvietojumu virs meža joslas. B alternatīvā šī ietekme samazinās, jo daļa no tālā plāna turbīnām netiek attīstīta, un VES kopējā klātbūtne skatā kļūst mazāk izkliedēta un mazāk intensīva.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz lokāli mērena A alternatīvas gadījumā un zema B alternatīvas gadījumā. VES ir redzamas, taču tās atrodas lielā attālumā, neieņem priekšplānu un nepārveido Arendoles muižas galveno ainavisko uztveres telpu. Galvenā ietekme saistāma ar ārējā lauku ainavas horizonta tehnisku papildināšanu, nevis ar būtisku kultūrvēsturiskās ainavas rakstura maiņu.

27. attēls. Fotofiksācija Nr. 16

VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

28. attēls. Fotofiksācija Nr. 16

VES A alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 17

- Lielais Kalupes ezers, atpūtas vieta pie valsts vietējā autoceļa V678
- Uztvērēja tips: atpūtas vietas apmeklētāji, ceļa lietotāji
- Skata virziens: ZR/R/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 2,16 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: augsta
- VES alternatīvu atšķirība: būtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas pie Lielā Kalupes ezera atpūtas vietas, kur paveras plašs un atklāts skats pāri ūdensobjektam. Šī ir ainaviski jutīgāka lokācija nekā parasts ceļa posms, jo skats saistīts ar rekreāciju, uzturēšanos pie ezera un ainavas mērķtiecīgu uztveri. Atklātā ūdens virsma pastiprina skata plašumu un samazina priekšplāna aizsegumu, tādēļ VES šajā vietā ir labi uztveramas.

A alternatīvā VES redzamas plašā panorāmas daļā un veido izteiktu tehnisku klātbūtni virs koku joslām ap ezeru. Vairākas turbīnas paceļas augstu virs horizonta, un to izvietojums rada plašu, vienmērīgi nolasāmu VES rindu ap skata telpu. Šajā gadījumā VES kļūst par vienu no galvenajiem tālākā plāna vizuālajiem elementiem un būtiski maina ezera ainavas uztveri.

30. attēls. Fotofiksācija Nr. 17 ar panoramas skatu

VES A alternatīvais novietojums

29. attēls. Fotofiksācija Nr. 17 ar panoramas skatu

VES B alternatīvais novietojums

B alternatīvā vizuālā ietekme ir būtiski mazāka. Izslēdzot ziemeļaustrumu VES klāsteri, skata telpā samazinās redzamo turbīnu skaits un to nepārtrauktība gar horizontu. VES joprojām ir redzamas, tomēr to klātbūtne ir mazāk intensīva un mazāk dominējoša, salīdzinot ar A alternatīvu.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā A alternatīvas gadījumā vērtējama kā mērena līdz lokāli nozīmīga, jo VES ir labi redzamas no rekreācijas vietas un ietekmē atklāta ezera skata raksturu. B alternatīvas gadījumā ietekme vērtējama kā mērena, jo VES redzamība saglabājas, bet to telpiskā intensitāte un dominance ir mazāka. Šī lokācija ir viena no skaidrākajām vietām, kur alternatīvu izvēle būtiski ietekmē vizuālās ietekmes līmeni.

Fotofiksācija Nr. 18

- Nīcgales Lielais akmens, AAA "Nīcgales meži" teritorija
- Uztvērēja tips: kultūrvēsturisks objekts, dabas piemineklis, rekreācijas vieta, aizsargājamais ainavu apvidus
- Skata virziens: ZA/DA/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 0,85 km
- Vizuālās ietekmes zona: dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Nīcgales Lielais akmens ir nozīmīgākā vērtējamā fotofiksācijas vieta visā ainavas ietekmes novērtējumā, jo tas vienlaikus ir dabas piemineklis, kultūrvēsturisks objekts, rekreācijas mērķpunkts un būtiska AAA "Nīcgales meži" ainaviskās uztveres sastāvdaļa. Lai gan tuvākās VES atrodas dominances zonā, šajā gadījumā redzamību būtiski nosaka meža telpas struktūra, koku stumbri, vainagi, sezonālais lapojums un lokālie skatu koridori.

Skats no ZR uz akmeni DA virzienā (31. attēls).

Šajā skatā Nīcgales Lielais akmens ir galvenais un dominējošais ainavas elements. Tuvākās dienvidaustrumu klāstera VES teorētiski var būt uztveramas aiz akmens esošajā meža joslā, tomēr tās redzamas tikai fragmentāri, caur koku stumbriem un zariem. Fotofiksācija veikta agrā pavasarī, kad lapkoki vēl ir bez lapojuma, tādēļ redzamība ir konservatīvi nelabvēlīgāka nekā veģetācijas sezonā. Vasarā un agrā rudenī kuplāks lapojums šajā virzienā būtiski samazinātu vai pilnībā pārtrauktu VES uztveri. Tādēļ šajā skatā VES nav uzskatāmas par objektu, kas pārņem Nīcgales Lielā akmens ainavisko dominanci.

31. attēls. Fotofiksācija Nr. 18
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Skats no DR uz akmeni ZA virzienā (32. attēls).

Šajā rakursā tuvākā A alternatīvas VES N16 redzama virs augsto egļu un lapkoku sienas aiz izcirtuma. Tā ir salīdzinoši labāk uztverama nekā citos skatos pie akmens, jo veidojas šaurāks skatu atvērums un pavasara sezonā koku vainagi ir caurredzamāki. Vienlaikus VES joprojām tiek daļēji aizsegta ar priekšplāna un vidusplāna kokiem, un tā nav redzama kā pilna, nepārtraukta konstrukcija. Šajā skatā VES var radīt lokāli pamanāmu vizuālu akcentu, tomēr tās uztvere ir sezonāli mainīga un cieši atkarīga no konkrētā stāvokļa pie akmens.

32. attēls. Fotofiksācija Nr. 18
VES A alternatīvais novietojums

Skats no takas starp autostāvvietu un akmeni DA virzienā (33. attēls).

Šī vieta ir būtiska, jo tā raksturo apmeklētāja tuvošanās pieredzi Nīcgales Lielajam akmenim. Tuvākās VES N22 un N24 šajā skatā ir daļēji vai lielākoties aizsegtas ar meža joslu un koku stumbriem. Pavasara apstākļos atsevišķas turbīnu daļas var būt identificējamas, taču tās neveido izteiktu vizuālu dominanci un nepārtrauc galveno uztveres asi uz objektu. Veģetācijas sezonā redzamība šajā virzienā būtu vēl vairāk ierobežota.

Skats no paša akmens ZA virzienā (34. attēls).

Lai gan VES atrodas ļoti tuvu, no konkrētā skatpunkta to redzamību lielā mērā aizsedz blīva koku un krūmu struktūra. Fotofiksācija veikta laikā, kad kokiem vēl ir lapojums, un šajos apstākļos VES faktiski nav būtiski uztveramas. Ziemas vai agrā pavasara sezonā skats varētu kļūt caurredzamāks, tomēr arī tad VES redzamība būtu fragmentēta caur stumbriem un zariem, nevis kā atklāta dominante ainavas priekšplānā.

33. attēls. Fotofiksācija Nr. 18 (skats no takas uz akmeni)
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

34. attēls. Fotofiksācija Nr. 18 (skats no akmens uz ZA)
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Skats no akmens uz dienvidrietumiem (35. attēls).

Šis skats raksturo piekļuves ceļa un meža koridora ainavu. Tā kā VES izvietotas samērā tālu kreisajā pusē ārpus galvenā skata virziena, tās nav iespējams uztvert cauri blīvai koku struktūrai. Šajā virzienā Nīcgales Lielā akmens apkārtnes ainavisko pieredzi nosaka meža ceļš, koku siena un noslēgta meža telpa, nevis vēja parka klātbūtne.

35. attēls. Fotofiksācija Nr. 18 (skats no akmens uz DR)
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Kopsavilkums par lokāciju.

Nīcgales Lielā akmens apkārtnē VES atrodas dominances zonā un atsevišķos sezonāli caurredzamos skatu virzienos var būt pamanāmas, īpaši agrā pavasarī vai ziemā. Tomēr faktiskā redzamība ir būtiski ierobežota ar meža struktūru, kokiem, krūmiem, lapojumu un lokāliem skatu koridoriem. VES nav uztveramas kā nepārtraukta vai atklāta dominante, kas pārņemtu Nīcgales Lielā akmens ainavisko nozīmi. Ietekme šajā vietā vērtējama kā lokāli mērena, atsevišķos nelabvēlīgos sezonālos skatu apstākļos potenciāli mērena līdz lokāli izteikta, taču ne tāda, kas būtiski mainītu Nīcgales Lielā akmens kā dabas un kultūrvēsturiska objekta pamata ainavisko uztveri. Galvenā ietekme izpaužas kā sezonāli un fragmentāri uztverama ārējā vizuālā konteksta izmaiņa, nevis kā AAA "Nīcgales meži" iekšējās ainavas rakstura būtiska pārveide.

Fotofiksācija Nr. 19

- Vecvārkavas ciema centrs, Vārkavas pamatskolas stadions
- Uztvērēja tips: publiska iestāde, apdzīvota vieta, rekreācijas/sporta laukuma lietotāji
- Skata virziens: DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 3,02 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zonas robeža / akcentu zonas sākums
- Vizuālās ietekmes līmenis: augsta
- VES alternatīvu atšķirība: būtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas Vecvārkavas ciema centrā, Vārkavas pamatskolas stadiona teritorijā. Tā ir jutīgāka uztveres vieta nekā parasts ceļa posms, jo saistīta ar publisku iestādi, vietējo apdzīvojumu un regulāru uzturēšanos ārtelpā. Netālu atrodas arī Vārkavas parks un Vecvārkavas muižas pils, tādēļ šī lokācija raksturo ne tikai ikdienas ciema ainavu, bet arī plašāku kultūrvēsturiskās un publiskās ārtelpas kontekstu.

Skatu telpu veido stadiona atklātā daļa, zālāji, apdzīvotas vietas apbūve, vietējā iela, atsevišķi koki, koku grupas un tālāka meža josla (36., 37., 38., 39. attēls). Ainava nav pilnībā atvērta, jo to fragmentē apbūve un neregulārs apaugums, tomēr no stadiona malas paveras pietiekami plašs skats virzienā uz vēja parku.

A alternatīvas gadījumā VES ir skaidri uztveramas virs meža joslas, īpaši no stadiona malas, kur apaugums mazāk ierobežo redzamību. Tuvākās ZA klāstera turbīnas šajā skatā kļūst par pamanāmiem vertikāliem akcentiem un lokāli maina ciema perifērijas ainavas uztveri. Tās nav pilnībā dominējošas visā skatā, tomēr ir pietiekami izteiktas, lai kļūtu par vienu no nozīmīgākajiem tālākā plāna elementiem.

B alternatīvas gadījumā ietekme būtiski samazinās, jo netiek paredzēts tuvākais ZA turbīnu klāsteris. Redzamās VES atrodas tālāk, un tās vairākos skatu virzienos daļēji vai gandrīz pilnībā aizsedz koku joslas. Atsevišķi lāpstiņu gali var būt uztverami virs koku galotnēm, bet tie neveido skaidru vizuālu dominanci.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā A alternatīvas gadījumā vērtējama kā lokāli mērena, jo VES ir labi redzamas no publiskas ārtelpas apdzīvotas vietas centrā. B alternatīvas gadījumā ietekme vērtējama kā zema, jo VES redzamība kļūst fragmentētāka un mazāk izteikta. Šī lokācija ir viena no vietām, kur alternatīvu atšķirība ir būtiska: A alternatīva rada pamanāmu vizuālu pārmaiņu Vecvārkavas publiskās ārtelpas ainavā, savukārt B alternatīvā vēja parka klātbūtne kļūst ievērojami mazāk uzkrītoša.

36. attēls. Fotofiksācija Nr. 19
VES A alternatīvais novietojums

37. attēls. Fotofiksācija Nr. 19
VES A alternatīvais novietojums

38. attēls. Fotofiksācija Nr. 19
VES A alternatīvais novietojums

39. attēls. Fotofiksācija Nr. 19
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 20

- Rimicāni, Rožkalnu kultūras nama apkārtne
- Uztvērēja tips: apdzīvota vieta, publiska iestāde
- Skata virziens: Z
- Attālums līdz tuvākajai VES: 2,85 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: augsta
- VES alternatīvu atšķirība: būtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas Rimicānu ciema teritorijā pie Rožkalnu kultūras nama, regulāri apmeklētas publiskas vietas. Skats vērsts pāri plaši atvērtām lauksaimniecības zemēm uz vēja parka virzienu (41. attēls). Šajā vietā ainava ir mazāk fragmentēta nekā citās apkārtnes lauku teritorijās, un to var raksturot kā atklātu Vecvārkavas–Rudzātu agrārās mozaīkainavas daļu, kur horizontu veido tālāki meža masīvi, atsevišķas koku grupas un saimnieciskās apbūves elementi.

VES šajā skatpunktā ir labi redzamas un uztveramas plašā panorāmas daļā. Skata labajā pusē izteikti parādās vēja parka ziemeļrietumu klāsteris, savukārt centrālajā daļā A alternatīvas gadījumā labi nolasāms arī ziemeļaustrumu VES klāsteris. Atklātā lauku telpa un nelielais attālums pastiprina VES vizuālo klātbūtni, tāpēc tās šeit neveido tikai fona elementu, bet kļūst par nozīmīgu jaunu vertikālu struktūru ainavā.

A alternatīvā ietekme ir izteiktāka, jo VES izvietojas plašākā skata sektorā un rada nepārtrauktāku tehnisku klātbūtni virs horizonta. B alternatīvā, neparedzot ziemeļaustrumu klāsteri, centrālajā skata daļā VES redzamība būtiski samazinās, un kopējā vizuālā ietekme kļūst telpiski koncentrētāka un mazāk intensīva (40. attēls).

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā A alternatīvas gadījumā vērtējama kā lokāli izteikta, jo VES ir skaidri redzamas no apdzīvotas vietas un publiskas iestādes apkārtnes. B alternatīvas gadījumā ietekme vērtējama kā lokāli mērena, jo būtiski samazinās redzamo VES skaits un skata telpas aizņemtība. Šī ir viena no vietām, kur alternatīvu atšķirība ir ainaviski nozīmīga, jo A alternatīva rada plašāku vizuālu pārmaiņu Rimicānu atklātās lauku ainavas uztverē.

41. attēls. Fotofiksācija Nr. 20 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

40. attēls. Fotofiksācija Nr. 20 ar panoramas skatu *VES B alternatīvais novietojums*

Fotofiksācija Nr. 21

- Valsts vietējā autoceļa V678 ceļmala uz ziemeļiem no vēja parka
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: D/DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 4,78 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: vidējs

Fotofiksācijas vieta atrodas uz ziemeļiem no vēja parka, pie valsts vietējā autoceļa V678, aiz Rimicāniem. Skats vērsts pāri atklātām un daļēji fragmentētām lauksaimniecības zemēm, kas raksturīgas Vecvārkavas–Rudzātu agrārajai mozaīkainavai (42. attēls). Ainavu veido lauku platības, atsevišķi krūmu un koku puduri, tālāka meža josla un zemes lietojuma mozaīka.

A alternatīvas gadījumā VES ir labi uztveramas virs tālākās mežmalas un kļūst par pamanāmu skata elementu (42. attēls). Tā kā fotofiksācijas vieta atrodas ziemeļu pusē no vēja parka, tieši A alternatīvā paredzētais ZA klāsteris šajā skatā rada izteiktāku vizuālo ietekmi. VES neveido pilnīgu ainavas dominanci, taču ir pietiekami skaidri redzamas, lai mainītu atklātās lauku ainavas horizontu.

42. attēls. Fotofiksācija Nr. 21
VES A alternatīvais novietojums

B alternatīvā ietekme ir būtiski mazāka, jo tuvākais ZA klāsteris netiek attīstīts (43. attēls). Redzamās VES atrodas tālāk, ir mazāk skaitliski izteiktas un vairāk saplūst ar tālāko meža fonu.

Līdz ar to skata telpa saglabā mierīgāku, mazāk tehniski piesātinātu raksturu. Kā redzams, vienas alternatīvas "svītrojums" dažreiz dara vairāk nekā vesela nodaļa ar maģiskiem mazināšanas pasākumiem.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā A alternatīvas gadījumā vērtējama kā lokāli mērena, jo VES ir labi redzamas no vietējā autoceļa atklātā lauku ainavā. B alternatīvas gadījumā ietekme vērtējama kā zema līdz lokāli mērena, jo samazinās gan redzamo VES skaits, gan to telpiskā klātbūtne ainavā.

43. attēls. Fotofiksācija Nr. 21
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 22

- Vārkavas ciems, valsts vietējā autoceļa V751 ceļmala
- Uztvērēja tips: apdzīvota vieta, ceļa lietotāji
- Skata virziens: DR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 8,97 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zema
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas Vārkavas ciema teritorijā pie valsts vietējā autoceļa V751. Skats ir plašs un atvērts, ar lauku teritorijām, ceļa telpu, ūdensmalu/pazemājumu, atsevišķiem kokiem un tālāku meža joslu (44. attēls). Lai gan atklātā ainava teorētiski ļauj uztvert vēja parku, lielais attālums un starpplānā esošie koki būtiski samazina VES vizuālo izteiksmību.

VES šajā skatpunktā ir tālas un daļēji vai pilnībā aizsegtas ar koku apstādījumiem un meža joslu. Tās nav uztveramas kā dominējošs ainavas elements, bet drīzāk kā atsevišķi, vāji nolasāmi fona

44. attēls. Fotofiksācija Nr. 22 ar panoramas skatu
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

akcenti pie horizonta. Skata raksturu joprojām nosaka atklāta lauku ainava, ceļš un koku/meža joslu veidotā horizontālā struktūra.

A un B alternatīvu atšķirība šajā vietā ir minimāla. Lai gan A alternatīvas ZA klāsteris atrodas tuvāk, faktiskajā skatā šo atšķirību būtiski mazina attālums, zemais kontrasts un apauguma aizsedzošā ietekme. Lai gan ZVI kartē A alternatīvas redzamības zona ir nedaudz plašāka, faktiskajā skatā šo atšķirību būtiski samazina attālums, zemais kontrasts un apauguma aizsedzošā ietekme; līdz ar to alternatīvu vizuālā atšķirība šajā skatupunktā nav būtiska.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā vērtējama kā zema līdz maznozīmīga. VES redzamība ir attāla, fragmentāra un nepārveido Vārkavas ciema malas vai vietējā autoceļa ainavas pamata raksturu.

Fotofiksācija Nr. 23

- Upmalas pagasts, Preiļu novads, lauku ainava pie ĪADT "Ašenieku purvs" apkārtnes
- Uztvērēja tips: ainava pie ĪADT, epizodiski ceļa/zemes lietotāji
- Skata virziens: D
- Attālums līdz tuvākajai VES: 6,72 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: zems
- VES alternatīvu atšķirība: vidēja

Fotofiksācijas vieta atrodas nomaļā lauksaimniecības teritorijā uz ziemeļiem no vēja parka, pie Ašenieku purva apkārtnes. Vieta izvēlēta galvenokārt pēc ZVI analīzes, jo šajā teritorijā modelēta salīdzinoši augsta VES redzamība. Reālais uztvērēju skaits šajā vietā vērtējams kā ļoti

zems, jo teritorija nav publiski nozīmīgs skatu punkts, tūrisma objekts vai regulāri izmantota rekreācijas vieta.

Skatu veido plaša, daļēji atklāta lauksaimniecības ainava ar tālāku meža joslu, krūmu grupām un horizontāli izstieptu lauku struktūru (45. attēls). VES redzamas virs tālākās mežmalas, tomēr tās atrodas pietiekamā attālumā, lai neveidotu tiešu dominanci pār priekšplāna un vidusplāna ainavu.

A alternatīvas gadījumā vizuālā ietekme ir izteiktāka, jo no šī ziemeļu skatu punkta labāk nolasāms A alternatīvā paredzētais ZA klāsteris. Tas skatā veido pamanāmu vertikālu akcentu grupu un palielina vēja parka klātbūtni horizontā. ZR klāsteris arī ir uztverams, tomēr tas vairāk darbojas kā tālā plāna elements un būtiski nemaina ainavas kopējo noskaņu.

B alternatīvas gadījumā redzamo VES skaits un izvietojuma intensitāte samazinās (4645. attēls). Skata telpa kļūst mazāk tehniski piesātināta, un VES vairāk saglabājas kā atsevišķi tālā plāna akcenti, nevis plaša, nepārtraukta vēja parka rinda.

Ietekme šajā fotofiksācijas vietā A alternatīvas gadījumā vērtējama kā lokāli mērena, bet B alternatīvas gadījumā kā zema līdz lokāli mērena. Ņemot vērā vietas nomaļo raksturu un ļoti ierobežoto uztvērēju klātbūtni, šī ietekme nav uzskatāma par būtisku plašākā ainavas vai ĪADT "Ašenieku purvs" uztveres kontekstā.

45 attēls. Fotofiksācija Nr. 23 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

46. attēls. Fotofiksācija Nr. 23 ar panoramas skatu
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 24

- Valsts vietējā autoceļa V682 ceļmala uz ziemeļrietumiem no vēja parka
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji
- Skata virziens: DA
- Attālums līdz tuvākajai VES: 6,27 km
- Vizuālās ietekmes zona: akcentu zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: vidēja

Fotofiksācijas vieta atrodas uz ziemeļrietumiem no vēja parka, pie valsts vietējā autoceļa V682. Skats vērsts pāri atklātai lauksaimniecības ainavai, kur horizontu veido meža joslas, atsevišķi koki, viensētu apbūve un elektroapgādes infrastruktūras elementi. Ainava ir atvērta, tāpēc VES šajā skatpunktā ir labi uztveramas.

No šīs vietas tuvāk un izteiktāk redzamas vēja parka ziemeļrietumu daļas VES. Tās veido pamanāmus vertikālus akcentus virs tālākās meža joslas, tomēr to ietekmi daļēji mazina attālums, horizontālais ainavas mērogs un citu tehnisku elementu klātbūtne skata telpā. Tālumā aiz ZR klāstera iespējams uztvert arī parka dienvidaustrumu daļas VES, kas vairāk darbojas kā fona elementi.

A alternatīvas gadījumā papildus nolasāma ZA klāstera atsevišķa klātbūtne, kas šajā skatā šķiet telpiski nošķirta no pārējā vēja parka. Tas palielina kopējo VES izkliedi horizontā un rada plašāku tehnisku elementu klātbūtni ainavā. B alternatīvā šī ietekme samazinās, jo ZA klāsteris netiek attīstīts, un vēja parka redzamība koncentrējas galvenokārt ZR un tālākajā DA daļā.

Ietekme šajā vietā - A alternatīvai lokāli mērena, jo VES labi nolasāmas atklātā lauku ainavā un aizņem plašāku skata sektoru; B alternatīvai zema līdz lokāli mērena, jo samazinās vēja parka horizontālā izkliede un kopējā vizuālā piesātinātība.

48. attēls. Fotofiksācija Nr. 24 ar panoramas skatu

VES A alternatīvais novietojums

48. attēls. Fotofiksācija Nr. 24 ar panoramas skatu

VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 25

- Valsts vietējais autoceļš V682 pie ĪADT "Dubnas paliene"
- Uztvērēja tips: ceļa lietotāji / ainava pie ĪADT
- Skata virziens: DA
- Attālums līdz tuvākajai VES: 8,89 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: ļoti zems
- VES alternatīvu atšķirība: neliela

Fotofiksācijas vieta atrodas pie valsts vietējā autoceļa V682, ĪADT "Dubnas paliene" apkārtnē, jau salīdzinoši lielā attālumā no vēja parka. Skatu veido atklāta lauksaimniecības ainava ar zemu horizontu, viensētām, atsevišķiem kokiem, meža joslām un ceļa infrastruktūru (49. attēls). VES ir saskatāmas tālajā plānā virs koku līnijas, tomēr to vizuālā klātbūtne ir vāja un fragmentāra.

A alternatīvas gadījumā redzamo VES skaits ir nedaudz lielāks, īpaši attiecībā uz ZA klāsteri, tomēr šajā attālumā tās galvenokārt uztveramas kā smalki vertikāli elementi pie horizonta (49. attēls). B alternatīvā daļa šo elementu pazūd, līdz ar to skats kļūst nedaudz mazāk piesātināts, bet kopējā ainavas uztvere būtiski nemainās (50. attēls).

Ņemot vērā lielo attālumu, VES nelielo vizuālo mērogu, ainavas atvērtību un to, ka skatpunkts atrodas pie ceļa, kur uztvere pārsvarā ir īslaicīga un kustībā, ietekme šajā vietā vērtējama kā zema. Atšķirība starp A un B alternatīvu ir konstatējama, taču ainaviski maznozīmīga. Būtiska ietekme uz ĪADT "Dubnas paliene" ainavisko uztveri no šī skatpunkta nav paredzama.

49. attēls. Fotofiksācija Nr. 25 ar panoramas skatu

VES A alternatīvais novietojums

50. attēls. Fotofiksācija Nr. 25 ar panoramas skatu

VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 26

- Valsts vietējais autoceļš V682 uz austrumiem no vēja parka
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 12,13 km
- Vizuālās ietekmes zona: fona zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: nebūtisks
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta reprezentē atklātu lauku ainavu Dubnas ciema apkārtnē, netālu no Dubnas upes. Skatu veido Vecvārkavas–Rudzātu agrārajai mozaīkainavai raksturīga lauksaimniecības zemju un koku joslu struktūra, savukārt starp skatpunktu un vēja parku atrodas plašāks Ļūbastes–Lociku meža ainavas masīvs (51. attēls).

VES simbolu slānis norāda, ka teorētiski turbīnas atrodas skata virzienā, tomēr faktisko uztveramību būtiski ierobežo attālums, meža josla un priekšplāna/vidusplāna apaugums. Vasaras sezonā, kad lapkoku vainagi ir pilnībā attīstīti, VES no šīs vietas, visticamāk, būtu grūti vai praktiski neiespējami identificēt ar neapbruņotu aci. Atšķirība starp A un B alternatīvu šajā skatpunktā nav ainaviski nozīmīga.

Kopumā ietekme no šīs lokācijas vērtējama kā nenozīmīga. VES nerada būtisku izmaiņu ne skata struktūrā, ne ainavas raksturā.

51. attēls. Fotofiksācija Nr. 26 ar panoramas skatu
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Fotofiksācija Nr. 27

- Mazais Kalupes ezers pie kultūrvēsturiskā objekta "Ķīšu senkapi"
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 2,70 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: vidēja
- VES alternatīvu atšķirība: vidēja

Fotofiksācijas vieta atrodas pie Mazā Kalupes ezera, ainaviski atvērtā vietā, kur skats vērsts pāri ezeram un mitrāju/palieņu rakstura zemākajai teritorijai (52. attēls). Skata priekšplānu veido ūdensobjekts, krūmāji un atklātas piekrastes zonas, savukārt vidusplānā un tālākajā plānā redzamas koku joslas, aiz kurām izvietojas plānotās VES.

Šajā skatpunktā tuvāk un izteiktāk uztveramas vēja parka dienvidaustrumu klāstera turbīnas, kas paceļas virs koku joslas ezera pretējā pusē (52. attēls). Tā kā skats ir atvērts un attālums līdz tuvākajām VES ir salīdzinoši neliels, turbīnas ainavā ir labi identificējamas un vietām kļūst par vizuāli nozīmīgiem elementiem. Tomēr to uztveri daļēji mīkstina skata plašums, ūdensmalas horizontālā struktūra un koku joslas, kas daļēji nošķir VES no priekšplāna ainavas.

A un B alternatīvu atšķirība šajā lokācijā ir saskatāma galvenokārt skata labajā pusē, kur A alternatīvā papildus parādās ziemeļaustrumu klāstera VES. Tās palielina kopējo turbīnu klātbūtni panorāmā, tomēr šajā skatpunktā galveno vizuālo ietekmi veido tuvākās dienvidaustrumu klāstera VES. B alternatīvā kopējais VES skaits un horizontālais izkliedējums ir mazāks, līdz ar to vizuālā ietekme ir nedaudz samazināta (53. attēls).

Kultūrvēsturiskā objekta "Ķīšu senkapi" kontekstā jāņem vērā, ka objekts pēc pieejamās telpiskās informācijas atrodas lauksaimniecības zemju vidū, savukārt skata virzienā uz ezeru un vēja parku to daļēji nošķir piekrastes koku un krūmu josla. Līdz ar to tieša vizuālā ietekme uz pašu kultūrvēsturisko objektu nav viennozīmīgi konstatējama, bet iespējama vizuālā ietekme uz tā apkārtnes un aizsargjoslas ainavisko uztveri, īpaši atvērtos skatu punktos ezera tuvumā.

Kopumā šajā lokācijā VES rada mērenu lokālu vizuālo ietekmi, jo tās ir labi uztveramas ūdensmalas un atklātas lauku ainavas fonā. Vienlaikus ietekme vairāk attiecināma uz konkrēto atvērto skatu pāri Mazajam Kalupes ezeram, nevis uz plašāku ainavas rakstura pārveidi. B alternatīva šajā skatpunktā vērtējama kā ainaviski labvēlīgāka, jo samazina kopējo VES izkliedi panorāmā.

52. attēls. Fotofiksācija Nr. 27 ar panoramas skatu
VES A alternatīvais novietojums

53. attēls. Fotofiksācija Nr. 27 ar panoramas skatu
VES B alternatīvais novietojums

Fotofiksācija Nr. 28

- Centrālais autoceļš AAA "Nīcgales meži" teritorijā
- Skata virziens: DA
- Attālums līdz tuvākajai VES: 1,74 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: augsts
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācijas vieta atrodas aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" iekšienē, uz centrālā meža ceļa, kas dabas aizsardzības plāna ainaviskajā kartē identificēts kā ainaviski vērtīgs līnijveida elements. Skatu raksturo izteikti noslēgta meža ceļa telpa: šaurs, taisns ceļa koridors ar grāvjiem abās pusēs, blīvu lapkoku un skujkoku apaugumu, kā arī skaidri nolasāmu lineāru perspektīvu (54. attēls). Šāda ainavas struktūra pati par sevi ir jutīga pret jaunu vertikālu objektu parādīšanos ceļa ass noslēgumā, jo skatītāja uzmanība dabiski tiek virzīta pa ceļa perspektīvu.

54. attēls. Fotofiksācija Nr. 28
VES A un B alternatīvais novietojums

Modelētajā skatā redzamas vēja parka dienvidaustrumu daļas VES, galvenokārt tuvākā turbīna N27 un aiz tās, mazāk izteikti, tālākā turbīna N29 (54. attēls). VES novietojas tieši ceļa perspektīvas turpinājumā un paceļas virs meža sienas, tādēļ šajā konkrētajā skatā tās ir vizuāli labi uztveramas. Atšķirībā no daudzām citām meža teritorijas vietām, kur apaugums būtiski ierobežo redzamību, šajā gadījumā taisnais ceļa koridors rada lokālu vizuālo atvērumu un pastiprina turbīnu uztveramību. VES neveido plašu panorāmas ietekmi, tomēr konkrētajā

skatpunktā tās kļūst par izteiktiem, mākslīgiem vertikāliem elementiem meža ainavas noslēgtajā telpā.

Vienlaikus jāņem vērā, ka šī ietekme ir ļoti lokāla un cieši saistīta ar konkrēto ceļa asi un skatīšanās virzienu. AAA "Nīcgales meži" ainaviskā vērtība nav balstīta plašās atvērtās panorāmās, bet galvenokārt meža iekšējās telpas, Nīcgales Lielā akmens, platlapju mežu, palieņu pļavu un ainaviski nozīmīgu ceļu uztverē. Šajā vietā VES redzamība var mainīt konkrētā ceļa posma vizuālo pieredzi, taču tā pati par sevi vēl nenozīmē visas aizsargājamās teritorijas ainavas rakstura pārveidi. Ietekme drīzāk vērtējama kā lokāla, konkrētam skatam piesaistīta ainaviskās uztveres izmaiņa AAA iekšējā telpā.

Būtiski, ka dabas aizsardzības plāna ainaviskā vērtējuma kartēs šis ceļa posms ir norādīts kā ainaviski nozīmīgs, tomēr ainaviski vērtīgo skatu virzienu kartē attiecīgā skata vērsums nav orientēts uz redzamajām VES dienvidaustrumu virzienā. Tas nozīmē, ka fotofiksācijā konstatētā redzamība ir metodiski nozīmīga, jo tā pārbauda potenciāli jutīgu AAA iekšējo punktu, bet tā nesakrīt ar dabas aizsardzības plānā akcentēto galveno ainaviski vērtīgo skatu virzienu.

Kopumā šajā lokācijā VES rada mērenu līdz lokāli nozīmīgu vizuālo ietekmi uz konkrēto meža ceļa koridora skatu, jo turbīnas atrodas salīdzinoši tuvu, redzamas ceļa perspektīvas noslēgumā un kontrastē ar noslēgto meža ainavas raksturu. Tomēr ietekme ir telpiski ierobežota un nav automātiski attiecināma uz visu AAA "Nīcgales meži" ainavisko struktūru vai aizsardzības mērķiem. No ainavas novērtējuma viedokļa šis skatpunkts jāvērtē kā viens no jutīgākajiem lokālajiem skatiem AAA teritorijā, kur VES redzamība ir jāņem vērā, īpaši vērtējot dienvidaustrumu klāstera turbīnu izvietojumu un iespējamu ietekmes mazināšanu.

Ja klients izvēlas neattīstīt VES N27 un N29 vai mainīt to lokāciju tā, ka tās neiekļaujas attiecīgajā skatā, vizuālā ietekme uz AAA "Nīcgales meži" centrālā meža ceļa perspektīvu praktiski tiek novērsta, jo skatā vairs neveidojas izteikti vertikāli tehnogēni elementi ceļa ass noslēgumā.

Fotofiksācija Nr. 29

- Krustojums AAA "Nīcgales meži" ziemeļrietumu daļā
- Skata virziens: ZR
- Attālums līdz tuvākajai VES: 1,76 km
- Vizuālās ietekmes zona: vispārējās dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: nebūtiska
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtiska

Fotofiksācija veikta AAA "Nīcgales meži" teritorijā, meža ceļu krustojumā, ar skatu ziemeļrietumu virzienā uz vēja parka ziemeļrietumu daļu. Skatu raksturo noslēgta meža ceļa telpa ar blīvu apaugumu abās ceļa pusēs (55. attēls). Atšķirībā no iepriekšējās lokācijas, šeit ceļa perspektīva neveido tiešu atvērumu uz VES, un redzamību būtiski ierobežo starp skatu punktu un VES esošais meža masīvs.

Lai gan pēc attāluma šī vieta atrodas vispārējās dominances zonā un teorētiski varētu būt jutīga pret VES klātbūtni, faktiskajā skatā VES nav vizuāli identificējamas. Simbolu slānis norāda, ka turbīnas atrodas aiz koku joslas, taču meža struktūra tās pilnībā nosedz. Līdz ar to šajā skatu

punktā VES nerada uztveramu vizuālu dominanci un nemaina meža ceļa noslēgto ainavisko raksturu.

Konkrētajā vietā ainavas uztveri turpina noteikt meža ceļa koridors, blīvais apaugums un AAA iekšējai telpai raksturīgā noslēgtība. VES klātbūtne šeit ir teorētiska, nevis faktiski uztverama.

Kopumā fotofiksācijas vietā Nr. 29 VES vizuālā ietekme vērtējama kā maznozīmīga vai praktiski nekonstatējama, jo tās skatā pilnībā aizsedz meža apaugums. Šī lokācija apstiprina, ka AAA "Nīcgales meži" iekšējā telpā redzamība ir ļoti atkarīga no konkrētā ceļa koridora virziena un mežaudžu struktūras, un ka VES tuvums pats par sevi nenozīmē būtisku ietekmi uz aizsargājamās teritorijas ainavisko uztveri.

55. attēls. Fotofiksācija Nr. 29
VES alternatīvas norādītas simbolos - A (sarkana) un B (zaļa)

Fotofiksācija Nr. 30

- Meža ceļš valsts mežu masīvos vēja parka dienvidu daļā
- Skata virziens: ZA
- Attālums līdz tuvākajai VES: 0,58 km
- Vizuālās ietekmes zona: dominances zona
- Vizuālās ietekmes līmenis: augsts
- VES alternatīvu atšķirība: nebūtisks

Fotofiksācija veikta vēja parka dienvidu daļā pie tā ārējās robežas, valsts mežu masīvā esoša meža autoceļa koridorā. Skatu raksturo taisns, noslēgts meža ceļš ar blīvām mežaudzēm abās

pusēs, kur redzamība koncentrēta šaurā ceļa perspektīvā (56. attēls). Šādā telpiski ierobežotā skatā VES kļūst par ļoti izteiktiem vertikāliem elementiem, īpaši ņemot vērā nelielo attālumu līdz tuvākajai turbīnai.

Skatā redzamas vairākas dienvidaustrumu klāstera VES: kreisajā pusē N36 un N38, ceļa perspektīvas centrālajā daļā N40, savukārt labajā pusē daļēji uztverama N39. VES izvietojums ceļa garenperspektīvā pastiprina to vizuālo dominanci, jo turbīnas nevis tikai parādās virs meža galotnēm, bet kļūst par ceļa ass noslēdzošiem elementiem. Līdz ar to konkrētajā lokācijā VES būtiski maina šaurās meža ceļa ainavas uztveri, ieviešot tajā liela mēroga tehnogēnu infrastruktūru.

Vienlaikus šī ietekme vērtējama kā lokāla un saistīta galvenokārt ar pašu vēja parka teritoriju un tās tiešo apkārtni. Skatu punkts atrodas meža saimnieciskās izmantošanas telpā, kur uztvērēju skaits ir neliels un pārsvarā saistīts ar kustību pa meža autoceļu, nevis ilgstošu uzturēšanos vai rekreāciju. Tādēļ, lai arī vizuālā ietekme konkrētajā skatā ir augsta, tā nav attiecināma uz plašāku publiski nozīmīgu ainavu vai apdzīvotu vietu ikdienas uztveres telpu.

56. attēls. Fotofiksācija Nr. 30
VES A un B alternatīvais novietojums

Kopumā fotofiksācijas vietā Nr. 30 VES vizuālā ietekme vērtējama kā būtiska lokālā mērogā, jo dominances zonā tās skaidri maina meža ceļa perspektīvu un ievieš ainavā spēcīgus vertikālus tehnogēnus elementus. Tomēr šīs ietekmes nozīmīgumu mazina lokācijas atrašanās meža masīvā, ierobežotais uztvērēju skaits un fakts, ka ietekme galvenokārt izpaužas pašā vēja parka funkcionālajā teritorijā, kur šādas pārmaiņas ir sagaidāmas.

Fotofiksāciju un fotomontāžu analīzes kopsavilkums

Vizuālās ietekmes pārbaude veikta, izmantojot 30 reprezentatīvas fotofiksāciju vietas, kas atlasītas, balstoties uz ZVI redzamības modelēšanas rezultātiem, teritorijas telpisko struktūru un potenciāli jutīgu uztvērēju klātbūtni. Fotofiksāciju vietas aptver apdzīvotas vietas, valsts un pašvaldību autoceļus, rekreācijas un tūrisma objektus, kultūrvēsturiskos objektus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, AAA "Nīcgales meži" iekšējo telpu, kā arī pašas vēja parka teritorijas meža ceļus. Šāda pieeja atbilst IVN vadlīnijās noteiktajai prasībai redzamības kartes papildināt ar informāciju par kultūrvēstures, dabas, rekreācijas, dzīvojamām un publiskām teritorijām, lai identificētu jutīgās teritorijas un tās analizētu ar fotogrāfiju un fotomontāžu palīdzību[1].

Fotofiksāciju analīze apliecina, ka VES redzamība vēja parka "Nīcgale" apkārtnē ir telpiski nevienmērīga. ZVI kartē teorētiski izteiktākā redzamība sakrīt ar atklātām lauksaimniecības zemēm uz dienvidiem, dienvidaustrumiem, austrumiem, ziemeļiem un ziemeļaustrumiem no vēja parka, kā arī atsevišķās Daugavas ielejas un Kalupes ezeru apkārtnes vietās. Savukārt meža masīvos, purvainās teritorijās, ciemu perifērijās ar apstādījumiem un ceļu posmos ar blīvu koku joslu faktiskā VES uztveramība ir būtiski mazāka nekā teorētiskā redzamība. Tas apstiprina vienu no šī novērtējuma centrālajiem metodiskajiem secinājumiem: redzamība pati par sevi nav pielīdzināma būtiskai ietekmei uz ainavas raksturu. Redzamības nozīmīgumu nosaka ne tikai VES klātbūtne skatā, bet arī attālums, skata ilgums, uztvērēju veids, ainavas atvērtība, esošie ainavas elementi, apaugums, sezonalitāte un tas, vai VES kļūst par skata galveno strukturējošo elementu.

Atklātajās lauksaimniecības ainavās VES ir vislabāk uztveramas. Tas īpaši attiecas uz skatu punktiem pie Nīcgales, Kalupes, Rimicāniem, Vecvārkavas, Vārkavas un atsevišķām vietām uz ziemeļiem un austrumiem no vēja parka. Šajās vietās VES vietām kļūst par skaidri nolasāmu jaunu vertikālu tehnogēnu elementu ainavā, īpaši 1–4,5 km attālumā, kur tās var būt vizuāli nozīmīgas vai traucējošas. Vienlaikus lielākajā daļā šo skatu ainava nav vizuāli "tīra" vai pilnībā dabiska, bet gan lauku mozaīkainava ar ceļiem, viensētām, elektrolīnijām, lauksaimniecības infrastruktūru, koku grupām un mežu joslām. Tādēļ VES ietekme šajās vietās pārsvarā vērtējama kā lokāla līdz mērena vizuāla pārmaiņa, nevis kā ainavas pamata rakstura pārveidošana.

Mežu teritorijās un slēgtākās ainavās VES redzamība būtiski samazinās. Pašā vēja parka teritorijā un tai piegulošajos meža masīvos skatu iespējas galvenokārt veidojas gar meža ceļu koridoriem, izcirtumiem vai atklātām laucēm. Šajās lokācijās, īpaši dominances zonā, VES var būt ļoti izteiktas un lokāli pārveidot skata perspektīvu. Tomēr šī ietekme ir koncentrēta pašā vēja parka funkcionālajā telpā, kur uztvērēju skaits ir mazs, uztveres laiks pārsvarā īslaicīgs un ainavas izmantošana saistīta galvenokārt ar mežsaimniecību, pārvietošanos vai tehnisku piekļuvi. Līdz ar to ietekme uz meža ceļu ainavu vietām ir augsta lokālā mērogā, bet ierobežota plašākas publiskās ainavas nozīmīguma ziņā.

[1] Vides pārraudzības valsts birojs, 2023. Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz vidi novērtējumam un rekomendācijas prasībām vēja elektrostaciju būvniecībai. Rīga: Vides pārraudzības valsts birojs.

Īpaša nozīme vērtējumā ir AAA "Nīcgales meži" teritorijai un Nīcgales Lielā akmens apkārtnei. Dabas aizsardzības plānā AAA "Nīcgales meži" ainavas raksturotas kā tipiskas līdzenumu mežu ainavas, kuru vērtīgākie elementi ir Nīcgales Lielais akmens, Saušupes palienes pļavas, platlapju meži un ainaviski nozīmīgs ceļš uz Nīcgales Lielo akmeni[2]. Fotofiksāciju analīze rāda, ka Nīcgales Lielā akmens tiešajā apkārtnē VES redzamība ir iespējama galvenokārt fragmentāri, caur koku stumbriem un vainagiem, īpaši bezlapu sezonā. Veģetācijas sezonā redzamība būtiski samazinās. Līdz ar to VES klātbūtne šajā vietā var radīt atsevišķas ārējā vizuālā konteksta izmaiņas, bet tā nepārņem Nīcgales Lielā akmens kā dabas un kultūrvēsturiska objekta uztveres centrālo nozīmi. Galvenā ainaviskā pieredze pie akmens joprojām saistīta ar pašu dižakmeni, meža telpu, piekļuves ceļu un slēgto meža ainavas raksturu.

Nozīmīgākā vizuālā ietekme AAA "Nīcgales meži" iekšējā telpā konstatēta centrālā meža ceļa perspektīvā, kur atsevišķas dienvidaustrumu klāstera VES var kļūt par izteiktiem vertikāliem elementiem ceļa ass noslēgumā. Šī ietekme ir metodiski būtiska, jo attiecas uz dabas aizsardzības plānā norādītu ainaviski vērtīgu ceļa posmu. Vienlaikus jāņem vērā, ka šī ietekme ir ļoti lokāla un saistīta ar konkrētu skata virzienu, savukārt citos AAA iekšējos skatos VES redzamību būtiski ierobežo meža struktūra. Ja no attīstības ieceres tiktu izslēgtas attiecīgās tuvākās VES, tiešā vizuālā ietekme uz šo konkrēto ceļa perspektīvu būtiski samazinātos vai praktiski izzustu.

Analizējot A un B alternatīvas, redzams, ka būtiskākās atšķirības starp tām parādās skatu punktos uz ziemeļiem, ziemeļaustrumiem un austrumiem no vēja parka, kā arī vietās, kur skata laukā labi uztverams A alternatīvā paredzētais ziemeļaustrumu VES klāsteris. Šādās vietās B alternatīva samazina vēja parka horizontālo izkliedi un atsevišķos skatos būtiski mazina VES dominanci vai kopējo redzamo turbīnu skaitu. Savukārt dienvidu, dienvidrietumu un attālākos skatu punktos alternatīvu atšķirības bieži ir maznozīmīgas vai grūti uztveramas, jo noteicošo lomu spēlē attālums, reljefs, meža joslas un apaugums. Kopumā B alternatīva ainaviski vērtējama kā labvēlīgāka tajās vietās, kur A alternatīvas ziemeļaustrumu klāsteris paplašina parka vizuālo klātbūtni un palielina VES uztveramību atklātās ainavās.

Attālākajās fotofiksāciju vietās, īpaši ārpus aptuveni 7–10 km zonas, VES pārsvarā uztveramas kā sekundāri vai fona elementi panorāmas skatā. IVN vadlīnijas norāda, ka, pieaugot attālumam, VES vizuālā ietekme samazinās, bet 8 km un lielākā attālumā tās parasti veido vienu no panorāmas ainavas elementiem, kur rotoru kustība ir gandrīz nepamanāma[1]. Tas atbilst arī fotofiksāciju rezultātiem no Vaboles, Pelēčiem, Vārkavas, Dubnas un citām attālākām vietām, kur VES redzamība ir iespējama, bet to loma ainavas rakstura noteikšanā ir ierobežota. Šādās vietās VES var būt saskatāmas labos redzamības apstākļos, taču tās parasti nepārņem skata kompozīciju un neveido būtisku ietekmi uz apdzīvoto vietu ikdienas ainavisko pieredzi.

Kopumā fotofiksāciju un fotomontāžu analīze rāda, ka vēja parks "Nīcgale" radīs skaidri uztveramas vizuālas pārmaiņas atsevišķās atklātās ainavās un lokāli ļoti izteiktu ietekmi pašā vēja parka teritorijā vai tās tiešā tuvumā. Tomēr šī ietekme nav vienmērīga visā 10 km uztveramības zonā. Mežainums, fragmentēta mozaīkainava, reljefa pazeminājumi, koku joslas,

[2] Daugavpils Universitāte, 2018. Aizsargājamo ainavu apvidus "Nīcgales meži" dabas aizsardzības plāns. Plāna darbības laiks 2019.–2031. gads. 3. redakcija. Daugavpils: Daugavpils Universitāte.

viensētu apstādījumi un ceļmalu veģetācija būtiski samazina VES faktisko uztveramību. Tādēļ plānotais vēja parks vērtējams kā redzama ainavas pārmaiņa, bet ne vispārēji ainavu pārveidojošs vai graujošs elements visā izpētes teritorijā.

Vēja parka kopējais ainaviskais vērtējums

Vēja parks "Nīcgale" ieviesīs jaunu liela mēroga enerģētikas infrastruktūru galvenokārt mežu, purvu un lauku mozaīkainavas telpā. Tā kā VES ir liela mēroga vertikāli objekti, to klātbūtne ainavā būs vizuāli uztverama, īpaši atklātās lauksaimniecības zemēs un ūdensmalu skatos. Tomēr vērtējuma rezultāti neapstiprina vienkāršotu pieņēmumu, ka jebkura VES redzamība automātiski nozīmē būtisku negatīvu ietekmi uz ainavas raksturu. Vairumā analizēto skatu VES drīzāk veido jaunu tehnogēnu ainavas slāni, kas vietām maina skata vizuālo saturu, bet retāk maina ainavas pamatstruktūru, lietojumu vai galvenās ainaviskās vērtības.

Vēja parka teritorija nav izvietota nacionālas nozīmes ainaviski vērtīgā teritorijā vai teritorijas plānojumos noteiktā īpaši jutīgā ainavu telpā. Tā atrodas valsts meža zemēs un to ieskauj teritorijas, kuru ainavas raksturu jau nosaka saimnieciska izmantošana: mežsaimniecība, meliorācija, lauksaimniecība, ceļu tīkls, viensētu apbūve un atsevišķi tehniskās infrastruktūras elementi. Šādā kontekstā VES ievieš jaunu, vizuāli spēcīgu, bet funkcionāli saprotamu infrastruktūras elementu. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030. gadam vēja enerģijas izmantošanas potenciāls tiek norādīts kā attīstāms atjaunīgās enerģijas virziens, kas saistīts ar enerģētisko drošību un vietējo atjaunojamo resursu izmantošanu[3]. Līdz ar to ainavas vērtējumā VES nav skatāmas tikai kā "svešķermenis", bet kā mūsdienu infrastruktūras attīstības elements, kura pieļaujamība jāvērtē pēc tā telpiskās piemērotības, ietekmes mēroga un konflikta ar konkrētām ainavas vērtībām.

Būtiskākais konflikta potenciāls identificēts nevis visā vēja parka uztveramības zonā, bet konkrētās vietās: pie Lielā Kalupes ezera, atsevišķos atvērtos skatos no Rimicāniem un Vecvārkavas apkārtnes, dažos Kalupes un Vārkavas apkārtnes skatu punktos, kā arī AAA "Nīcgales meži" centrālā meža ceļa perspektīvā. Šajās vietās VES var būt labi pamanāmas vai dominējošas, un tieši šeit nepieciešama piesardzīgāka ietekmes nozīmīguma interpretācija. Taču arī šajās lokācijās ietekme pārsvarā ir skatu punktu un konkrētu skata virzienu līmenī, nevis visa ainavu apvidus rakstura pilnīga transformācija.

AAA "Nīcgales meži" kontekstā vēja parka ietekme vērtējama īpaši piesardzīgi. Dabas aizsardzības plānā uzsvērts, ka AAA ainavas vērtība saistīta ar Nīcgales Lielo akmeni, Saušupes palienes pļavām, platlapju mežiem un meža ceļu ainavu, savukārt pati pieejamā meža ainava raksturota kā tipiska Latvijas saimnieciski izmantotu mežu ainava[2]. Fotofiksāciju analīze rāda, ka VES dažviet var būt redzamas AAA iekšējā telpā, bet redzamība galvenokārt ir fragmentāra un stipri atkarīga no skata virziena, sezonas un koku seguma. Tādēļ vēja parks nerada pamatu secinājumam par AAA "Nīcgales meži" ainavas rakstura vispārēju pārveidošanu, tomēr atsevišķās lokācijās, īpaši centrālā ceļa perspektīvā, var būt nepieciešama konkrētu VES novietojuma pārskatīšana vai ietekmes mazināšanas pasākumi.

[3] Latvijas Republikas Saeima, 2010. Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Rīga: Latvijas Republikas Saeima. Pieejams: Ministru kabineta tīmekļvietnē. Skatīts: 2026. gada 6. maijā.

Kopējā vērtējumā secināms, ka plānotais vēja parks "Nīcgale" būs vizuāli uztverama ainavas pārmaiņa, kuras ietekme visizteiktāk izpaudīsies atklātās lauksaimniecības ainavās un pašā vēja parka tiešajā tuvumā. Tomēr, ņemot vērā teritorijas mežaino un mozaīkveidīgo struktūru, salīdzinoši zemo apdzīvotības blīvumu, ierobežoto rekreācijas objektu skaitu, redzamības fragmentāciju un būtisku apauguma lomu, ietekme uz plašākas teritorijas ainavas raksturu kopumā vērtējama kā mērena un lokāla. Būtiska ietekme iespējama atsevišķos skatu punktos, bet tā nav vispārināma uz visu izpētes teritoriju vai visu AAA "Nīcgales meži" ainavisko pieredzi.

Fotofiksāciju kopsavilkumu un visas veidotās fotomontāžas skatīt 2. un 3. pielikumos.

Vēja parks "Nīcgale", Ietekmes uz ainavu novērtējums – atzinums,

2. Pielikums - Fotomontāžu analīzes kopsavilkums

ID	Tuvākās VES ID	Tuvākā VES, km	Skata Virziens	Vieta	Uztvērēja Tips	Izvēles pamatojums	Vizuālās ietekmes zona	Vizuālās ietekmes līmenis	A/B alternatīvu atšķirība	Fotomontāžas analīzes secinājums
1	14	2,12	DR	Pašvaldības autoceļš ārpus vēja parka ziemeļaustrumu daļā, kas savieno vēja parka teritoriju ar V682	Ceļš	Ikdienā vietējiem iedzīvotājiem izmantots pašvaldības autoceļš	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Vidēja	Atklātā panorāmas skatā VES veido labi uztveramu jaunu horizontālu tehnogēnu elementu grupu; ietekme izteiktāka A alternatīvā, taču ainava jau ir plaša un funkcionāli saistīta ar ceļu un saimniecisku zemju izmantošanu.
2	2	3,68	ZA	Valsts vietējaais autoceļš V783 ārpus vēja parka rietumu daļā	Ceļš	Ikdienā izmantots valsts vietējais autoceļš	Akcentu zona	Zema	Neliela	No Daugavas tuvuma VES ir grūti pamanāmas; skatu būtiski ierobežo Daugavas krastu apaugums un meža joslas, tādēļ ietekme saglabājas zema.
3	2	4,15	ZA	Netālu no valsts vietējā autoceļa V783 pie kultūrvēsturiska objekta	Kultūrvēsturisks piemineklis	Kultūrvēsturiskais piemineklis - Ružu senkapi	Akcentu zona	Zema	Neliela	Pie Ružu senkapiem VES uztveramas kā attāls, vājš ainavas akcents; kultūrvēsturiskā objekta uztveri tās būtiski nemaina.
4	1	2,88	A/ZA	Valsts galvenais autoceļš A6 ārpus vēja parka rietumu daļā	Ceļš	Aktīvi izmantots valsts vietējais autoceļš	Vispārējās dominances zona	Zema	Nebūtiska	No A6 autoceļa VES lielākoties aizsedz vidusplāna koku rinda un tālāki meži; kustībā esošiem uztvērējiem vizuālā ietekme ir īslaicīga un zema.
5	3	4,01	Z/ZA/A	Dzelzceļa pārbrauktuve Nīcgales ciema teritorijā	Apdzīvota vieta	Vietējiem iedzīvotājiem bieži apmeklēta atklāta teritorija apdzīvotā vietā Nīcgale	Akcentu zona	Vidēja	Neliela	Nīcgales ciema atklātajā dzelzceļa pārbrauktuves telpā VES ir labi uztveramas, bet iekļaujas jau tehniski ietekmētā ainavā ar ceļu, dzelzceļu un elektrolīniju elementiem.
6	35	1,36	Z/ZA	Valsts reģionālais autoceļš P64 uz dienvidiem no vēja parka.	Ceļš	Aktīvi izmantots valsts autoceļš atklātā teritorijā	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Neliela	Pie vēja parka dienvidu malas atklātās lauksaimniecības zemēs VES kļūst par skaidri uztveramu ainavas elementu, taču atšķirība starp A un B alternatīvu šajā skatā ir maza.
7	35	10,55	Z	Ceļš ĪADT Dvietes paliene	Īpaši aizsargājama dabas teritorija	Skats no Dvietes palienes atklātajām teritorijām	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	No Dvietes palienes VES ir ļoti attālas un grūti uztveramas; tās neietekmē palienes ainavas pamatstruktūru vai uztveri.
8	35	10,39	Z	Valsts galvenais autoceļš A6 ārpus vēja parka dienvidu daļā	Ceļš	Aktīvi izmantots valsts vietējais autoceļš. Cilvēki pārvietojas bieži	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	No A6 autoceļa dienvidu pusē VES ir attālas un daļēji aizsegtas ar apaugumu; ietekme uz kustībā esošiem uztvērējiem ir nebūtiska.
9	36	9,23	Z	Valsts vietējais autoceļš V678 ārpus apdzīvotas vietas Vabole ziemeļu daļā	Ceļš, Apdzīvota vieta	Atklāta purvaina teritorija pie apdzīvotas vietas uz valsts vietējā autoceļa	Fona zona	Ļoti zema	Nebūtiska	Vaboles apkārtnē VES redzamas tikai kā tāli fona elementi, un A/B alternatīvu atšķirība praktiski nav uztverama.
10	43	3,52	ZR	Kalupes centrs pie Kalupes katoļu baznīcas	Apdzīvota vieta, Baznīca	Apdzīvotas vietas Kalupe pats ciema centrs pie baznīcas	Akcentu zona	Zema	Neliela	Kalupes ciema centrā VES pārsvarā slēpj apbūve, koki un ciema infrastruktūra; baznīcas apkārtnes ainavisko uztveri tās būtiski nemaina.
11	43	6,71	ZR	Valsts reģionālais autoceļš P64 aiz Kalupes ciema	Ceļš	Atklāts skats no aktīvi izmantota valsts reģionālā autoceļa	Akcentu zona	Zema	Nebūtiska	Aiz Kalupes ciema fragmentētā lauku ainavā VES redzamību būtiski mazina koku un krūmu grupas; A/B starpība nav nozīmīga.

ID	Tuvākās VES ID	Tuvākā VES, km	Skata Virziens	Vieta	Uztvērēja Tips	Izvēles pamatojums	Vizuālās ietekmes zona	Vizuālās ietekmes līmenis	A/B alternatīvu atšķirība	Fotomontāžas analīzes secinājums
12	43	7,33	ZR	Netālu no valsts reģionālā autoceļa P64 ārpus vēja parka dienvidaustrumu daļā ĪADT teritorijā ""Grancovas aleja""	ĪADT	ĪADT ""Grancovas aleja""	Fona zona	Zema	Neliela	Pie Grancovas alejas VES atrodas fonā; alejas galvenā ainaviskā vērtība ir tās iekšējā lineārā telpa, ko VES tieši nepārveido.
13	43	13,66	R/DR	Preiļu 1. pamatskolas mācību vieta Pelēči	Publiska iestāde, Apdzīvota vieta	Skats no pamatskolas galvenās ieejas priekšējā laukuma	Ārpus fona zonas	Nebūtiska	Nebūtiska	Pie Pelēču skolas VES ir ārpus praktiski nozīmīgas uztveres zonas; simboliska redzamība neizmaina publiskās ārtelpas raksturu.
14	43	13,53	R/DR	Pelēču ciema mala	Apdzīvota vieta	Pelēču ciema mala ar atvērtu skatu uz vēja parku pāri lauksaimniecības un purvainām teritorijām	Ārpus fona zonas	Ļoti zema	Nebūtiska	Pelēču ciema malā plašā atklātā ainavā VES paliek attāli fona elementi; skata noskaņu galvenokārt nosaka lauku atvērtība un saulrieta gaisma.
15	43	9,85	R	Valsts vietējaais autoceļš V682 ceļmala uz austrumiem no vēja parka	Ceļš	Atvērts skats uz vēja parku no vietējā autoceļa	Fona zona	Zema	Neliela	No V682 austrumu pusē VES ir attālas un daļēji slēptas aiz meža joslām un apstādījumiem; kopējā ietekme zema.
16	19	6,98	R/DR	Valsts vietējaais autoceļšV682 ceļmala pie kultūrvēsturiska objekta ""Arendoles muiža""	Ceļš, Kultūrvēsturisks piemineklis	Atvērta teritorija ceļmalā ārpus kultūrvēsturiskā pieminekļa (pats piemineklis atrodas koku ielenkumā)	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Pie Arendoles muižas apkārtnes atklātā skatā VES veido garu tehnogēnu horizontālu akcentu virs meža joslas; B alternatīva šo efektu samazina.
17	19	2,16	ZR/R/DR	Lielais Kalupes ezers	Atpūtas vieta	Atpūtas vieta valsts vietējā autoceļa malā V678; Atvērts skats pāri ezeram	Vispārējās dominances zona	Augsta	Būtiska	Pie Lielā Kalupes ezera atpūtas vietas VES labi izceļas virs koku galotnēm un ūdensmalas ainavā; B alternatīvā vizuālā slodze būtiski samazinās.
18	20	0,85	ZA/DA/DR	Nīcgales lielais akmens	Kultūrvēsturisks, dabas piemineklis, Aizsargājamais ainavu apvidus	Latvijas lielākais laukakmenis - kultūrvēsturiska vieta, dabas piemineklis, tūrisma galamērķis, atpūtas teritorija, aizsargājams ainavu apvidus	Dominances zona	Vidēja	Neliela	Nīcgales Lielā akmens apkārtnē VES atrodas ļoti tuvu, tomēr lielāko daļu skatu ierobežo mežs un sezonāls apaugums; ietekme lokāli uztverama, bet nepārveido galveno objekta uztveri.
19	14	3,02	DR	Vecvārkavas ciema centrs, Vārkavas pamatskolas stadions	Publiska iestāde, Apdzīvota vieta	Pamatskolas sporta laukums; Netālu atrodas ĪADT "Vārkavas parks" un reizē kultūrvēsturisks piemineklis "Vārkavas (Vecvārkavas) muižas pils"	Akcentu zona	Augsta	Būtiska	Vecvārkavas skolas stadiona apkārtnē A alternatīvas ZA klāsteris ir labi uztverams atklātā ciema ainavā; B alternatīvā ietekme būtiski samazinās.
20	10	2,85	Z	Rimicāni, Rožkalnu kultūras nams	Apdzīvota vieta, Publiska iestāde	Atvērta ainava uz vēja parku no Rimicānu ciema un regulāri apmeklētas sabiedriskas iestādes	Vispārējās dominances zona	Augsta	Būtiska	Rimicānos atklātā agrārā ainavā A alternatīvas ZA klāsteris veido izteiktu un skaidri uztveramu VES grupu; B alternatīva būtiski samazina ietekmi.

ID	Tuvākās VES ID	Tuvākā VES, km	Skata Virziens	Vieta	Uztvērēja Tips	Izvēles pamatojums	Vizuālās ietekmes zona	Vizuālās ietekmes līmenis	A/B alternatīvu atšķirība	Fotomontāžas analīzes secinājums
21	10	4,78	D/DR	Valsts vietējaais autoceļš V678 ceļmala uz ziemeļiem no vēja parka	Ceļš	Atvērts skats uz vēja parku no vietējā autoceļa	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Ziemeļos no parka fragmentētā agrārā mozaīkainavā A alternatīvas ietekme ir redzamāka, bet to daļēji mazina apaugums un attālums.
22	14	8,97	DR	Vārkavas ciems, Valsts vietējaais autoceļš V751 ceļmala uz ziemeļaustrumiem no vēja parka	Apdzīvota vieta, Ceļš	Atvērts skats uz vēja parku no apdzīvotas vietas un vietējā autoceļa	Fona zona	Zema	Neliela	No Vārkavas ciema malas VES ir tālas un daļēji aizsegtas; A alternatīvas ZA klāsteris ir tuvāks, tomēr kopējā atšķirība neliela.
23	10	6,72	D	Upmalas pag., Preiļu nov., pie ĪADT ""Ašenieku purvs"" teritorijas uz ziemeļiem no vēja parka	Ainava pie ĪADT	Fragmentēta atvērta ainava pie ĪADT malas	Akcentu zona	Zema	Vidēja	Pie Ašenieku purva malas A alternatīvas ZA klāsteris ir skaidrāk nolasāms nekā B alternatīva, taču lokācija ir nomaļa un uztvērēju skaits ļoti zems.
24	1	6,27	DA	Valsts vietējaais autoceļš V682 uz ziemeļrietumiem no vēja parka	Ceļš	Atvērts skats uz vēja parku no vietējā autoceļa	Akcentu zona	Vidēja	Vidēja	Ziemeļrietumu skatā labi nolasāms ZR klāsteris, bet tālākie klāsteri veido fonu; A alternatīva telpiski paplašina parka uztveri.
25	7	8,89	DA	Valsts vietējais autoceļš V682 pie ĪADT ""Dubnas paliene""	Ceļš, ĪADT	Atvērts skats uz vēja parku no autoceļa pie ĪADT	Fona zona	Ļoti zema	Neliela	Pie Dubnas palienes VES ir attālas un tikai vāji uztveramas; A/B atšķirība un kopējā ietekme ir maza.
26	43	12,13	ZR	Valsts vietējais autoceļš V682 uz austrumiem no vēja parka	Ceļš	Atvērts skats uz vēja parku no vietējā autoceļa	Ārpus fona zonas	Nebūtiska	Nebūtiska	Virzienā no Dubnas puses VES aizsedz starpā esošais mežu masīvs; reālā vizuālā ietekme praktiski nav konstatējama.
27	43	2,70	ZR	Mazais Kalupes ezers pie kultūrvēsturiskā objekta ""Ķīšu senkapi""	Ceļš, Kultūrvēsturisks objekts	Atvērts skats pāri ezeram pie kultūrvēsturiska objekta	Vispārējās dominances zona	Vidēja	Vidēja	Pie Mazā Kalupes ezera VES redzamas pāri ūdenim un palienes apaugumam; A alternatīvas ZA klāsteris palielina redzamības apjomu, bet kultūrvēsturiskā objekta uztveri būtiski nemaina.
28	27	1,74	DA	Centrālais autoceļš AAA ""Nīcgales meži"" teritorijā	Aizsargājamais ainavu apvidus	Skats no AAA teritorijas uz VES vēja parka dienvidaustrumu daļā	Vispārējās dominances zona	Augsta	Neliela	AAA "Nīcgales meži" centrālā ceļa skatā tuvākās DA klāstera VES kļūst par dominējošu tehnogēnu akcentu ceļa perspektīvā; šī ir viena no ainaviski jutīgākajām lokācijām.
29	5	1,76	ZR	Krustojums AAA ""Nīcgales meži"" teritorijā ziemeļrietumu daļā	Aizsargājamais ainavu apvidus	Skats no AAA teritorijas uz VES vēja parka ziemeļrietumu daļā	Vispārējās dominances zona	Zema	Nebūtiska	AAA ziemeļrietumu daļas krustojumā VES simboliski atrodas aiz meža sienas, bet reāli skatā nav identificējamas; ietekme zema.
30	35	0,58	ZA	Meža ceļš valsts mežu masīvos vēja parka dienvidu daļā	Ceļš, Mežs	Meža autoceļš valsts mežu masīvos	Dominances zona	Augsta	Nebūtiska	Vēja parka iekšējā meža ceļā VES ir ļoti tuvu un vizuāli dominē, taču uztvērēju skaits ir mazs un tie pārsvarā ir kustībā; ietekme ir lokāla.